

KATOLIŠKI MISIJONI

OB 60 - LETNICI

NOVEMBER

1983 11 - 12

DECEMBER

LAS MISIONES CATOLICAS

EN SUS SESENTA AÑOS

NOVIEMBRE - DICIEMBRE

11 - 12, 1983

LOS PRINCIPIES DE LA IGLESIA UNIVERSAL

TRES NUEVOS CARDENALES EN EL MUNDO MISIONAL

El Santo padre Juan Pablo II. nombró en el curso del último consistorio entre otros cardenales también al arzobispo de Abidján, arzobispo de Bangkok y arzobispo de Lubango. "L'Osservatore Romano" publicó interesantes datos sobre estos nuevos príncipes de la Iglesia en la tierra de la misión, los cuales publicamos también en nuestra revista.

(Fin.)

3.— ALEXANDRE DO NASCIMENTO, Arzobispo de Lubango

Alexandre do Nascimento nació el 1 de marzo de 1925 en Malanje (Angola). Obtuvo la licenciatura en teología en la Pontificia Universidad Gregoriana de Roma, y en derecho civil en la universidad clásica de Lisboa.

Recibió la ordenación sacerdotal en Roma el 20 de diciembre de 1952. Fue profesor de teología en el seminario mayor de Luanda y redactor jefe del periódico católico "O apostolado". De 1956 a 1961 desempeñó la función de predicador de la catedral. En 1961 se vio obligado a fijar la residencia en Lisboa; en la parroquia del Sagrado Corazón de Jesús de esta capital desplegó intensa actividad pastoral; en estos años de exilio forzoso atendió mucho al Movimiento de Equipos de Nuestra Señora. Volvió a su patria en 1971. Fue consiliario y profesor del Instituto Pío XII de ciencias sociales, miembro de la curia de la archidiócesis de Lubango, y secretario de Cáritas angolana. En este tiempo atendió mucho a los estudiantes; con ayuda de la Obra caritativa alemana "Misereor", dio a algunos estudiantes la posibilidad de hacer estudios superiores. Asimismo se ha hecho benemérito por la ayuda a ex-prisioneros políticos, que incluso encontraron asilo en la residencia arzobispal.

Pablo VI lo nombró obispo de Malanje el 11 de agosto de 1975; recibió la ordenación episcopal el 31 del mismo mes y año. De 1975 a 1981 fue vicepresidente de la Conferencia Episcopal Angoleña.

El 3 de febrero de 1977 Pablo VI lo hizo arzobispo de Lubango; es también administrador apostólico "ad nutum Sanctae Sedis" de la diócesis de Onjiva.

El 15 de octubre de 1982 el nuevo cardenal angoleño fue raptado por los guerrilleros de su patria, que no lo liberaron hasta el 16 de noviembre siguiente.

Actualmente mons. do Nascimento es miembro de la Sagrada Congregación para la Evangelización de los Pueblos, y en su nación es presidente de tres comisiones, la jurídica de "Caritas Internationalis" y las episcopales de Misiones y Asuntos de Asistencia social. Ha viajado por distintos países de Africa, Extremo Oriente y América, y habla varias lenguas. Es autor de numerosas publicaciones.

K sliki naslovne strani: Zamorske jaslice (Kamerun).

Imeli smo jih...

Don Bosco je posejal vso Italijo s svojimi misijonskimi ustanovami. Največje misijonsko delo so salezijanci opravili v Južni Ameriki. Tako danes ni le prislovica, je kar resnica: Argentina je salezijanska. Sedanjí general je napravil novo potezo: prej smo šli v Ameriko, nato v Azijo, zdaj gremo v Afriko.

Ko so začeli izhajati „Katoliški misijoni“, je že bil na Kitajskem eden najbolj popularnih slovenskih misijonarjev: Jožef Kerec. Razgiban, podjeten, izvrsten potopisec. Tako je podobno kot M. Ksaverija Pirc polnil strani in strani „Katoliških misijonov“. A njega je zadela usoda, ki je še ni doživela M. Ksaverija. Moral je zapustiti Kitajsko, ki jo je tako ljubil in se v njej izčrpal. Umrl je v svoji domovini. Prihodnje leto bo deset let tega.

Njegova desna roka, Stanko Majcen, pa še živi. Bil je na Kitajskem, nato v Vietnamu, vsaj tako, če ne še bolj pionirski duh. Morda nihče od misijonarjev ni s tako ljubeznijo sodeloval s „Katoliškimi misijoni“ kot ravno on. Kako je bilo koristno in potrebno, če bi tudi on vsaj v tako kratki obliki kot Pirčeva napisal svoje misijonske spomine. Bili bi ne le dokument, bili bi spodbuda mlademu rodu.

Salezijanci niso nikdar imeli v načrtu „svoj misijon“. Družba je rada zbirala na istih postojankah razne narodnosti. Danes tudi taki načrti, kot so jih imeli frančiškani, jezuiti in lazaristi, verjetno ne bi bili več uresničljivi. A skoraj ni misijonskega področja, kjer ne bi imeli salezijancev. Med nje smemo šteti še nekdanje južnoameriške misijonarje Maroša, Jakša, Pernišeka in še koga. Berlec in Mlekuš sta šla v Asam. Dolgo pa deluje v Indiji Pavel Bernik, pa brata Kešpret in Zabret in v Oceaniji brat Joško Kramar. Vsekakor salezijanska družba se čuti misijonsko, saj ima v Hongkongu nič manj znanega misijonarja kot Majcena in Kereca: Stanka Pavlina. In če bi raziskovali dalj, bi odkrili še marsikakšnega slovenskega salezijanca na čisto misijonskem področju. Tako na primer današnje: duhovnika Mlinariča Jožeta in Horvata Avgusta v Burundiju, brata Štefana Burja v Keniji in najnovejšega dr. A. Snoja v Zaire. In prav zato, ker se iste narodnosti ne naselijo skupaj, nastaja občutek, kot da so razgubljeni. Že bližnja bodočnost bo pokazala, koliko zmore družba, ki jo Boskov naslednik pošilja v Afriko ravno v času, ko se odloča prihodnost Afrike.

Franc Sodja CM

VSAKA NEDELJA - MISIJONSKA

O. VLADIMIR KOS S.J., Tokyo

Zdaj, ko je dve tretjini japonskih otokov tako vročih, da se človeku srajca lepi h koži in jezik k ustni votlini, ugotavljamo resnico našega otoškega pregovora (napisanega tukaj po naši slovenski abecedi): nódo móto sugurba, ácusa o uásuréru= (lepo po naše) ko se ti grlo opomore, pozabiš na vročino. Ni treba hladnega piva ne hladnega „sáke“ (to je riževega žganja); zadostuje hladna voda ali pa – kar je na teh otokih bolj priljubljeno – hladni ječmenov čaj, ki mu pravimo múgiča; na mah se čutimo osvežene in brez osti vročine. Nekaj takega se nam dogaja vsako leto na predzadnjó októbrsko nedeljo, ki jo svetovna Cerkev imenuje misijonsko in kot takšno praznuje. Ko zadnje nedeljske luči ugasnejo, tako na oltarju kot na cesti, ugasneta tako občutek odgovornosti za misijonski svet kot zaskrbljenost glede milijard njegovih nekatoličanov. In vendar – ali ni vsaka (ne le predzadnja októbrska) nedelja: kar se da prijazno vabilo Božjega Srca, da vsaj ta dan mislimo in ravnamo misijonsko? Oglejmo si dejanski položaj, da se pravkar izrečena trditvev ne bo zdela žalostno pretiravanje pod vplivom vlažne japonske vročine. Ne le žalostno, ampak celo usodno pretiravanje, ker je vanj zapleten tudi naš žep.

Vsaka nedelja je najprej Gospodov dan: v nedeljski zori je postalo očitno, da je na križu ubiti Jezus zares bil vstal od mrtvih. Matej začne svoje zgodovinsko poročilo z besedami: „Po soboti, ko se je začela daniti nedelja...“ (Mat. 28:1). Marko pravi še natančneje: „Potem ko se je končala sobota... zelo zgodaj nedeljo zjutraj, ko je sonce vzhajalo...“ (Mk 16: 1-2.) Luka poroča enostavno: „Zelo zgodaj v nedeljo zjutraj...“ (Lk 24:1.) Janezu služi za pričo osebno doživetje Marije Magdalene, ko je bilo na poti h grobu „v nedeljo zjutraj še temno“ (Jn 20:1.) Isti Janez ugotavlja v svojem Razodetju, da je bil zaradi širjenja evangelija pregnan na otok Patmos, kjer se je zamaknil „na Gospodov dan“ (Raz. 1:10). In če je absolutno res, kar trdi sv. Pavel, da „nimamo kaj oznanjevati in kaj verovati, ako Kristus ni bil obujen v vstajenje“ (1 Kor 15:14), potem je vsaka nedelja ne le čudovito resničen spomin na Jezusovo vstajenje, ampak tudi praznik naše vere kot osebnega božjega daru: „Naš Gospod Jezus... je bil usmrčen, ker smo bili grešniki; je bil obujen v vstajenje, da se z Bogom spravimo“ (Rim 4:25). Vsak izmed katoličanov lahko reče: „Vem, komu dolgujem svoje prepričanje“ (2 Tim 1:12) in prilagodi Pavlov izrek Kološanom – nase: „S Kristusom ste bili obujeni v življenje. Zasedrajte torej svoje srce v stvarnostih v nebesih, kjer Kristus kraljuje na božji desnici. Težite k stvarstvu v nebesih, ne k stvarstvu na zemlji... Vaše resnično življenje je skrito s Kristusom v Bogu.“ (Kol 3:1-3.) Vsako nedeljo bi se morali praznično obleči ali kako drugače izraziti svoje prepričanje, da je Gospodovo vstajenje najgloblji razlog za neprecenljivi zaklad svete vere (prim. Mat 13:44), ki smo ga smeli odkriti. „Mnogo prerokov in kraljev, verjemite mi,

je hotelo videti to, kar vi vidite, pa niso mogli, in čuti, kar vi čujete, pa niso čuli“ (Lk 10:24) je klical naš Gospod učencem v spomin.

„Kdor najde zvezo s Kristusom,“ razlaga sv. Pavel Korinčanom, „postane novo bitje... Vse to je božje delo; Bog nas je po Kristusu spremenil iz sovražnikov v svoje prijatelje – in nam zaupal nalogo, da napravimo tudi druge Njegove prijatelje. Tako oznanjamo, da Bog vsem ljudem ponuja prijateljstvo po Kristusu... Bog nas je usposobil za to, da oznanjamo, kako človek postane Njegov prijatelj.“ (2 Kor 5:17-19.) Morda smo te svete besede nekam pozabili; na teh otokih imamo tudi tak pregovor (in ljudje ga često navajajo): šáru mo ki kára očíru = tudi opicam spodrsne na drevesu (ali z drugimi besedami: kdo je popoln, ko pa tudi naravne stvari ne delujejo popolno?). Morda smo se tolažili, da veljajo te besede le za apostola, ne za druge kristjane... Kakor da je že vnaprej vedel za naše misli, je sv. Pavel po Korinčanih dal vedeti tudi nam: „Predvsem pa stremite za – ljubeznijo. Skušajte si pridobiti duhovnih darov, predvsem dar oznanjevanja božjega oznanila.“ (1 Kor 14:1.) In po kristjanih v Filipih: „Jasno da nekateri kristjani oznanjajo Kristusa, ker jih k temu navajata ljubosumnost in prepirljivost, zato pa Ga drugi oznanjajo iz čistega srca... Kaj za to! Jaz sam se čutim srečnega – glavno je, da ljudje Kristusa oznanjajo, pa naj to store iz napačnih ali poštenih nagibov.“ (Fil 1:15.18.) „V svetu sprijenih in nizkotnih ljudi... morate blesteti kakor zvezde, ki razsvetljujejo nebo, ko jim nudite oznanilo življenja. Če tako ravirate, bom lahko ponosen na vas, ko napoči Kristusov Dan: moje garanje očitvidno ni bilo zaman.“ (Fil 2:15-16.) Proti koncu pisma omerja, da so mu pri širjenju evangelija posebno pomagali Klement, Euódia, Syntyche in še drugi, in vsi ti „so zapisani v božji knjigi resnično živih“ (Fil 4:3).

Gospodovo vstajenje je največji dokaz našega Gospoda kot absolutnega Gospoda – vsaka nedelja kot časna ponovitev pričuje o tem. In o božjem daru svete vere, ki nas kot razumna bitja veže s Kristusom – upanje in ljubezen namreč predpostavljata luč vere. Bolj kot ostale dneve bi se morali v nedeljo Bogu zahvaliti za dar vere: „Nihče ne more priznati Jezusa kot Gospoda, ne da bi ga pri tem vodil Sveti Duh.“ (1 Kor 12:3.) „veselo oznanilo je... o Božjem Sinu, našem Gospodu Jezusu Kristusu; v človeštvo je bil rojen kot Davidov potomec; obujen od mrtvih v vstajenje se je s silno močjo razodel kot Božji Sin, razodel v svoji božji svetosti.“ (Riml: 3-4.) Pri tem in podobnem ugotavljanju je zmeraj v ozadju dejstvo, da „nas je Kristus ljubil“ in da „je dal svoje življenje za nas“ (Ef 5:2). Vsako nedeljo vsa ta dejstva na novo zažarijo, tja od zore do zadnje polnočne minute, na tej in oni strani mednarodne datumske meje; in med temi dejstvi je tudi osebni božji dar vere, ki je nespremenljivo povezan z Jezusovim vstajenjem: „Kristus je umrl in vstal v življenje, da bi bil Gospod živih in mrtvih.“ (Rim 14:9.) Toda ali je treba svetopisemska pričevanja množiti? Ne v smislu golega niza nja uvidov; bolj tako kot nizajo bisere, med katerimi je prav gotovo ta odlomek iz Pavlove korespondence: „Ker priznavate Jezusa Kristusa za Gospoda, živite združeni z Njim! Zakoreninite se v Njem! Gradite svoje življenje na Njem in bodite zmeraj močnejši v veri Vanj, tako kot so vas učili. In – bodite s celim srcem hvaležni.“ (Kol 2:6-7.) Naj mi bo

dovoljeno dodati neke vrste minimalno časovno izvedljivost, naj mi torej nihče ne zameri, da dodam h gornjemu odlomku te besede: vsaj v nedeljo! Gospodov Dan je, spomin osvoboditve človeštva, v čemer je vključen dejanski božji dar osebne vere.

Kakor pri ovratnici nanizanih biserov smo spet na začetku: da namreč iz hvaležnosti za dar vere pomagamo do vere tudi drugim. Vsaj v nedeljo. V prvi encikliki prvega papeža je takole zapisano: „Kot spreten upravitelj različnih božjih darov naj vsak s posebnim svojim darom, ki ga je bil prejel od Boga, prispeva k blaginji drugih. Kdor oznanja, mora oznanjati božje besede; kdor služi bližnjemu, mora služiti z zmogljivostjo, ki mu jo daje Bog, tako da lahko v vsaki stvari Boga slavimo po Jezusu Kristusu, ki je vreden večne časti in ki mu pripada večna moč.“ (1 Pet 4:10-11) Slaviti Boga po ali v Jezusu Kristusu se pravi, da se veselimo božjega daru tako svoje zmogljivosti kot uspešnega udejstvovanja pri ustvarjanju Božjega Kraljestva na zemlji; lahko smo prepričani, da gre pri tem za blaginjo v Jezusovem imenu ali za resnično blaginjo bodisi v snovnem ali nesnovnem območju. V Jezusu Kristusu se razodeva srčna božja želja, da vsak človek doseže srečo tudi v tako zverženem svetu kot je naš (zverženem po zlorabi človeške svobode) in sicer srečo v svobodni združitvi s pravim, živim Bogom. Mi, ki smo prejeli dar svete vere, vemo in čutimo blagodejnost tega božjega načrta, ki je načrt Ljubezni; ista Ljubezen nas vabi, da Jo posnemamo, vsaj iz hvaležnosti za prejeti dar vere, in sodelujemo pri resnično božjem Delu (prim. to besedo n. pr. v Ap. 13:2 in seveda Jezusov poslovilni govor v Jan 17:4) za spreobrnjenje duš, to je pri Misijanskem Delu. Vsaj v nedeljo. Vsako nedeljo.

Naš Bog je tako ljubezljiv, da se poslužuje še tako skromnega, a radevoljnega sodelovanja (2 Kor 9:7). Jasno, da igra pri tem velikodušnost našega srca posebno vlogo. Božja ljubeznivost se kaže tudi v tem, da ima od misijanskega sodelovanja prvo korist – sodelavec! „Kmet, ki se trudi za svojo zemljo,“ zagotavlja sv. pismo, „mora prejeti prvece pridelave.“ (2 Tim 2:6.) Sodelovanje pri misijanskem delu je v pravem pomenu besede največji naravno-nadnaravni finančni podvig: brez ozira na otipljiv uspeh – obogati sodelavca nadnaravno že na tem svetu. Zanimivo, da je naš Gospod v zvezi s prilikami o Božjem Kraljestvu povedal tudi to: „Kdor ima kaj, bo prejel še več...“ (Mt 13:12.)

Ali nas še plaši beseda „so-delovanje“? Plaši, ker se zavedamo svoje šibkosti in drugih nepopolnosti? Toda takšna zavest je celo najboljša priprava za misijonsko sodelovanje, ker v tem primeru vse pričakujemo od Boga in vse Njemu zaupamo – z eno besedo, ravnamo ponižno. Naj prevedem iz japonščine pismo sv. Frančiška Ksaverija (izvirnika nimam pri roki), ki ga je ta klasični misijonar pisal svojim sotrudnikom v Evropo 5. novembra 1549: „Prosim vas, da imate neprestano pred očmi, da Bog posebno želi radevoljnost ponižnega srca za sodelovanje... Kar Bog predvsem ceni, ni ne še tako sijajen uspeh oziroma neuspeh, ampak radevoljnost srca.“ (To pismo je z drugimi pismi, ki jih je svetnik pisal iz pristanišča Kagóšima, prevedel v japonščino moj prijatelj preč. g. J. Kóno S. J. v obliki knjižice pod naslovom „Pisma, ki jih je sv. Frančišek Ksaverij pisal iz Kagóšima“.)

Radevoljnost ponižnega srca izbere za sodelovanje najprej molitev. Njeno učinkovitost je naš Gospod še posebej osvetlil s priliko o vdovi in trdosrčnem sodniku (Lk 18:1-7). In kaj pravi na koncu? „Rečem vam: Bog ne odlaša z odločitvijo v prid ljudstvu, ki Ga dan in noč oblega s prošnjo za pomoč. Toda – ali bo Sin človekov našel vero na svetu, ko se vrne vanj?“ Problem torej ni pri Bogu – problem je, kot nekdam in zmeraj, naše srce, V tej točki zmaguje le dovolj ponižno srce.

Molitev je osnovnega pomena, a ni edino delo ali oblika sodelovanja, čeprav navdihuje takorekoč vsa ostala dela. Kakor je pestro božje stvarstvo, tako je velika raznolikost sodelovanja; tu se iznajdljiva velikodušnost počuti doma. Vsaj v nedeljo.

Nekoč, ko bomo vzljubili misijonsko sodelovanje vsaj enkrat na teden v nedeljo, ga bomo radi raztegnili še na druge dneve. Odkrili bomo namreč neprecenljiv zaklad v gotovini in z obrestmi. „Človeka srce je tam, kjer odkrije svoj zaklad“ (Mt 6: 21); seveda bi lahko rekli namesto „zaklad“ tudi „življenjsko važni interesi“.

Jesensko obhajilo.

Kot drevored je sveto obhajilo,
kot mestece z zelenimi drevesi,
kjer pot sovpada bolj in bolj z nebesi,
čeprav šumi od vetra težkih kril.

Lahko še dalje, dalje, dalje gremo!
Mehka je pot od listov padajočih,
nekje se svod veselo-plavo boči —
kot zrak, kot da izmika se prijemom.

A to je čudovito:

ta drevesa so del poti življenja
v naših žilah,
ko vanje kane Tvoja sveta kri.

Ne vemo, kaj so angelska nebesa.
Njih slutnjo skril si
v sveto obhajilo
v jeseni, ko se daljšajo noči.

Vladimir Kos.

V INDIJSKIH GORAH

PISMO „KATOLIŠKIM MISIJONOM“ S POBOČIJ SREBRNEGA HRASTA

O. JOŽE CUKALE S.J., Indija

Kodaikanal, 1. septembra 1983.

Morje jutranjega molka se raztoči v pesem ptičev in v žuborenje srebrnih potokov. Cvetovi ob potu se odpirajo v nasmeh barv in bogastvo zlata se zbira na robovih oblakov.

R. Tagore

Rad bi videl, da bi to poročilo prineslo toliko sonca bravcem, kolikor ga vdira s pobočja Perumal za Kodaikanalom, ko rentgenizira bele vasi in kamnite zaselke jugozahodnega Pogorja* – 120 km iz Madurai, kjer je v gotovi razdalji padla mučeniška glava Janeza de Britto in kjer se je De Nobili razgovarjal z bramini o Kristusu.

Tam gori med delto, blizu zgoščeno zamazane, a tako ljubeznive Kalkute, me je pričel napadati čuden spanec, da sem sredi jutranjih ur pošteno zakinkal. Morda je p. Alfonz, ki se zdaj mudi v Rimu za volitve novega jezuitskega generalnega predstojnika, opazil koľobarje pod očmi in v razbrazdanem obrazu nekaj, kar mu ni bilo všeč? Pa me je poslal na „Refreshing Course of Theology“?

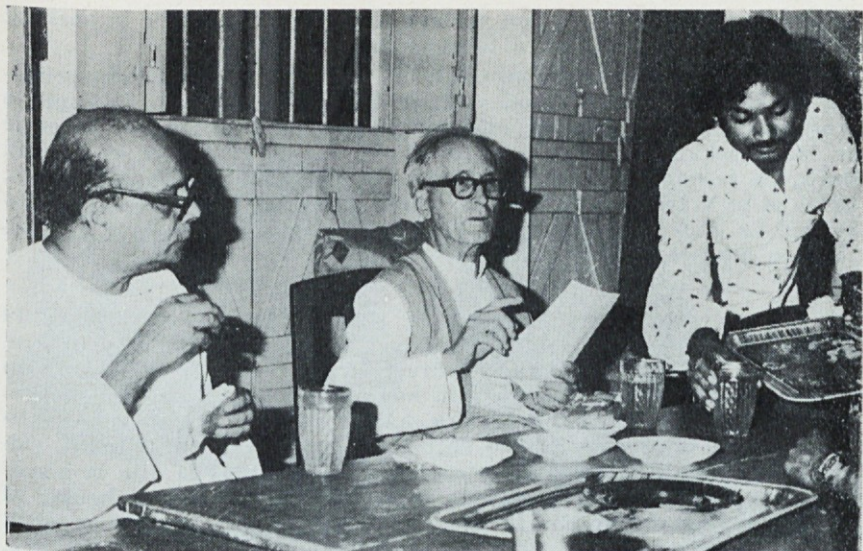
Zdaj sem tu z 32 sobrati, starejšimi in izkušenimi misijonarji iz Guyarata, Maharastra, Mahdija Pradesa, Niharja, Kerala in Tamilnada, da osvežimo in poglobimo nekaj bogoslovja, pred vsem pa, da izkustveno, osebno vse globje doživimo Kristusa: Moj Gospod in moj Bog!

Poklical si me...

To je namen šesttedenskega seminarja tu v kolegiju Srca Jezusovega nad Šembaganurjem, 2.000 metrov nad morjem, 2.500 km iz Kalkute na jug in 600 km na jug iz Madrasa, pa kakšnih 300 km do Ramasvarama, koder se zbirajo indijski Tamilci in čakajo, da jih ribiške ladje zapeljejo do bližnje Sri Lanke (Ceylona) v protest za pobite Tamilce. Predsednik Jawardene je v škripcih, kako opravičiti umor političnih jetnikov pred mednarodnim forumom...

Naš kolegij je trdno vkopan nad trgom Šembaganur, na strmem pobočju Kodaikanala. Na nasprotnem, v terasah vzpenjajočem se hribu kraljuje prisojna župnija Srca Jezusovega, ki ždi ob nogah mogočno strome vzpetine Torimal. V tem zavodu so imeli bogato knjižnico do prenosa filozofskega inštituta v Madurai in dalje v Puno in proti Delhiju. Stari holandski pater arhivar še vedno ljubosumno čuje nad 400 let stariimi dokumenti, ki so jih zbirali jezuitski misijonarji francoske province iz Toulousa. Stalno so na obisku po bogatem živalskem muzeju in arhivu turisti. Brat K. V. Peter, ki je vodil tukajšnjo pošto več kot 60 let, je bil odlikovan s „Padma šri“ po indijskem predsedniku Zailu in prejel od njega zlato medaljo kot vodja najboljše organiziranega poštnege urada v Indiji.

* Western Ghats

Pater Jože Cukale (v sredi) s sodelavcema

Kratek sprehod v zgodovino Kodaikanala

Sto let nazaj so gospodarili tod tigri in medvedi in nižje dole, kjer ponehujejo divje gošče in se razpredajo v zelene jase, so se pasli tropi brhkkih sambar jelenov. Bogati nasadi evkalipta, srebrnega hrasta in črnega mecesna so prišli v te gore z Evropejci. Bela naselja, ki drug drugega pozdravljajo v sončnih jutrih in v krminastem večeru, so rezultat pionirske dejavnosti misijonarjev. Beli oblaki megle se pretakajo med nižje ležečimi otenki zelene pragošče.

Zgodovina prvotnih prebivalcev „Palmi“ gričev se izgublja kakor megla nekam v davnino. Za njimi so jeli prihajati iz dolin Tamilci in jih zaslužili, povečini pa se tudi stopili z njimi. Nov dotok zaznamuje sedemnajsto stoletje, ko so ljudje iz dolin pribežali zaradi lakote ali pa preganjani pod Vizajanagat tirani, in naposled tisti, katere so zatirali opričniki Tipu Sultana. To je bilo v času, ko so bežali iz nižin Kandre in Mysorja znani Bargavas gori proti Modrim goram Nilgiris.

Psalmist pravi: „Dvignil sem svoj pogled proti goram, odkoder mi bo prišla pomoč...“

Žgoča vročina, boleznin in potreba po oddihu je navdihnili utrujene Evropejce, da so pognali volovske vprege proti višinam. Včasih jim je tiger prestregel pot in odnesel vola, ponekod so na vprego čakali medvedi... Tega je že dolgo let.

1845. je vojaški major Partridge iz Bombaya zasadil prvi evkalipt blizu svojega bungalova. Malo kasneje je protestantski pastor Lawrence

priplezal v Kodaikanal in tam postavil dvoje skromnih hišic in poskusil zasaditi prve čajne sadike, a brez uspeha.

1852. je prijahal na konju tuluški jezuit St. Cyr, da dobi primeren prostor za bolehnne in od vročine zgarane misijonarje. Odkupil je prostrane griče in postavil misijonski dom La Providence. Odšel je na Madagaskar, potem tako težko obolel, da so ga zdravniki zapisali smrti, pa je napravil zaobjubo božji Materi in La Salette in ozdravil. Vrnil se je v Indijo in danes sem molil pred Marijinim svetiščem tukajšne La Salette, prav blizu La Providence. Sv. Pavel je zapisal: „Vse je mogoče tistemu, ki veruje“...

Ko mi vro tele vrstice na papir, slišim zvonjenje. Tam je veliki Karmel, kjer 14 sester moli dan in noč, noč in dan pred Pričujočim. Malo više samostan servitov, na drugi strani pozvanja k večernicam iz samostana svete Ane. Ne slišim, ker je predaleč in previsoko. Presentation Convent irskih misijonarj, kamor pošiljajo starši svoje deklice iz vseh delov Indije na eno najboljših gimnazij v Južni Indiji. Odprem okno, da se vsuje v mojo sobo duh evkaliptičnega olja in s svojo aromo napolni moja zaprašena kalkutska pijuča. Nasadi hrušk, ki jih je uvedel brat koadjutor Ciceron, polnijo vreče, ki jih na obeh straneh asfaltirane ceste pobirajo tovornjaki in vozijo v tržna središča. Ta brat je tudi naučil ljudi, kako iztisniti iz listja dragoceno evkaliptično olje. Evangelij je tudi semkaj prinesel napredek in prostost.

„Danes, ko potujem med drevesi,
sem z njimi zraste! tudi sam...“

Stopil sem v zeleno goščo lesa. Na misel mi prihaja Robert Prost, ko pravi: „Dvoje poti je pred mano, ena zlozna in druga manj izhujena. Izberem drugo in oh, kako čudovito! Kakšna razlika!

To je kakor molitev. Človek pač ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki izhaja iz božjih ust... Bog je ustvaril in Oče še vedno ustvarja, še vedno ponavlja svoj: „Bodi!“ Jaz le občudujem...

Obut in vendar bos sem čutil šepet pozabljenega listja pod petami, brnenje divjih čebel in srebrno stojo hrastov. Prepeval sem z grlom ptic in pevke so prisluhnile moji pesmi. Nevidnih ptičev pozabljene melodije so našle odmev v plesu srebrnih valov v potokih, ki me niso hoteli počakati niti za hip.

O divna harmonija nad šenbaganurjem, odkoder se je umaknil težki hod medveda, da je pustil priliko za ples srnjakovemu tropu na sončni jasi! Čas je številno vzgibov v brezprostor: nem preje in kasneje, a se tukaj staplja v nadčasje, ko se strop neba – ta sinji plašč Očetov dotika mojih prstov...

Govori, mogočna platana, spregovori, medeni evkalipt! Krvavordeče poncatije pod srebrnino slokega hrasta pripovedujejo zgodbo Kalvarije. Odsvit tistih odrešilnih kapelj prehaja vame kakor čaša vina. Vse od jutra, čez sončni poldán do lunine srebrnine prehaja vame preludij Vstajenja!

Vesela črnska mamica

Črnci so na splošno veseli ljudje, zlasti če so kristjani.

APOLOGIA PRO MISSIONARIO

Ali: Zagovor misijonarja kot misijonarja

O. Vladimir Kos S.J., Tokyo.

V eni izmed uglednih slovenskih misijonskih prilog, ki so v tem Gospodovem letu 1983 odšle oznanjat evangelij v široki svet, smo lahko brali tudi te vrstice:

„Pravzaprav ne bi smeli več govoriti o ‚misijonih‘ in ‚misijonskih deželah‘. Pri teh besedah namreč preveč mislimo na čas zahodnega kolonializma in na njegov vpliv na politični in gospodarski razvoj nerazvitih dežel. Pod njegovim plaščem so se tudi različni misijonski redovi ali posamezni misijonarji imeli zgolj za dobrotnike, ki morajo poleg označevanja krščanske vcre posredovati ljudstvom Azije, Afrike in Južne Amerike tudi evropsko-zahodno in rimsko-latinsko kulturo. S tem noče-mo podtikavati velikim misijonskim osebnostim napačnih motivov. Opravili so ogromno delo, tako kot oznanjevalci vere kakor tudi kot pionirji na področju izobraževanja, šol in zdravstvene oskrbe, pri gospodarskem in socialnem razvoju misijoniranih ljudstev. Toda bili so vzgojeni v duhu svojega časa in tako premalo občutljivi za vrednote vere in kulture posameznih narodov, katerim so hoteli prinesiti krščanstvo. Premalo so upoštevali tradicijo ljudstev kot možna rodovitna tla za evangelij.“

Ali je vse to res tako, kot je tukaj zapisano? Menim, da ne; in to kljub splošnosti ali prav zaradi splošnosti izraženih sodb; zdi se mi, da le „velikih misijonskih osebnosti“ ne zadenejo očitki, raztreseni po tem odstavku in po misijonskem delovanju Cerkve; mi pa, navadni misijonarji, se moramo čutiti zapletene v delovanje, ki ga vsaj do danes obremenjujejo „napačni motivi“. Kaj pa pravi vesoljna Cerkev o svojem delovanju na misijonskem področju? Kako ga ocenjuje za to 20. stoletje pred očmi svetovnega prebivalstva?

Cerkev o misijonskem delu

Prikličimo si v spomin nekatera mesta v listini 2. Vat. Zbora, ki se imenujejo po svojih začetnih besedah Gaudium et spes, po naše Veselje in upanje; objavljena 7. decembra 1965, pravi o sebi, da hoče obravnavati „Cerkev v modernem svetu“. V odlomku št. 42 beremo, da je jasno, da Kristus svoji Cerkvi „ni zaupal poslanstva v političnem, gospodarskem, ali socialnem redu (stvari). Določil ji je versko poslanstvo. Toda prav to versko poslanstvo jo usposablja za delovanje, ji daje luči in moči, da lahko pomaga izgrajevati in utrjati človekovo občestvo v skladu z božjim zakonom.“ „Različne so okoliščine, ki tvorijo življenje Cerkve v teku časa,“ pravi odlomek št. 58, „Cerkev (pa) rabi odkrita različnih kultur, da širi in razlaga vest o Kristusu vsem narodom, (vedno) globlje prodre vanjo in jo vedno globlje doume... Zvesta lastnemu izročilu in svesta si obenem svojega poslanstva za vse ljudi, se Cerkev lahko poveže z različnimi kulturami in tako obogati sebe in tudi nje. Kristusov evangelij nenehoma obnavlja življenje in kulturo padlega

človeštva... Nikdar ne neha očiščevati in dvigati moralnost ljudstev. Z bogastvom, ki izvira od zgoraj, oplaja, takorekoč v srcu stvari, duhovne lastnosti in darove vseh ljudstev in vseh časov. Okrepi, izpopolni in popravi jih v Kristusu. Tako Cerkev prav v izvajanju svojega poslanstva vzpodbuja in pospešuje človeško in občestveno kulturo.“ To ni samohvala, ampak realistično ugotavljanje: „S pomočjo Svetega Duha ostaja Cerkev zvesta Gospodova izvoljenka... nikdar ne neha biti znamenje odrešenja zemlje“ (odlomek št. 43), kar velja še posebej za njeno misijonsko delovanje skozi stoletja – „katoliški in apostolski Cerkev je Gospod Jezus naložil dolžnost, da širi eno resnično vero povsod in med vsemi ljudmi“ (2. Vat. zbor v listini Dignitatis humanae, 7. 12. 1965, odlomek št. 1) –; obenem pa se (na istem mestu 43. odlomka zgoraj) „dobro zaveda, da so se nekateri njeni udje, tako duhovniki kot ne-duhovniki, v teku mnogih stoletij, Božjemu Duhu izneverili. Tudi v sedanjem času zeva pred očmi Cerkve velika razdalja med evangelijem, ki ga nudi, in človeškimi pomanjkljivostmi tistih, ki jim je evangelij poverjen. Ne vemo, kako se bo zgodovina izrekla o teh napakah; mi pa se jih moramo zavedati in se proti njim odločno boriti, da ne poškodujejo širjenja evangelija. Tudi se Cerkev zaveda, v umevanju svojega odnosa do sveta, kako zelo ji je potrebno tisto dozorevanje, ki je sad stoletnih izkušenj.“

Takšna sodba je umerjena. Lahko bi rekli, da sloni na spoznanju razlike med tem, kar je prednost današnjega časa, in tem, kar so prejšnji časi doprinesli, da se lahko nahajamo na sedanjem ugodnem mestu. „Življenjske prilike modernega človeka,“ poudarja Gaudium et spes, „so se v smeri socialnih in kulturnih razsežnosti tako silno spremenile, da lahko govorimo o novem veku v zgodovini človeštva... Iz novih oblik kulture se rodijo novi načini mišljenja in delovanja...“ (Odlomek št. 54.) „Zdaj so prvič v zgodovini človeštva vsi ljudje prepričani, da so kulturne dobrine namenjene vsakemu človeku in jih vsak lahko dejansko uživa. Toda za vsemi temi zahtevami se skriva hrepenenje, ki sega globlje in dalje. Osebe in občestva žeja po polnem in svobodnem življenju, vrednem človeka – po takšnem življenju, ki jim daje možnost, da si ustvarijo blagostanje z vsem, kar jim moderni svet lahko nudi v tolikem izobilju.“ (Odlomek št. 9 iste listine.) Kljub blišču novega veka ostane človeško srce – človeško. „Resnica je, da se moderni svet prebija skozi neenaka stremljenja, ki so vsa v zvezi z neskladnostjo na dnu človeškega srca. Toliko prvin se v človeku bori za prvenstvo... Cerkev veruje, da je Kristus, ki je umrl za vse in bil povzdignjen v vstajenje za vse, zmožen po Svojem Duhu obogatiti človeka z lučjo in močjo, da doseže svoj vzvišeni cilj. Saj ni druge stvarnosti pod soncem, v čigar imenu bi človek mogel najti sebe vredno odrešenje... Cerkev pa je tudi prepričana, da se pod vsemi spremembami skriva dokaj nespremenljivih danosti...“ (Odlomek št. 10 iste listine.)

Cerkev torej ugotavlja, da z božjo pomočjo zvesto vrši poslanstvo misijonarjenja skozi stoletja, čeprav so se nekateri posamezniki tej nalogi tragično izneverili. Cerkev govori le o posameznikih, ne o „različnih misijonskih redovih“; o posameznikih pa govori tako, da njih število, položeno na tehtnico, ne odtehta števila vseh tistih, ki so nalogo

evangelizacije zvesto vršili; sicer bi morali reči, da je Satan v tej življenjsko važni točki premagal Kristusovo Cerkev in uspešno pokvaril njeno delo. Tisti torej, ki so zvesto vršili poslanstvo oznanjevanja, so to delali kljub temu, da so bili „vzgojeni v duhu svojega časa“, kot beremo v zgoraj navedeni misijonski prilogi; ne moremo trditi, da so zato „premalo občutljivi za vrednote vere in kulture posameznih narodov... (premalo) upoštevali tradicijo ljudstev kot možna rodovitna tla za evangelij“. Ali dolžimo kmete prejšnjih stoletij, da se niso posluževali uvidov in strojev 20. stoletja? Celo Cerkev, beremo v 33. odlomku, kljub temu, da bedi nad dediščino Božje Besede in iz nje črpa verska in moralna načela, „nima zmeraj pri roki odgovorov za posamezne probleme.“

Misijonarji so tudi kulturonosci

Je pa še neka okoliščina modernega sveta, nadvse modernega sveta, ki meče blagodejno luč na katoliške misijonarje, ki so izšli iz evropsko-zahodne kulture. Pridobitve te kulture – vštevši tehniko, kot to poudarja n. pr. 57. odlomek – so postale cilj stremljenja celega modernega sveta! Že v 9. odlomku beremo: „Tako narodi na poti napredka kot narodi, ki so se šele nedavno osamosvojili, stremijo po udeležbi na dobrinah moderne civilizacije, ne le na političnem polju, ampak tudi gospodarskem, in po tem, da se v svetovni areni svobodno uveljavijo.“ Odlomek št. 34 slavi pot do modernih pridobitev, ki je tako značilna za evropsko-zahodno kulturo: „Ali je treba reči, da dela, ki jih človek ustvari s svojimi zmožnostmi in energijo, nasprotujejo božji moči? da se umno bitje nekako meri s Stvarnikom? Nasprotno! Kristjani so prepričani, da so dosežki človeštva znamenje božje veličine in razcvet skrivnostnih božjih načrtov. Kolikor večja je namreč moč človeka, za tem več stvari postane odgovorna posameznik in občestvo. Zato ni na noben način krščansko oznanilo tisto, kar odvrta človeka od gradnje sveta odnosno ga sili, da zanemarja skrb za blagostanje bližnjega.“ Seveda je treba svetni napredek skrbno razločiti „od rasti Kristusovega kraljestva. Vendar – v kolikor lahko svetni napredek prispeva k boljši ureditvi človeške družbe, v toliko je življenjskega pomena za božje kraljestvo.“ (Odlomek št. 39.) V novem veku, ki je napačil za modernega človeka, „se odpirajo nove možnosti za uglajevanje in širjenje kulture. Te nove možnosti omogoča silen porast naravnih, humanističnih in socialnih znanosti, tehnični napredek, boljši razvoj in boljša ureditev sredstev medsebojnega občevanja.“ (Odlomek št. 54.) Seveda Cerkev ve za človekovo sebičnost in za Satanovo zavist, kar oboje ogroža človekov napredek od začetka sveta do zadnjega dne; a že zdaj zmaguje dobro nad zlim s pomočjo božje milosti in zares pogumnih človekovih naporov; in „zato Kristusova Cerkev zaupa v Stvarnikov načrt in priznava napredke človeštva kot nekaj, kar more prispevati k resnični sreči človeka.“ (Odlomek št. 37.)

Seveda Cerkev v svoji nebeški perspektivi ne vrednoti evropsko-zahodne kulture enostransko, dasi je ta kultura postala po zgodovini okoliščin pionirskega značaja za novi mednarodni svet. „Kulture si zmeraj bolj izmenjavajo dobrine: to bi moralo voditi do resničnega in plodnosnega dialoga med skupinami in med narodi in ne bi smelo motiti življenja občestev ne razdirati podedovane modrosti ne postavljati v

O. Vladimír Kos S.J. iz Tokya, pisec odličnih člankov v naši reviji, kakor ga je pred nekako osmimi leti slikal obiskovalec.

nevarnost edinstvenosti posameznih ljudstev... kultura, ki se je rodila iz silovitega napredka znanosti in tehnike, mora doseči skladnost z vzgojo, ki je doslej črpala iz klasičnega študija, kakor so ga umevale različne tradicije." (Odlomek št. 56.) V luči nebeške perspektive zažari tudi kulturno delo – vsakršno pravo kulturno delo – misijonarjev: „Človek, ustvarjen kot podoba Boga, je prejel nalogo, da si podvrže zemljo in vse, kar vsebuje, in vlada svetu na pravičen in svet način; prejel je nalogo, da poveže sebe in prav vse stvari z Njim, ki Mu gre priznanje, da je Gospod in Stvarnik vsega. V kolikor so tako vse stvari podvržene človeku, cela zemlja lahko slavi božje ime. In ta naloga zadeva celo najbolj vsakdanjo delavnost.“ (Odlomek št. 34.) To kulturno delo misijonarja ostane – delo misijonarja: „vse človeško delovanje nenehoma ogrožata človekov izprijen ponos in neurejena ljubezen do sebe; vse človeško delovanje mora očistiti in izpolniti moč Kristusovega križa in vstajenja. Človek namreč, ki ga Kristus odreši in spremeni v novo bitje v Svetem Duhu, tak človek je zmožen ljubiti stvari kot stvari, ki jih je ustvaril Bog; ne le da je tega zmožen, celo mora jih ljubiti; saj jih lahko prejme od Boga; lahko jih vrednoti in časti kot stvari, ki nenehoma prihajajo iz božjih rok.“ (Odlomek št. 37.)

Tako je misijonar tisti človek, ki že uživa moč Kristusovega križa in vstajenja in jo skuša posredovati tistim posameznikom odnosno deželam, ki je še ne poznajo ali pa jo poznajo na tako spačen način, da je ne morejo priznavati. Kakor zgodovina misijonov uči, so ljudstva neredko pripravljena, da se uče pri misijonarjih, kako vrednotiti in rabiti stvari; morda prav zato pri misijonarjih, ker čutijo, da se jim ni treba bati ne očitnega ne prikritega usužnjenja; in neredko je to edina pot, po kateri lahko nekoč spoznajo še večjo Kristusovo bogastvo, ki se skriva v moči tistega odnosa do sveta in vesolja, ki človeka osvobaja in osrečuje.

Zakaj strah pred izrazom „misijoni“?

Dokler bodo na svetu posamezniki in dežele, ki jim bo treba posredovati – po božjem naročilu; prim. Mat 28; Mk 16 – zgodovinsko resnico o Kristusovem križu in vstajenju, tako dolgo bodo morali biti misijonarji in tako dolgo bodo misijonske dežele. Naj so božji darovi, ki krasijo kakšno deželo, še tako čudoviti in za celi svet koristni – nekaj bistvenega jim manjka, če jim manjka povezava s Kristusom: „le skrivnost učlovečenja Božje Besede more osvetliti skrivnost človeka... navsezadnje ima človek le en sam, božji cilj... Kristus je namreč umrl za vsakega človeka...“ (Odlomek št. 22.)

Še nekaj: ali se imajo misijonarji današnjih ali prejšnjih časov „zgolj za dobrotnike“? Menim, da imajo Kristusa za Dobrotnika (prim. odlomek št. 37): najprej v tem smislu, da hoče Kristus posredovati „obilnejše življenje“ (Jn 10:10), ki se že na tem svetu začne s spoznanjem „edino resničnega Boga in s spoznanjem Jezusa Kristusa, ki ga Ti pošiljaš“ (Jn 17:3); potem v tem smislu, da se mora zahvaliti Božji Previdnosti, ki je vse tako uredila – vštevši njegov misijonski poklic –, da lahko dejansko posreduje resnico o Kristusu določenemu ljudstvu, na določenem kraju, ob določenem času in nobeden teh činiteljev ni samoumeven v svetu, „ki ga preveva gigantski boj proti silam temine“ (odlomek št. 37); in končno ima misijonar Kristusa za Dobrotnika tudi v tem smislu, da ga bogati z izkustvom življenja v širših razsežnostih človeštva kot pa mu jih nudi življenje na domačih tleh: „Ljubezen, in kar je storjeno iz ljubezni, ne mine; vesolje, ki ga je Bog ustvaril za človeka, bo (nekoč) zgubilo verige, ki mu jih nalaga nečimrnost... novo zemljo pričakujemo, kar nam ne sme slabiti, ampak očvrstiti skrb za nego našega sveta. Tukaj namreč raste telo nove človeške družine in ob tem telesu lahko že zdaj slutimo nekaj bodočega veka.“ (Odlomek št. 39.)

Torej ostane moderno govoriti o misijonarju in misijonski deželi. Vekomaj hvala Gospodu za te besede: „Niste vi izbrali mene – jaz sem izbral vas in jaz sem vas namenil za poti, ki se naj izkažejo plodonosne v obilju in katerih sadovi ne minejo.“ (Jn 15:16.) V besedi „misijonar“ in v besedah „misijonska dežela“ ne bi smeli čutiti problema; v obeh odseva božja čast v skladu s prošnjami Očenaša, posebno s tisto „Pridi k nam Tvoje kraljestvo“. Resničen problem je danes kot nekoč v tem, da „je žetev velika, delavcev pa malo“ (Mat 9:37). Morda še danes ne prosimo dovolj Gospodarja žetve, „da pošlje (dovolj) delavcev“ (Mat 9:38).

FRESCO, ŽIVA ŽUPNIJA

Ivan Bajec, Fresco, Slonokoščena obala

V zadnjih desetih letih je župnija Fresco doživela veliko sprememb. V Frescu pred desetimi leti ni bilo ne elektrike, ne tekoče vode. Precej široka reka, ki teče nedaleč za vasjo, je ločila tukajšnje prebivalce od zaledja. Velikokrat je bilo nemogoče priti v vas z avtom. Že nekaj let pa električni generator pošilja električni tok v marsikatero hišo in večina družin ima že tekočo vodo. Vas je povezana z zaledjem s sto metrov dolgim mostom.

Spremembe v šolstvu

Osnovne šole so se pomnožile; sedaj ima skoraj vsaka vas svojo šolo, čeprav so nekatere še nepopolne. To je izreden napredek, ki daje otrokom možnost, da se lahko šolajo, ne da bi že mladi morali oditi v mesto.

Leta 1978 je bila v Frescu odprta srednja šola, ki je sprejela 1.200 dijakov in okrog 40 profesorjev. Nobenega internata ni bilo, ki bi sprejel te šolarje, ki večinoma prihajajo od zelo daleč. Državna oblast hoče načrtno mešati rodove, da bi tako pospeševala duh narodne edinosti. Leta 1979 je prišlo nad 100 dijakov iz severozahoda, več kot 400 km daleč od Fresca. Otroci, ki končajo osnovno šolo v Frescu, pa gredo navadno drugam.

Otroci in starši veliko dajo na šolo, zato sprejemajo tudi take nevšečnosti, ki jih pri študiju močno ovirajo.

Šola ima kuhinjo, v kateri pripravijo dnevno 200 kosil. Ostane pa še tisoč dijakov, ki si večinoma opoldne pripravljajo kosilo sami. Zjutraj in zvečer pa velikokrat pojedeta le nekaj kruha. Marsikdaj se zgodi, da nimajo popolnoma nič. Lakota jih prisili, da gredo na polja, kjer kradejo manjoko, ali pa na plantažo, kjer kradejo kokosove orehe.

Prehrana

Prebivalci Fresca in predstavniki civilnih oblasti so prosili župnijo, naj napravi kaj za sprejem dijakov.

Po daljšem razmišljanju smo se odločili, da bomo napravili neke vrste internat, kakršnih je že nekaj na Slonokoščeni obali; Nekaj denarja nam je dala francoska, nekaj nizozemska ambasada v Abidžanu. Nekoliko nam je pomagala neka francoska dobrodelna organizacija, ostalo pa različni dobrotniki. Za opremo stanovanj so nekaj prispevali tudi premožnejši domačini.

Trenutno stanuje v našem internatu 225 dijakov.

Sestre imajo tudi stavbo, v kateri stanuje 18 dijakinj.

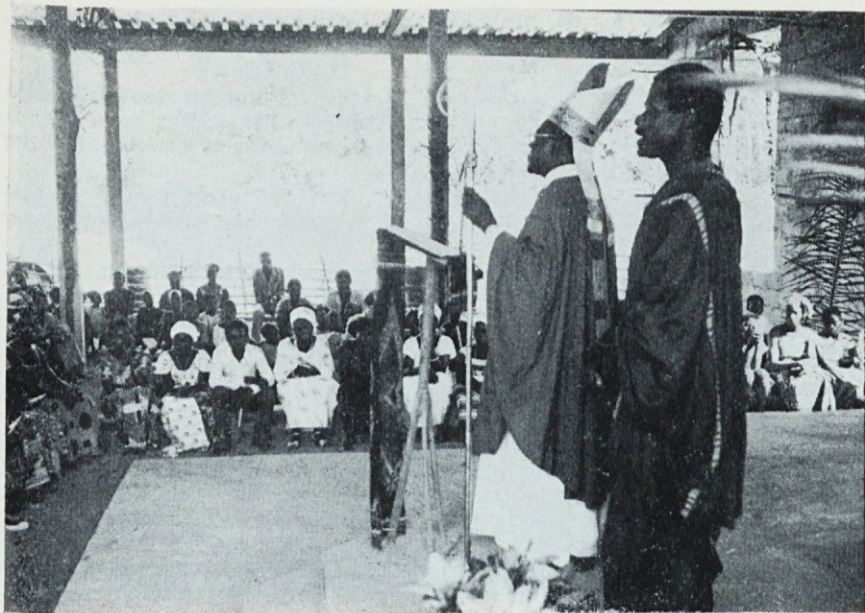
Delo z dijaki

Začeli smo brez vsake izkušnje, le nekoliko smo se pozanimali, kako delajo drugod. Ob delu se učimo. Dijaki na začetku šolskega leta za vsako stavbo izberejo svojega predstavnika, ki je odgovoren za red

Škof se v procesiji pomika proti cerkvi v Frescu. Spodaj: Pogled na nekatere stavbe tamkajšnjega dijaškega konvikta.

Škof pridiga za birmo v novi cerkvi v Gbogbamu. Katehist ob njem prevaja v domači jezik.
Spodaj: Na skrajni levi naš Bajec pomaga škofu obhajati vernike.

in čistočo. Gotovo je, da bi se morali veliko več ukvarjati z njimi, a nimamo dovolj časa. Radi bi dobili nekoga, ki bi nam pri tem pomagal.

Od dijakov zahtevamo, da nam plačajo minimalno vsoto denarja za vzdrževanje internata, za vodo in elektriko. Do sedaj še nihče ni rekel, da je predrago, saj v mestu plačajo isto vsoto za stanovanje brez elektrike, brez vode in brez postelje.

Od 225 dijakov je 106 katoličanov, okrog 50 protestantov in približno toliko animistov. Približno 10 je muslimanov. Sprejemamo vse, ne glede na vero.

Približno enako delo opravljajo sestre pri dekletih, le da se jim one posvečajo nekoliko več.

Raznovrstno delo sester

Sestra Anica dela kot zdravnica v bolnici v Frescu. Sestra Bernarda dela kot bolničarka v dispanzerju in porodnišnici v Gbagbamu, 55 km daleč od Fresca.

Ena sestra – Francozinja, se popolnoma posveča delu po vaseh. Uči odrasle pisanja in branja, osnovne higijene, organizira prodajo najosnovnejših zdravil in podobno. Domačini ji pri tem veliko pomagajo.

Sestra štefana* je začela v Gbagbamu neke vrste gospodinjsko šolo za vaška dekleta, ki niso imele prilike obiskovati redno šolo. Trenutno je tam 30 deklet, ki se učijo šivanja, kuhanja, dela na polju in še marsikaj drugega, ki jim bo pomagalo bolje živeti vlogo žene in matere.

Ena od sester se je popolnoma posvetila katehezi v osnovnih šolah. Redno obiskuje in nadzira domače katehiste in učitelje, ki po končanem pouku enkrat na teden prostovoljno kar v državni šoli učijo verouk. Od časa do časa pripravi z njimi bogoslužje božje besede.

Preseljevanje narodov

Pred desetimi leti je bilo na področju Fresca okrog 10 - 12.000 prebivalcev. Sedaj jih je vsaj enkrat več. Bilo je malo vasi in veliko gozda. Ko so sekali gozd, so delali poti, in to je omogočilo naselitev novih prebivalcev. V letih 70 - 75 je prišlo sem na tisoče ljudi iz srednje Slonokoščene obale iz rodu Baoulé. Pri njih je savana in zemlja že izčrpana. Prihajali so mladi, delavni in odločni ljudje. Hoteli so tudi ubežati tradicionalnim običajem.

Od leta 75 pa prihajajo vedno več prebivalci iz Gornje Volte. Najprej so prišli delat na državne plantaže, toda bili so slabo plačani, zato so iskali zemljo, kjer so ustvarili lastne nasade kakava in kave. Ko se nekdo tako nastani, pokliče še nekaj drugih članov družine in tako jih je vedno več.

Kaj napravi župnija za priseljence

Baoulé so večinoma animisti, za evangelij priktično nesprejemljivi. Nekateri se imajo za protestante, ker radi poslušajo protestantsko ra-

* Ta sestra je po dopustu radi bolezni ostala v Avstriji, kjer zdaj študira za bolniško sestro.

Študentje dijaškega konvikta na misijonu Fresco pri pouku katekizma.
Spodaj: Pri študiju v sobici konvikta.

dijsko oddajo v njihovem jeziku iz sosednje Liberije. Imamo pa kljub temu nekaj katehistov in zgradili so že eno cerkev.

Veliko laže je z Voltaiki. Prihajajo kot animisti, a hitro izberejo med islamom in krščanstvom. Izbira je velikokrat odvisna od okolja, kamor pridejo. Pred desetimi leti so imeli enega katehista, sedaj jih je nad 30. V vsakem večjem naselju imajo svojo cerkvico. Podobno je z mošejami. Pred desetimi leti ni bilo nobene, sedaj je skoraj v vsaki vasi.

Njihove krščanske skupnosti se hitro organizirajo

Zelo hitro si zgradijo preprosto cerkev. Najdejo nekoga, ki poučuje verouk, vodi nedeljsko bogoslužje, se udeležuje srečanj in tečajev za katehiste in tako postane katehist.

Rod Mossi ima skoraj vse verske knjige prevedene v svoj jezik. Težje je s tistimi rodovi, ki tega nimajo.

Priseljenci so spremenili podobo župnije. Nove krščanske skupnosti so nas prisilile, da smo povečali nekatere cerkve. Dve novi cerkvi sta v gradnji.

Nedeljsko bogoslužje v različnih jezikih

To je velika težava. Ponekod imajo bogoslužje v nedeljo dopoldne po jezikovnih skupinah. Drugod imajo skupaj. Kadar pride duhovnik, se vsi zberejo in maša je v francoščini. Berila in pridigo pa potem prevajajo v več jezikov. To je dolgo in mučno. Vsak rod poje med mašo nekaj pesmi.

Povečava cerkve

Cerkev v Frescu ni stara. Zgrajena je bila leta 1972 za takratno število prebivalcev. Kdo bi si takrat mogel misliti, da bo prišlo toliko priseljencev in da bo v Frescu srednja šola?

Cerkev smo začeli povečevati lani. Prej je bilo prostora za 300 ljudi, sedaj ga bo za 600. Okrog cerkve je predviden ograjen prostor, posajen z drevesi, kjer bodo lahko ljudje ob velikih slovesnostih kar na prostem prisostvovali maši.

Ko bodo ta dela končana, bodo dani zunanji pogoji za organiziranje molitvenih srečanj. Seveda zunanji pogoji niso vse. Treba bo še veliko delati za izgradnjo živih krščanskih skupnosti in razvijati kvaliteto njihovega krščanskega življenja.

V naslednjem objavljamo dodatno h gornjemu sledeče:

ZDRAVNICA, REDOVNICA, MISIJONARKA

V zaglavju ljubljanske „Družine“ Misijonska obzorja je bil objavljen naslednji razgovor z misijonarko-zdravnico s. dr. Anico Starman:

Na Slonokoščeni obali v Zahodni Afriki, kjer misijonari Ivan Bajec, živi tudi skupina štirih slovenskih redovnic, frančiškank Brezmadežne. Pri nas so znane kot „bistriške šolske sestre“. Pogovarjal sem se z dr. Anico Starman, ki končuje dopust v domovini.

• *Prvič si na obisku v domovini. Se boš udeležila srečanja z misijonarji 29. avgusta v Slovenskih Konjicah?*

Žal me ne bo med njimi. Že 26. avgusta se vračam v Afriko. Najprej grem v Francijo, v Morestal blizu Lyona. Tam je večja skupnost naših sester, med katerimi je trinajst Slovenk. Poleg njih je v Franciji še dvanajst slovenskih frančiškank Brezmadežne. V Montrealu sem pri sestrah stanovala, ko sem bila študentka medicine na univerzi v Lyonu. Študirati sem namreč začela v Zagrebu, diplomirala pa sem v Lyonu. Po končanem študiju sem se pridružila frančiškankam.

• *Iz Lyona pa naravnost v Abidžan, glavno mesto Slonokoščene obale?*

Da, toda iz mesta bom takoj nadaljevala pot do misijonske postaje Fresco ob obali Gvinejskega zaliva. Tam nas je šest iz naše redovniške skupnosti: štiri Slovenke, Emanuela Fras, Bernarda Jurkovič, Stefana Sever in jaz, Avstrijka Kristina in Francozinja Mary Claude. Na misijonu sta še slovenski škofijski duhovnik Ivan Bajec in francoski duhovnik Gerard Barbier. V bližnjem misijonu deluje škofijski duhovnik Pavel Bajec, Ivanov rodni brat. Zdaj je na bolezenskem dopustu v domovini.

• *Bi potrebovali novih misijonarjev?*

Gotovo. Prebivalcev sicer ni mnogo – le približno 15.000 – in med njimi je samo 2.200 katoličanov; njihove vasi pa so zelo raztresene in oddaljene celo 90 km. Povezane so s slabimi potmi, posebno v deževni dobi, ko je včasih nemogoče priti do nekaterih naselbin.

• *Kako bi zaposlili nove misijonarje?*

Predvsem za delo z mladino. Mladih je zelo veliko, saj so družine številne kot povsod v Afriki. Otroke in dijake srečuješ povsod. Želijo si pouka in dela v skupinah. Za skupinsko delo imajo veliko veselja, radi imajo igre in šport, radi se pogovarjajo in pojejo; ne privlačita pa jih poljedelstvo in življenje na vasi. Hoteli bi si pridobiti čimveč izobrazbe in najti zaposlitev. Želijo si delati predvsem v pisarnah večjih mest.

• *Kako pa sestre delajo s to mladino?*

Sestra Kristina poučuje šolske otroke do dvanajstega leta, jaz skupaj s francoskim duhovnikom usmerjam voditelje dijaških skupin, v katerih se zbirajo pripravniki na krst. Teh je približno 150. Priprava na krst traja tri leta.

Imamo tudi gibanje „mladih krščanskih študentov“. Tudi zanje skrbim skupaj s francoskim duhovnikom. Seveda to lahko delam le v prostem času, saj je moje glavno delo v majhni državni bolnišnici, kjer sem edina zdravnica.

Sestra Stefana vodi gospodinjsko šolo za dekleta. Same pridelujejo potrebno hrano na šolski plantaži, starši jih sicer ne bi mogli vzdrževati, tako so revni.

Sestra Marija obiskuje vasi, tam nadzoruje delo učiteljev nepismenih in vodi tečaje za te učitelje; poučuje tudi preproste vaške zdravstvene delavce in poskuša v vsaki vasi urediti majhno lekarno, ki jo

lahko vaščani sami vodijo. Do prve zdravstvene postaje je navadno zelo daleč, včasih celo 50 km. Prevoznih sredstev pa ni.

• *Ali delate tudi v dispanzerjih?*

To dela sestra Bernarda. Šestdeset kilometrov od misijona je namreč naselje Gbagbam. Vsak ponedeljek zjutraj odpotuje s sestro štefano in sestro Emanuelo v ta kraj. Delo sta si takole razdelile: ena je zaposlena v ambulanti, druga v gospodinjski šoli, tretja pa sprejema ljudi, ki prihajajo v naš dom. V Gbagbamu ostanejo sestre do sobote, potem se vrnejo v Fresco, kjer nedeljo preživimo skupaj kot redovniška družina.

• *Kaj pa delaš kot zdravnica?*

V Frescu je manjša državna bolnišnica z 32 ležišči. Vsak dan jo obišče približno sto bolnikov. Z menoj delajo še medicinski brat, dve bolniški strežnici in trije strežniki. Vsi so domačini. Drugega osebja nimamo. Moram se lotiti vsakega dela: zdravnica sem, kirurginja, babcica, medicinska sestra in strežnica.

Zelo težavno je sporazumevanje z bolniki, saj govorijo pet različnih jezikov; med njimi je tudi veliko priseljencev iz sosednjih držav, iz Zgornje Volte in iz Gane. Primanjkuje mi zdravil in seveda časa za preglede. Za hrano skrbijo družine bolnikov. Te poskrbijo tudi za posteljnino; v bolnišnici lahko dobijo le posteljo in eno rjuho. Nimamo skupne kuhinje; sami si kuhajo na prostem. Glavna hrana so: riž, maniok (veliki gomolji), ribe in banane; krompirja ne pridelujejo.

Osebe plačuje država. V naši redovniški skupnosti šestih sester sva dve, ki dobivava plačo: jaz kot zdravnica, sestra Bernarda kot medicinska sestra. To nam zadošča za primerno redovniško življenje. Prijatelji misijonov iz Evrope in od drugod nas večkrat razveselijo s paketi zdravil, obleke, hrane in denarja. Vsa pomoč je namenjena domačinom v bolnišnici, v dispanzerju ali po vaseh.

• *Darovala si jim že skoraj tri leta svojega življenja. Življenje je več kot hrana ali zdravilo. Kako dolgo še želiš ostati v misijonih?*

Ni tako važno, kaj delaš in koliko. Važnejše je, da živiš z domačini in da si z njimi na pravi način: kot sestra ali brat, kot prijatelj in kristjan. Rada bi bila med Afrikanci tako dolgo, dokler me bodo sprejemali. Želim pa biti tam, kamor me pošlje moja redovniška družba.

Pogovarjal se je JOŽE KOKALJ.

Dragim naročnikom! Izdaja prejšnje številke se je zakasnila, ker si je glavni stavec v tiskarni ponesrečil prst in dva meseca ni mogel delati: Prosimo za razumevanje! Zato smo pa z zadnjo številko letnika bolj pohiteli...!

Slike z Rdečega Otoka

Piše JANKO SLABE,
ki je na sliki tu s klobukom,
zraven njega Klemen Štolcer,
na desni pa France Buh CM.

PRIPOVED Z MORJA

Vzhodna obala Madagaskarja ni nikoli mirna. Morje je vedno bolj ali manj razburkano. Tudi morski psi se kaj radi približajo kopnemu. Tako se v njem lahko le bolj namakaš kot pa koplješ. Le tu pa tam čeri, pomaknjene v morje, tvorijo naravni bazen, kjer si lahko brez skrbi.

Eden takih odličnih bazenov je tudi na mojem področju („župniji“). Dokler so bila pota še dobra, smo Slovenci večkrat zahajali tja. Dobro se še spominjam novega leta '74, ko smo se po zahvalni pesmi točno opolnoči vsi zapodili v topli Indijski ocean.

Sam še vedno hodim tja, kadarkoli grem s turneje. Rad opazujem na videz monotono zaganjanje valov ob obrežje, ki pa je v resnici vsakokrat drugačno. Valovi se postavijo v vrsto in že od daleč jemljejo zalet. Velika gmota se vedno bolj dviga. Val se tik pred čermi upeha in z velikim pokom brezuspešno zvrne. Voda samo narahlo popljuska po skalah.

Za njim se že približuje drugi. Tudi on hoče preko čeri priti na drugo stran in tako biti prvi. Tik ob naskoku se tudi on zvrne. Vsa njegova masa s hrupom in truščem udari ob skale, voda vzkipi visoko v zrak, pa se kmalu osramočeno umakne na dno morja. Preko njega pa že prihaja naslednji val.

Tako drug za drugim poskušajo, kdo bo prvi. Končno se v popolni tišini, zahrbtno, kot hudobni pes, priplazi gmota vode, ki kot podivjana zver steza svoje lovke po skalah, se dviga vedno višje in končno prevali na drugo stran. Trenutek za tem se ostanki porazgubijo po razpokah. Tekma je končana in gladina se začasno umiri.

Igra se tako ponavlja iz dneva v dan, iz noči v noč, toda vedno v novih inačicah.

Sredi te bitke pa neustrašeno vztraja kot sodnik „ribica dvoživka“. Ljudje so ji dali ime moškega spolnega organa. Velika je kakšnih 5–10 cm. Plavuti sicer ima, a niso razvite. Premika se s previjanjem sem in tja. Po vodi preskakuje kot ploščati kamenčki, ki jih otroci mečejo po gladini. Če jo na skalah dobi kakšen val, se samo prisesa na mestu in še tako velika voda je ne odnese.

Po obali se sprehaja več vrst morskih rakov. Da so morski, se upam trditi, ker živijo v morju, rakom pa so samo podobni. Tu srečaš polža s hišico, pa tudi brez nje, ježa, gadu podobno kačo, in še in še.

Kakšne tri kilometre proti severu pa sem že dolgo opazoval veliko pečino, ki kot rt štrli v morje. Tudi tam je bitka videti huda. Nevidni valovi se razpršijo kot ogromen oblak vodnih kapljic visoko v zrak. Le kaj je tam?

S prijateljem sva šla gledat tisto ogromno skalo. Ni se nama mudilo. Vedela sva, da naju bo skala počakala in valovi ne bodo ponehali. Med potjo so se nama pridružili otroci. Po shojeni stezi smo se začeli vzpenjati. Na vrhu se mi je nudil nepričakovan prizor – delček gorenjskih planinskih pašnikov: nizka trava, posamezne skale, ki štrlijo iz nje, encijanu podobno cvetje ter krave, ki so se brezskrbno pasle. Ni čudno, če je Gregorčič rekel: „Nazaj v planinski raj!“

Otroci so mi pokazali dva „turistična objekta“. Najprej velik brlog na drugi strani pečine tik ob morju. To je kakšne štiri metre visok, petnajst metrov dolg in niti ne en meter širok rov. Šel sem noter do konca čudili so se, da se ne bojim strahov.

Bolj znamenit pa je prepad sredi pečine. To je dva metra široka, deset metrov visoka in prav tako dolga razpoka, ki se na dnu nadaljuje v votlino.

Spodaj se morje peni kot razburjeni lev v kletki. Polagoma se potuhne. Morje niha sem in tja kot krotki slon pri hoji. Nenadoma pa se iz samega morskega dna kot iz pekla dvigne ogromen val. Z vso ihto udari ob stene, ker ve, da je ne bo premagal. Tone in tone vode pa si izberejo edino prosto pot – skalno razpoko. Na samem vrhu prepada se prikaže mavrica v neštetih barvah. Voda se umiri. Izpod pečine pa se ogromna reka vali nazaj v morje.

Bobnenje izpod pečine te navdaja z grozo, da te zazebe do kosti. Podobno je zamolkli angelski trombi ob poslednjem dnevu, ki pa se bo slišala daleč, zvoku zavite morske školjke, ki naznanja smrt v vasi ali pa opolnoči kliče na pomoč, ker so v vasi tatovi volov.

Na vrhu te pečine, tik ob skalni razpoki, sta ženi enega moža (mno-goženstvo!) pred davnimi časi obirali uši. Ko je prva obirala uši drugi, se je ta zaradi nezaupanja privezala ob njo. Ker je med njima vladala

zavist, je prva porinila drugo v prepad. Seveda sta obe strmoglavili, ker sta bili med seboj povezani. Zato se ta kraj imenuje še danes mnogožen-ski prepad.

Nekoč sta na tem mestu dva fanta s trnkom lovila ribe. Kar naenkrat je eden od njiju izginil, le nalovljene ribe so ostale na skalah. Iskali so ga vsepovsod, a ga niso našli. Končno so našli fanta, ki je imel božji dar potapljanja. Spustil se je v najbolj razburkano morje. Na samem dnu so sedeli trije možje. Srednji je imel v naročju pogrešanca. Potapljač se je z njimi pogajal zanj. Dva sta ga že hotela vrniti, tretji pa tega ni hotel. Potapljač se je utrujen brezuspešno vrnil.

Nedolgo tega pa je v ta prepad padel fant, ki je s trnkom lovil ribe, pa ga je napadla božjast. „Tudi mrtvega niso našli“, so povedali otroci. „Tukaj se pa samo mrtvi lahko iščejo med seboj“, je dodal moj prijatelj.

Oddaljevali smo se že od nevarnega prepada, zato nismo bili več previdni. Kar naenkrat zasišimo odsekan grom morske vala ob steno, oblak vodnega prahu se je dvignil visoko nad nas, potegnili je še veter in že smo bili stuširani. Od sonca posrebreni dragulji morske vode pa so se v neštetihi studenčkih vračali v morje.

SMRT ZDRUŽUJE

V najbližji vasi še sploh ni kristjanov. Edini protestant je umrl pred letom dni. Vendar njihova simpatija do krščanstva raste. Tako so tudi katoličanom vedno bolj naklonjeni. Nova cerkev in župnišče stojita na njihovem svetu. Nekateri že od časa do časa prihajajo k nedeljski maši. Tri družine smo katoličani že obiskali na domu kot bodoče pripravnike na krst. Med njimi je bil tudi 27-letni fant, državni uslužbenec Janez-Peter.

Zmenila sva se, da po končanihi državnih volitvah začneva s pripravo na krst, ker je sedaj še preveč zaposlen. Pred štirinajstimi dnevi pa povedo: „Janez-Peter je umrl!“ Navadno novico o smrti samo šušljajo, dokler ni uradno razglašena v vasi. Nenadna smrt tako mladega, predvsem pa preprostega fanta, pa je vse močno prizadela. Skupine ljudi so druga za drugo prihajale od vseh strani, da ga še zadnjikrat vidijo. Nihče ni čakal uradne razglasitve smrti. Pač pa so to namesto ob štirih popoldne prestavili že na dopoldansko uro.

Popoldne smo ga šli gledat tudi z delavci, ki gradijo zvonik. Povedali so, da je bil bolan na mehurju že od otroških let. Ni se veliko zdravil, ker je bolezen prikrival in ker mu je čarovnik rekel, da zanj ni zdravila.

Naslednji dan smo mu katoličani nesli blago, s katerim mrliča pokrijejo. Ob njem smo tudi molili.

Navadno se pogreba samega ne udeležim, pač pa za nekaj časa grem v vas. Kot vsi drugi, tudi jaz dam svoj delež riža in denarja, ki ga porabijo za hrano tistim, ki so na pogreb prišli od daleč. Sedaj pa sem zaradi tesnejših stikov z Janezom-Petrom in sočustvovanja z njegovimi domačimi šel zraven tudi, ko so ga nesli iz hiše. Tik preden so ga odnesli v grobnico, je eden od domačih opravil „poganske“ obredne molitve. Besedo poganski sem dal v narekovaj, ker so po duhu bolj krščanske

kot pa pogsnske (kot si pač v Evropi predstavljamo poganstvo). Le strah pred vrnitvijo pokojnika ni prav nič katoliški.

„Janez-Peter! Ti se sedaj poslavljaš in odhajaš od nas k očetu. To ni po naši želji, pač pa po božjem sklepu, ki se mu ne moremo upirati. Ti sedaj odhajaš in nazaj se ne vračaj več. Ti nimaš tukaj več svojega očeta, bratov in sester. Nekdaj tvoji otroci od sedaj naprej niso več tvoji. Mi, ki ostajemo, smo njihovi očetje. Otroci so sedaj samo naši in niso več tvoji. K dekletom v vasi se ne vračaj, ker nimaš več pravice do njih.

Mi živeči se poslavljam o od tebe, ki odhajaš v svet pokojnih. Srečno pot!“

Sam sem potem takoj odšel, ker sem šel v 12 km oddaljeno vas poučevat verouk. Med potjo pa sem premišljeval, kako je smrt nekaj skupnega človeštvu. Ne samo, da homo vsi ljudje nekoč umrli, ampak kako smrt ljudi razdvaja in obenem zedinja; kako predvsem presenetljiva smrt prizadene vsakega človeka na tem ljubem svetu; kako je Bog v človeško naravo vsadil pričakovanje večnega življenja.

„HČERKA, ODŠLA SI K OČETU“

V nedeljo sem v bolnici v sili krstil otroka, ki je takoj potem izdihnil. Prvič v življenju sem prisostvoval umiranju in smrti sami. Zapeli smo še Marijino pesem, potem pa vsi obnemeli. Res smrtno tišino je prekinil oče, ki se tudi sam pripravlja na krst: „Hčerka, odšla si k Očetu!“ Vesel sem bil njegove globoke vere. Ker sta bila z ženo sama in je do doma daleč dobri dve uri peš, zato so nekateri kristjani šli nekaj časa z njima. V še skoraj čisto pogsnski vasi (le nekaj protestantov) je bil pogreb poln krščanskega upanja. Upam, da je to zelo dobro vplivalo na tiste, ki še ne molijo.

Še bolj zanimivo v zvezi s tem otrokom pa je tole: Mož in žena sta bila že prej poročena z drugim. On je v prejšnjem zakonu imel sina, ona pa hčerko. Tako njuna otroka nista bila v nikakršnem krvnem sorodstvu. Med seboj sta se dogovorila: „Zakaj bi se najina lastnina delila, ko pa ni nobene ovire, da bi se najina otroka med seboj poročila in tako ohranila dediščino!“

V tem novem zakonu sta se rodila dvojčka: deček in deklica. Stara mama je ob hčerki, ki je pravkar rodila, takoj prevzela še eno posteljo in svojo vnukinjo vzela za hčerko. Malokdo je vedel, razen vaščanov, da to ni hčerka, pač pa vnukinja. Šele sedaj ob smrti je prišlo na dan.

PISMO PRIJATELJEMA ZDRAVNIKOMA

(Pišeta mi sošolka in njen mož. Upam, da mi ne bosta zamerila, če nekaj stavkov iz njunega pisma pridružim mojemu odgovoru, da ga boste lažje razumeli.)

Vajino pismo mi je porodilo veliko misli. Da jih ne pozabim, vama takoj odgovorjam. Seveda pa najprej hvala lepa zanj!

V središče slovenskega misijona na Madagaskarju v Vangaindrano je prišel na obisk generalni superior Misijonske družbe. Vsi misijonarji in misijonarke so ga bili silno veseli. Pisatelj gornjih člankov je na sliki čisto zgoraj, zraven Petra Opeka z brado. Med obema misijonarjema generalni superior.

„Upam, da si medtem že dobil škatlo z zdravili, ki sem ti jo avionsko poslal na tvoj naslov. . . Veš, Janko, težko je biti zdravnik na daljavo, saj še v bolnici večkrat ne vemo, za kaj gre. Verjetno pri primeru, ki ga opisuješ, gre za resno obolenje, vendar težko rečem na daljavo, za kakšno.“

Naj najprej povem, da do sedaj zdravil še nisem dobil. Morda me čakajo v Vangaindrano. Če je kaj več pošte, moj poštar včasih pusti kar tam. Vedel sem že vnaprej, da boš v zadregi, kakšna zdravila naj mi pošlješ. Toda tukaj je situacija čisto drugačna kot v Evropi. Kako naj zdravnik (bolničar) misli na analizo bolezni, ko v bolnici dostikrat še alkohola nimajo. Bolniku dajo, kar pač imajo, če ne, je gotovo, da bo umrl. To je sicer rečeno grobo in pretirano, v bistvu pa drži. Samo nasprotnega zdravila ne dajo, na primer ob zaprtosti proti driski, ob prevelikem krvnem pritisku za povišanje pritiska. Tu namreč zdravila veliko hitreje pomagajo kot v Evropi, ker organizem nanje še ni vajen. Sam pomagam le znanim ljudem in ko sem siguren, kaj naj komu dam, ker bi sicer dela ne zmožel. Navadno dam samo polovico predpisane doze in je do sedaj še zmeraj pomagalo. Otrokom zdravil sploh ne dajem, ker težko veš, kaj mu v resnici je. Starše pošljem k zdravniku, potem pa po njegovem receptu iščem zdravila pri sestri Mariji ali pa v trgovini, če jih že prej ni dobil v bolnici. Pogosto pa

imam v rezervi zdravila proti glistam, ker jih včasih v trgovini tudi do trikrat dražje prodajajo.

Sedaj „zdravim“ zanimiv primer tuberkulozne žene. Že več kot pred enim letom je bila pri zdravniku, pa ji ni nič pomagalo. (O sanatorjih se nam še sanja ne.) Poklicali so čarovnika. Njegova diagnoza: „Obsedenost od hudobnega duha.“ Osem mesecev so ga enkrat na teden izganjali. To se vrši ponoči ob vpitju, petju, plesu in žganju, ki ga je deležen tudi obsedeneec.

Bila je čisto oslABLjena. Ob kašljanju je bruhalo kri in gnoj. Njen svak, ki sicer ni kristjan, pač pa simpatizer in moj sosed, je vse od strani opazoval. Končno je prišel k meni: „že dolgo časa sem mislil nate, toda sorodniki bolnice so bili prepričani, da je ta bolezen delo hudobnega duha. Sedaj so obupali nad njenim zdravjem. Zato so pristali, da še tebe vprašam za zdravila. Ali imaš kaj?“

Prosil sem sestro Marijo. Mesec dni pozneje je možakar spet prišel: „Bolnica bi te že davno rada videla, pa te nismo poklicali, ker je v njihovi hiši preveč smrdelo od njenega bruhanja. Sedaj je že veliko boljša, ne bruha več. Pridi jo pogledat!“

Ko sem bil tam, je bil v hiši tudi čarovnikov posrednik. Kmalu je odšel. Povedali so mi, da je prinesel neka zelišča, češ da ji bodo pomagala. V resnici pa je v ozadju politika denarja. Zvedel je namreč, da je žena več boljša, pa je pričakoval plačila, čeprav je že ob vsakem izganjanju hudobnega duha dobil okrog 5 dolarjev.

Meni so pozneje prinesli šest jajc in malo žganja. Bolnici se zdravje vidno boljša.

— — —

Ljudje v okolici misijona so se že navadili, da pridejo k meni, da jim dam na rano protiinfekcijsko sredstvo, če se kaj porežejo. Tako ne pride do zastrupitve.

Pred nekaj meseci je med kosilom pritekla v obednico vsa zasopla in zaskrbljena, ne da bi trkala, neka žena: „Pomagaj mi, moj sin je ranjen!“ „Če je tako hudo, da si kar med kosilom prišla v obednico, potem si pa jaz ne upam pomagati. Peljite otroka k zdravniku!“ „Ne, saj ni tako hudo!“ „Potem pa počakaj, da pojem do konca!“ „Pomagaj vendar, kri mu kar naprej teče iz rane!“

Fantje, ki so mi pomagali delati na riževem polju in so bili pri meni na kosilu, so jo tudi napotili k zdravniku: „Tvoj sin hodi v šolo, zato je boljše, da ga pelješ k zdravniku.“ Ne vem točno, zakaj so tako rekli. Baje imajo šolarji neke prednosti, da bi starši raje pošiljali otroke v šolo.

Pred nekaj dnevi je desetletnemu otroku na nogo stopil vol in mu jo zlomil. Starejši fant mi je pripovedoval: „Noga je zlomljena v kolenu, vendar ni zdrobljena. Sedaj sem mu jo že večkrat masiral, jutri pa jo bom dal v mavec.“ „Kje pa si dobil mavec?“ „No, to se samo tako reče. Obvezal jo bom med dve deščici.“

Večkrat sem že slišal za dobre domače zdravnike, kako pozdravijo zlom. Opisal vama bom moj lastni primer, vidva ga presodita.

Ko sem pred odhodom na dopust padel z motorjem, so mi po rentgenskem pregledu v bolnici rekli, da je kost zlomljena v kolku. Kristjani v mestu, kjer sem bil (Manakara), so mi prinašali v bolnico razne čaje, med drugim tudi za zlom, da se dobro zaraste in da ne čutiš bolečin ob spremembi vremena. V Ljubljani so mi še enkrat slikali in ugotovili, da kolk ni bil zlomljen. Revmatizma tudi ne čutim. Ali naj vsemu temu verjamem ali ne, ker sam rentgenskih slik nisem videl na lastne oči?

„Vem, Janko, dela imaš na vseh področjih polno. Tudi če bi imel pomočnikov še in še, bi ostal še vedno prezaposlen. Verjetno je občutek, kako te potrebujejo in imajo radi, tudi potreben, da lahko vzdržiš v vsakdanjem garanju.“

V veliko primerih misijonarji zaradi prevelikih potreb, ki jim ne moremo zadostiti, ostanemo na videz hladni. Če pa človeka poznaš od blizu, veš za njegove razmere do podrobnosti, potem pa te srce boli, če mu vsaj malo ne pomagaš.

Zgodi se, da veš, da ne bodo iskali pomoči drugod, ker največkrat nimajo denarja ali pa včasih tudi zaupanja ne! To se dogaja tudi sestri Mariji Pavličič. Opisal vam bom primer, ki sem ga doživel sam.

Oče je prignal jetičnega sina. Bila ga je sama kost in koža. Človeka ob njem skoraj postane strah. Oči so bile globoko vdrtne v jamice. Kar naprej je kašljal. Prosila sta me za zdravila. Brez pomislekov sem ju napotil k zdravniku in to v Vangaindrano, ker sem vedel, da pri nas nimajo zdravil. Tam pa bi morda lahko tudi sestra Marija pomagala. Nista me hotela poslušati.

„Nikogar ni, ča bi šel z njim, in tudi riža nimamo, da bi ga nesli na pot“, je ugovarjal oče. Za trenutek sem pomislil, da bi ga jaz peljal z motorjem, pa sem se takoj spomnil, da njegovo kašljanje za mojim vratom ne bo kaj prida za moje zdravje.

Oče je med tem že potegnil iz žepa bankovec: „Tukaj imaš tale denar. Moj sin je tvoj sin. Stori z njim, kar hočeš. Naj bo živ ali mrtev, jaz ne bom iskal rešitev drugod kot pri tebi.“

Denar sem na vse pretege odklanjal. Saj vendar nisem tu, da bi zaslužil ali pa da bi me kdo podplačeval. „Ta denar še zdaleč ni plačilo“, je spet razlagal oče, „pač pa dokaz, da zaupamo vate in vemo, da boš storil vse po svojih močeh.“ Fanta sem že prej poznal, saj je hodil k meni v šolo za opismenjevanje odraslih. Kaj sem hotel? Vdal sem se. Ali naj pustim, da bo shiral v očetovi hiši?

Danes kar dobro zgleda. Očetu že po malem pomaga pri delu. V znak hvaležnosti sta mi prinesla mladega petelina, nekaj jajc in riža, ki je med tem časom dozorel.

Popolnoma drži, da je poleg vere misijonarju v veliko oporo, da ga nekdo potrebuje. Dostikrat ostareli ljudje trpijo prav zaradi misli, da nikomur niso več potrebni.

V neki knjigi pa sem bral misel v obratno smer: Blagor ubogim v duhu pomeni, da se stalno zavedaš, da tudi sam potrebuješ druge. Prav tako pravi Pierre Teilhard de Chardin, da človek postaja oseba (navznoter obrnjen), če se odpira navzven do drugih. Mali bratje Charles de Foucauld-a hočejo živeti skupno usodo s preprostimi ljudmi. Zdi se mi, da je v vsem tem jedro krščanskega življenja, da namreč zaradi skupnega Očeta (Boga) duhovna povezanost odmeva v vsakdanjem življenju.

„Zdaj pri nas obsežno poročajo o lakoti, ki je nastala zaradi suše v posameznih predelih Afrike. Upam, da je v tvojem predelu dovolj vsaj te pomembne tekočine.“

Pred dvema letoma je bila tudi tukaj suša, čeprav je na jugovzhodu otoka (pri nas) največ padavin na Madagaskarju. Ljudje so jedli korenine neke močvirske rastline z zloglasnim imenom „pako“ (beri: páku). Baje je njeno seme prinesel iz severa že kar legendarni mož, ki ga je potem raztresel po močvirju, prav z mislijo, da ga bodo ljudje jedli v skrajnem primeru lakote. Sedaj je tista doba že prešla v domači kalendar: za časa páko... Letos, hvala Bogu, so ljudje siti. V Farafangani so pred enim mesecem opravili pogansko zahvalno daritev, da je prenehala driska in da je dovolj hrane (predvsem riža, manioka in tropskega krompirja).

V takele družinske ali vaške grobnice polagajo na Madagaskarju mrliče; tale je očitno grobnica kake krščanske skupnosti, saj se nad pročeljem blešči križ. Grobnico je slikal obiskovalec v bližini Vangaindrana.

DOŽIVETJA LAIČNEGA MISIJONARJA

JANKO ERJAVEC, Madagaskar

Pred nekaj dnevi sem šel v Matango k Jankotu Slabetu, škofijske-mu duhovniku, ki ga tu domačini kličejo „mampera antaisaka“ – duhovnik plemena antaisaka, ker tako dobro obvlada njihov dialekt. Namestil sem mu ležaje novih zvonov, katere je dobil in jih je tako vesel.

Zvečerilo se je, ko me je Janko povabil v kraj Furmija, vas blizu velikega jezera Masimaka, da bi šel z njim kropit malo deklico, ki je bila prejšnji dan umrla, verjetno od hude malarije. Takoj sem pristal, saj tako doživim kaj pristno malgaškega med ljudmi.

Zajahala sva svoja motorja ter se spustila po spolzki poti, ki se je zdaj vzpenjala v grič, zdaj spuščala nizdol. Dospela sva do neke podeželske šole, kjer naju je sprejela kopica otročadi, ki je bila vsa vesela in razigrana od navdušenja, da so doživeli kar dva motorja in dva belca.

Motorja sva pustila v šoli iz tehničnih in vremenskih razlogov, kajti bližala se je nevihta in nadaljnja pot je bila še slabša kot do-tedaj. Naprej sva šla peš.

Po kratki hoji sva prišla v vas, ki me je presenetila radi ureje-nosti hiš in ker so bili koli, na katerih hiše stojе, tu pravilno nav-pižno zabiti v zemljo, kar je sicer tu precej nenavadno. Opazil sem tudi, da je bila notranjost hiš skrbno izdelana in čista.

Stopila sva v hišo prizadete družine. Sedla sva na „tsihiju“, mal-gaško preprogo, nakar se je začelo običajno pozdravljanje. Vpraševali so naju, kako se kaj počutiva, kaj je novega pri nas, itd.; midva sva jim vračala ista vprašanja. Vse to se je razvijalo z veliko gostobe-sednostjo, a nekako brezbrizno, kajpada, saj je bilo vse iz navade. Šele potem se je razgibal živahen pogovor, in sicer v malgaščini, brez vsake francoske besede, zato sem jaz le bolj poslušal. Dekličin oče je pred vsem pripovedoval, zakaj so se odločili za krščanski pogreb in pa da je del družine protestantske vere in da oni prosijo za sodelovanje s petjem pri bdenju in pogrebu.

V pogovoru, ki je sledil, me je najbolj zanimala legenda ali resni-ca, češ da so ti prebivalci potomci Arabcev. Napel sem svoj sluh, da bi čim več razumel to tako zapleteno in govorniško razgibano malga-ško govorico. Pravijo, da so se Arabci izkricali na bližnji obali ter tam pustili sveti kamen iz Meke, ko se je njihova ladja skoraj potopila.

Seboj so imeli tudi svete knjige, ki so vsebovale predpise islams-ke vere, kot na primer prepoved uživati svinjsko meso. Prebivalci so se nekaj časa teh prepovedi držali, potem so se te svete knjige nekam izgubile in so tudi oni začeli polagoma opuščati življenje po njih, med tem ko njih sorodniki iz plemena Antemoro (beseda „mor“ pomeni Arabca) mnogo teh prepovedi še drže.

Kasneje v noč, ko smo že vsi pospravili obrok večernega riža, smo se preselili v sosednjo hišo, kjer je bilo truplo male deklice na parah,

lepo oblečeno in zavito v malgaško preprogo. Mala bajta je bila prepolna ljudi. Vsi smo sedeli po tleh Začelo se je nožno bedenje, med katerim je bilo veliko petja. Trajalo je od devete ure zvečer do šestih zjutraj. Vmes je Janko prebiral odlomke iz evangelijev in jih tolmačil. Pri tem mu je lepo pomagal katehist iz Matange. Ozračje je bilo težko, polno dima domačega tobaka in duha potečih se teles, kajti vladala je velika vročina. Kadar se je kaka pesem ali Jankovo branje prekinilo, so ljudje brez ozira na mrliča kramljali med seboj in se vedli zelo sproščeno. Bilo je, kot da je dekletce le zaspalo in da bi se zbudilo, če bi se je le dotaknili... Deklica je imela zelo ljubke poteze na povsem mirnem obličju.

Ob vsem tem doživljanju sem se spraševal, kaj nas kristjane spravljajo ob smrti nekega našega dragega v obup in žalost... Saj imamo vendar vero upanja v neskončno, večno srečo v božji ljubezni po smrti. In vendar je za nas slovo do umrlega težje kot za te Malgaše, ki niso vsi kristjani.

No, midva z Jankom nisva zdržala do šestih zjutraj, ampak sva se okrog treh poslovila, da bi se malo odpočila v vaški hiši, kamor sva šla spat. Med bedenjem sem imel trde noge radi sedenja na tleh in oči so se mi neprestano zapirale. Pa kljub temu domala nisem zatisnil oči tudi potem ne, ko sva šla leč. Spala sva kar na tleh in komarji so vsaj mene neprestano pikali. Le za prav kratek čas mi je uspelo zadremati, pa še tedaj me je kar brž zbudilo jokanje žena. Začelo se je namreč daniti in tedaj prav vse ženske, dekleta in žene, začno z glasnim jokom in žalobnim vzklikanjem... Kakor da bi ponoči ljudje imeli deklico za spečo, zjutraj, ob sončnem svitu, pa da so ugotovili njeno smrt ter zato zagnali tak jok in žalovanje...

To jokanje me je dokončno predramilo. Opazil sem Jankota, kako spravljajo skupaj svoje stvari, in iz tega razpoznal, da je konec vsakega počitka. Tudi jaz sem zložil deko, na kateri sem spal. Tedaj so pričeli prihajati naši gostitelji s katehistom, ki je z njimi vztrajal vso noč pri bedenju. Začeli so nama stavljeni vprašanja glede tega ali onega in to me je spet spravilo v budnost. Malo so se nama posmihali, da nisva vzdržala do konca, kakor so oni.

Po zajtrku z rižem, ki sem ga zajemal iz istega velikega lonca kot neki starec, ki nama je delal družbo pri tem, sem se poslovil od ljudi z malim govorčkom v malgaščini: zahvalil sem se jim, da so me tako lepo sprejeli, in jim čestital, da so kot ena družina bedeli pri mrliču in molili zanj. Janko je še ostal v vasi, da bi vodil pogreb, med tem ko sem se jaz moral posloviti, kajti čakaio me je delo v Vangaindranu.

No, zame je bilo to bedenje pri malgaškem mrliču zelo zanimivo, pa tudi koristno, kajti doživel sem, kako oni sprejemajo smrt kot nekaj naravnega in kako se vsi zberejo ob mrliču, da skupno prežive težke ure slovesa od dragega bitja. Tako pokojnikovi domači lažje prenašajo svojo potrtost.

Občudoval sem pa Jankota, ki pogosto doživlja ta bedenja in druge malgaške običaje. Ali se je vsega tega že tako navadil, da mu je domače, ali pa je tako kreposten, da vse drugačnosti prenaša z veseljem.

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

L.L.C.M.

S S. BOGDANO KAVČIČ K S. VIDI GERKMAN

V četrtek 22. oktobra 1980 pri misijonarju Avgustu Horvatu SDB v Rukago, Burundi. Vstanem že ob petih. Ob šestih pride z misijona s. Bogdane usmiljenka s. Denis, ki nama bo pomagala najprej, da kje najdeva s. Bogdano. Z Avgustom mašujeva v zakristiji cerkve po francosko, po maši in zajtrku pa kar na avto s. Denis, katera naju popelje kakih 100 km stran do nekega misijona, kjer delujejo tri laične misijonarke in kamor pridemo okrog devetih dopoldne. Misijonarja ni doma. Ena od teh misijonark, ki se ji končuje peto leto delovanja, gre domov v Italijo, pa bi rada preje obiskala misijonarja, s katerim je delovala ves ta čas. A on je zdaj v Rwandi, sosednji deželi, kakih 30 km stran od glavnega mesta Kigali in je vsega skupaj do tja skoraj 300 km, pa si sama ne upa na to dolgo pot. Zato je vsa vesela, ker bo imela kar dva duhovnika za spremstvo, midva pa še bolj, ker bova z njenim avtom mogla v deželo, kjer upava najti ne le Bogdano, ampak tudi s. Vido Gerkman.

S. Denis se je poslovila in se vrnila nazaj na misijon pri Rukago. Med tem ko tri laične misijonarke pripravljajo avto in vse drugo za potovanje ene od njih, se pozanimam, kako in kaj je s temi laičnimi misijonarkami. V misijone odidejo poslani od škofa v Breščiji v Italiji. Odidejo na delo vsaka vsaj za tri leta, a navadno to dobo ponove, nekatere celo večkrat. Največ so bolničarke. Ta, ki jo bova spremljala, se po petih letih dela vrača prvič domov in je tudi delovala v bolnišnici kot babica. Žive globoko duhovno življenje v molitveni in delovni skupnosti.

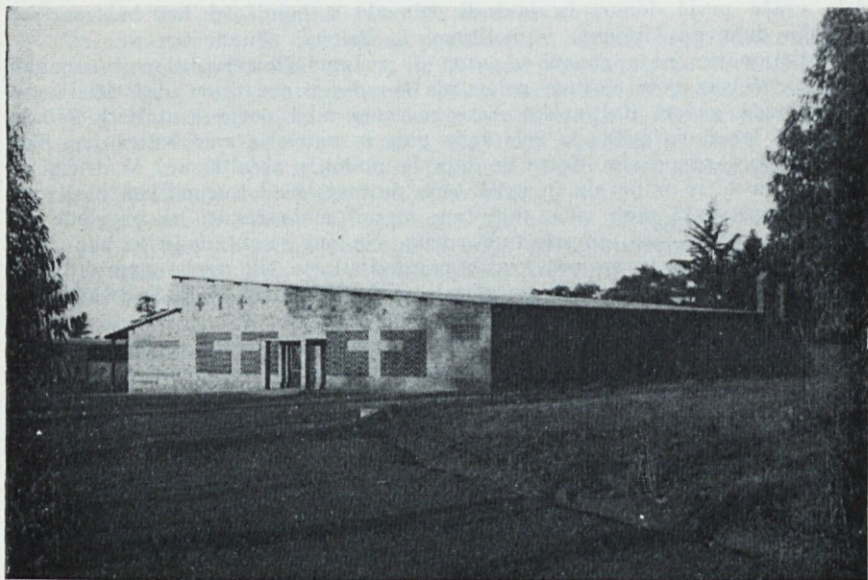
Misijonarka naju povabi v avto, ki je Land Rover, da more zmagati tudi podeželska pota. Sedem poleg nje spredaj, Horvat pa zdaj. Misijonarka kajpada govori italijansko, zato moremo med potjo kramljati. Mlado, kakih 35 let staro dekle, ki zelo rada poje in nama je med šofiranjem skoraj celo pot prepevala. Cesta je bila le malokje asfaltirana. V družbi je večnja kar hitro minevala in prišli smo do meje med Burundijem in Rwando. Kot na vsaki meji, smo tudi tam morali malo čakati na preglede dokumentov ne le oseb, ampak tudi vozila. Na oni strani meje je bila cesta slabša, in ker so jo na več krajih popravljali, je bilo treba napraviti več odvozov, kar je potovanje še podaljšalo. Kakor Burundi, je tudi Rwanda dežela samih gričev in se pot dviga in spet pada.

Končno se bližamo mestu Kigali. Horvat prosi šoferko, da ustavi na nekem salezijanskem misijonu, ker je imel tam izročiti neke stvari. Zelo prijazni črni salezijanski duhovnik, ki je študiral v Italiji in je zato znal ta jezik, nam postreže s kavo. Še nekaj desetmin kilometrov in smo v glavnem mestu Rwande, ki je zelo razpotegnjeno in kajpada hribovito. Ni bilo lahko najti dovolj ravnine za mednarodno letališče in so morali precej zemlje izravnati, da so ga napravili; s tega letališča bom tudi jaz odletel v Etiopijo. Vozimo skozi mesto na drugo stran in naprej še kakih 30 km po asfaltirani cesti in pridemo na misijon Musha, kjer zdaj deluje tisti misijonar Slovak Ivan, ki ga želi laična misijonarka pred svojim odhodom po-

zdraviti; salezijanec, mlad, simpatičen duhovnik, star kakih 32 let. Preje je dve leti delal v Rukago z našim Mlinaričem in brazilskim sobratom, a je bil premeščen v Rwando, ko je na misijon prišel Avgust. Kajpada je bil vesel našega prihoda, le tedaj je moral iti brž maševat za mladino misijona v cerkev tam zraven. Ponudil nam je, naj si med tem malo postrežemo, kajti res smo bili že lačni po tako dolgem potovanju z avtom. Avgust in laična misijonarka prineseta iz kuhinje neke jedi in se okrepcamo. Ko se Ivan vrne, mu bolj natančno razložimo, kaj je z menoj in kako naj bi nama pomagal, da v Rwandi najdeva s. Bogdano, ki je potovala v to deželo; ko jo najdemo, bi me ona peljala naprej k s. Vidi in potem na letališče za moj odhod v Etiopijo. Dobri Slovak je bil takoj pripravljen, da sodeluje. Z laično misijonarko se je odpeljal nazaj v Kigali, da tam na škofiji in drugod, kjer se navadno ustavijo misijonarji, ko pridejo, povpraša oziroma pove in prosi, da s. Bogdano obveste o mojem prihodu in kje se nahajam, če se ona tam pojavi.

Med tem zmolim brevir. Proti večeru pridejo na misijon trije mladi Italijani iz Bergama, prostovoljci, ki napeljujejo pitno vodo po misijonih; tu so na hrani. Pride še neki Francoz, ki je specialist za odkrivanje rudnih ležišč, zelo zgovoren človek, in vsa družba se pogovarja po francosko, kar je bilo meni težje razumevati. Francoz pripoveduje, koliko dela ima in o težavah pri delu. Ko je ura osem proč, se poslovi. Med tem se je pripravila večerja, in ko sedemo za mizo, se vrnete Ivan in misijonarka. Hodila sta takorekoč od Poncija do Pilata in vpraševala ter naročala glede mene, a

Cerkev na salezijanskem misijonu Musha v Rwandi, kjer se je ustavil obiskovalec slovenskih misijonarjev.

Kapela v obliki črnske kože na misijonu Musha, kjer je obiskovalec več dni maševal.

misijonarke še nikjer ni bilo. Ivan pravi, da bi on peljal na misijon, kamor je verjetno šla s. Bogdana, ako se tisti dan vrne župnik. Kraj je kakih 90 km stran po zelo slabi poti. V upanju, da se to res zgodi, grem k počitku.

Ko se zjutraj prikažem iz sobe, naletim na župnika, ki se je bil res vrnil, hvala Bogu! Prijazen duhovnik je govoril tudi nemško, kar mi gre bolj od rok. Pride tudi Horvat in pove, da bomo odpotcvali. Ivan me pelje maševat v okroglo kapelo, zidano v obliki afriške kože, znotraj lepo po afriško poslikano in opremljeno, v kateri hranijo Najsvetejše noč in dan. Ko tiho sam zase po slovensko, s francoskimi spremenljivimi deli, mašujem, vstopi v kapelico dostojanstvena, sloka in visoka postava priletne, nič sključene afriške žene, ki potem pobožno prisostvuje do konca sveti daritvi. Po moji maši pristopila še Ivan in Horvat in mašujeta ob večjem številu žena in otrok v domačem jeziku. Pri evangeliju Ivan tudi pove duhovno misel.

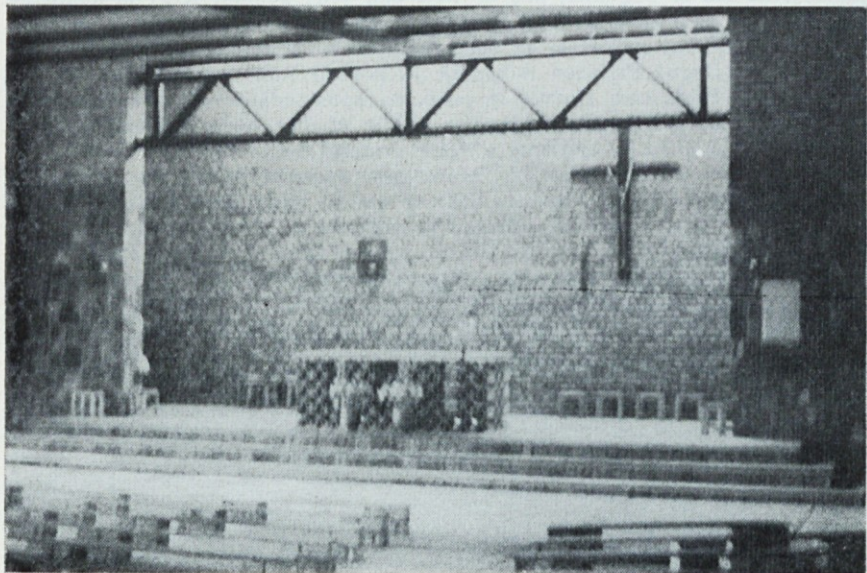
Pri zajtrku, kot preje pri maši, je bila tudi laična misijonarka in dva od Italijanov. Potem se spravimo v dva avtomobila, jaz z laiko in z enim skavtom v njenega, Ivan in Horvat pa z drugim skavtom v Ivanovega; oba skavta so vzeli seboj, da bosta potem spremljala laično misijonarko še naprej tja, kamor mora, proti jugu dežele, saj naju več ne bo z njo. V glavnem mestu se ustavimo na misijonski prokuri, da tam vprašamo, če se je kaj javila s. Bogdana. Ni se. Nato stopimo na agencijo Air Etioapienne, kjer mi zagotovijo prostor na letalu te družbe, ki odleti v sredo zjutraj v Addis Abebo. Agent je dejal, da bo telefoniral misijonarki dr. Janji Žužek, kdaj priletim, za kar sem mu dal njen naslov. Laična misijonarka je šla še na poštni urad, da od tam telefonira tja, kamor je namenjena, nakar smo se

poslovlili od nje. Zelo sem ji bil hvaležen, da naju je približala s. Bogdani in s. Gerkman. Občudoval sem njo, njene tovarišice in sploh vse laične misijonarje, ki svoja najlepša leta darujejo delu za širjenje Kristusovega kraljestva v misijonih. Zadnji čas je bil, da smo tudi Slovenci v moderni dobi do tega prišli; saj je na primer že Knoblehar jemal s seboj na svoje misijonske pohode po Nilu do Sudana in naprej tudi laične sodelavce, zato za Slovence to niti ni bila novost, le nadaljujemo z našo misijonsko tradicijo, če pošiljamo tudi laike v misijone.

Ko smo se preostali duhovniki (skavta sta šla z misijonarko) otresli nadležnih prodajalcev raznih spominkov: rezbarij, ovratnic, nakita domačinske obrti, ki jih je kar mrgolelo na trgu pred pošto in so nadlegovali predvsem tužce, smo zlezli v Ivanov avto. Ivan je vozil po dokaj lepi avtomobilski cesti nekaj časa venkaj iz mesta Kigali med raznimi polji. Zunaj mesta je pognal avto na gozdnato pot, ki se je dvigala skozi drevje proti misijonu, kjer je upal dobiti s. Bogdano.

Vozimo kako uro, pa nam pripelje naproti neki Land Rower, in kakor je med misijonarji tu običajno, tako Ivan kot prihajajoče vozilo malo bolj počasi pripeljeta drug mimo drugega, ker se zgodi, da naletiš na kakega znanega misijonarja ali misijonarko. Pogledam v prihajajoče vozilo in zagledam za volanom šoferja s pšeničnimi lasmi..., a že se oba avtomobila ustavita: Sreča pa taka! Pšeničnolasi šofer je bila na fanta ostrižena sestra Bogdana, zraven nje pa še druga sestra! Hitro izstopimo in se rokujemo, izražajoč si veselje, da smo se tako nepričakovano našli; če bi deset minut kasneje šli po tej poti, nje ne bi več dobili. Hitro napravimo načrt, kaj

Notranjost cerkve misijona Musha, kjer so nedeljske službe božje za vse ljudstvo; obiskovalec je slikal skozi mrežo v oknu, ker so bila vrata cerkve zaklenjena.

Dve slovenski usmiljenki v Vzhodni Afriki: leva je s. Bogdana Kavčič, ki deluje v Burundiju, desna pa s. Vida Gerkman iz delokrogom v Rwandi. Obiskovalec ju je slikal skupaj ob srečanju v Rwandi.

storiti: Vrnemo se skupaj s s. Bogdano in njenim vozilom v Kigali, tam na misijonski prokuri preložimo ves Bogdanin tovor in moj kovček na Ivanov avto, nakar se Ivan z vso sestrsko prtljago in z s. Sabino poda nazaj v Musha, s. Bogdana pa naju še isti dan po najkrajši poti odpelje do s. Vide Gerkman visoko v hribih Rwande.

Kakor skoraj vse misijonarje in misijonarke, sem na mojih obiskovanjih tudi s. Bogdano prvič v življenju srečal. Pač pa sem bil z njo že ves čas njenega misijonskega življenja v pismenih stikih in že v Parizu in tu v Burundiju in Rwandi sem toliko lepega slišal o njenem delovanju, tako od njenih predstojnikov in sosester kot tudi od drugih misijonarjev, da sem jo zares želel doživeti. Zdaj sem jo videl pred seboj. Oblečena v delovno drap obleko, s kratkimi lasmi pšenične barve, živahnega, vedrega značaja, vsa pogumna in podjetna. Tu nekaj njenih življenjskih podatkov:

S. Bogdana Kavčič je bila rojena 26. avgusta 1945 v Koprivniku, župnija Žiri. V družini je bilo poleg nje še osem otrok, štiri sestre in štirje bratje; ona je bila predzadnja. Starša sta ji v teku 14 dni že pred leti umrla. Šolo je 4 leta obiskovala v Ledinah, 4 leta v Žireh. Potem je delala doma na kmetiji. Bogdana je zvedela, da so bile tedaj v Spodnji Idriji usmiljenke in se jim je predstavila, potem pa v Preddvoru pri znani s. Darini, misijonski pisateljici, ki je bila tedaj tam učiteljica, končala osemletko. Nato je šla v Beograd, kjer je najprej kot aspirantinja družbe usmiljenk obiskovala bolničarsko šolo, nato napravila novicijat pod vodstvom s. Cite Slapšak, potem pa še dve leti študirala za bolničarko. V Beogradu je

v bolnišnici na Dedinju potem delovala 4 leta na urološkem oddelku. Po zaobljubah leta 1970 je zaprosila za misijone. Najprej je šla za leto dni v Paris radi francoščine, v Burundi je pa prišla že leta 1971, kjer sem jo našel po skoraj desetletnem delovanju v tej deželi, o čemer sem v prejšnjem poglavju, ko opisujem obisk njenega misijona, že več povedal.

Pot, po kateri naju je vodila s. Bogdana, se je vila po lepi pokrajini. Samo gričevje in hribi. Sestra je odlično vozila. Med vožnjo smo najprej iz vsega srca zapeli: Hvala večnemu Bogu, da smo se tako lepo našli. V ostalem smo kramljali. Proti večeru je sestra ustavila pri košatem drevesu, pa smo se spravili v njegovo senco in sestra nam je postregla z okrepčilom, ki ga je imela sebcj za povratek v Burundi. Prijetno se me je dojmila ta domačnost, ko sem s slovenskima misijonarjema takorekoč piknikoval v lepi pokrajini ob zahajajočem soncu sredi Afrike. Spet naprej! Sestra nama razlaga deželo, po kateri se vozimo; vidavamo male rudnike in naselja za rudarje. Sicer tu ni vasi, le posamezne kmetije z lepo obdelano zemljo. Vzpenjamo se višje in višje. Cesta je postala zelo ozka, komaj za eno vozilo. Pot pa se je pogosto vila med skalami in prepadi. V deževnem vremenu je nemogoče voziti tod, tudi v Land Rowerju ne. No, mi smo imeli lepo sončno vreme. A sonce je kmalu zašlo in polna luna se je prikazala na nebu. V svitu avtomobilovih žarometov vrla šoferka vodi vozilo po ostrih ovinkih. Nevarnost nas ne ostraši, da ne bi ves čas govorili; prav za prav sva govorila bolj midva, ker s. Bogdani težka pot tega ni dovoljevala. Pač pa se je na vsak najin dovtip zvonko zasmejala. Salezijanec Horvat je med drugim pripovedoval, da je pri nekem predavanju poslušal pokojnega kitajskega mi-

Rwanda je zelo hribovita. Takle je bil razgled po pokrajini nad misijonom sestre Vide.
Spredej misijonar Horvat in s. Bogdana.

Misijon Mukungu v Rwandi, kjer deluje s. Vida Gerkman. Na sliki je sestrska postojanka in naši trije misijonarji pred njo.

sijonarja Jožefa Kereca, kako je pri vsakem važnejšem podvigu svojega misijonskega delovanja vzkliknil: Ja, zakaj smo pa študirali...! In kadar je sestra Bogdana zmogla kak posebno oster ovinek ali vzpon navzgor, je tudi Horvat povdaril: Dobro, sestra, zakaj smo pa študirali...

Končno pridemo do kraja, kamor smo bili namenjeni. V luninem svitu opazim vrsto hiš ob cesti; to je tržišče. Semkaj prihajajo prebivalci področja, prinašajo najrazličnejše pridelke naprodaj, sami si pa tudi kaj kupijo, blago in podobno. Malo naprej od tržišča je misijonska postaja. Pripeljemo se pred vhodna vrata. Že preje je s. Bogdana s hupo naznanila naš prihod. Vidimo, kako se po vrtu za vrati skozi temo s svetilko v rokah bližata dve postavi, dve sestri: visoka Francozinja in manjša Vida. Debelo pogledata prišlece, saj si nista nadejali, da bomo zdaj prišli. Hitro nas povabita v obednico, kjer nam pripravita prigrizek in čaj. Kramljamo. Tudi s. Vido Gerkman sem tedaj prvič doživel: Zelo umirjena oseba, resno ljubeznivega značaja, velik garač. V dispanzerju dela dnevno od pol osmih zjutraj do dvanajstih, popoldne pa od ene do sedmih, kot bolničarka in babica. Tudi o njej naj kaj več povem, kako ji je potekalo dotedaj življenje.

S. Vida Gerkman je bila rojena 2. junija 1946 v Preženku, Cerklje pri Kranju, torej leto kasneje kot s. Bogdana. Tudi v njeni družini kot v Bogdani ni bilo devet otrok. Osemletko je dokončala v Cerkljah. Nato je pet let delala v lesni tovarni. Decembra 1969 je vstopila v semenišče usmiljenk v Beogradu. Po semenišču je tam obiskovala štiri leta srednjo medicinsko šolo. Pctem je tamkaj leto dni delovala, a že leta 1977 odšla v Rwando, saj je vstopila v družbo prav radi misijonskega poklica. Takoj je bila poslana v ta kraj Mukungu, kjer še sedaj dela. Letos (se pravi, preden jo

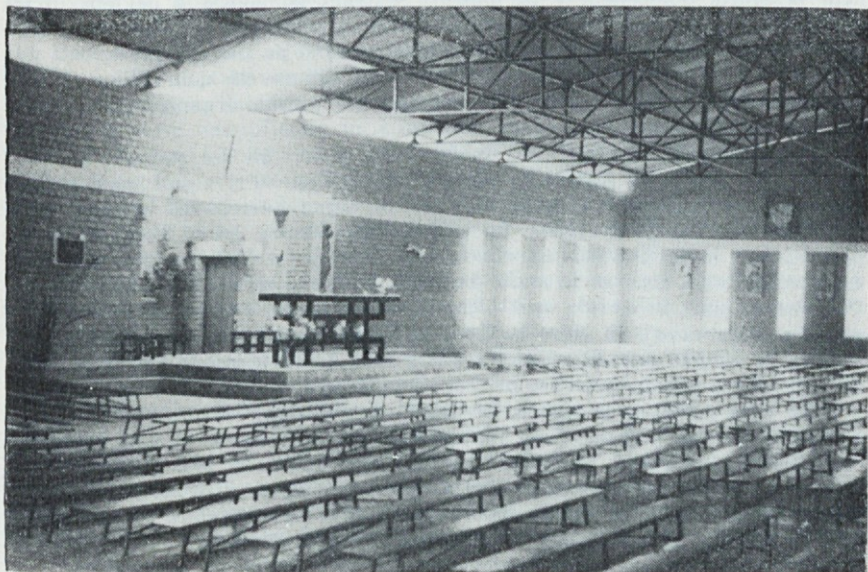

Obiskovalec, urednik „Katoliških misijonov“ s sestro Vido in s. Bogdano; zraven nekaj domačinov. — Spodaj pogled z vrta znotraj sestrske postojanke v Mukungu.

Sestra Vida Gerkman z domačini pred Zdravstvenim domom misijona Mukungu, kjer preživi v delu za bolne domačine cel ljubi božji dan.
Spodaj notranjost cerkve na misijonu Mukungu.

je obiskovalec našel) je bila 6 tednov doma na dopustu, pa ji je mama kmalu potem umrla. Tu že ves čas deluje v Zdravstvenem domu misijona.

Ob devetih ponoči sem se ves truden spravil k počitku, kajti dolgo potovanje in močna doživetja, vse to me je nekaj stalo. Horvat je pa še kako uro potegnil kramljanje z misijonarkami. Zjutraj se z Avgustom natotim proti cerkvi, ki skupaj z župniščem kraljuje vrh griča, pod katerim leži Zdravstveni dom, malo stran pa sestrska hiša. Zdaj sem šele videl, kako slikovita gorska pokrajina je to. Kot nalašč za sestro Vido, ki je doma pod gorami na Gorenjskem. Počutil sem se kot v domovini, saj je bil še zrak kar gorski, seveda, na taki višini!

Cerkev stoji pred nama prostorna, še zelo nova, prav lepa zunaj in še lepša znotraj. Zgradil jo je, tako kot vse drugo, župnik, francoski Bask, škofijski duhovnik. V začetku je imel le malo cerkvice z nekaj sobami zraven, zanj in za misijonarke, ki jih je kmalu dobil za misijon. Nato je najprej sezidal sestram lepo domovanje pod gričem, potem cerkev na griču in zraven sebi in vernikom župnišče z gospodarskim poslopjem, končno pa še velik Zdravstveni dom, „Centre de Santé“, kot tu pravijo po francosko. V ta Zdravstveni dom prihajajo po pmoč od blizu in daleč stotine in stotine okoličanov, ne le katoličani, ampak protestanti in pogani. Že zjutraj pred šesto uro sem skozi okno moje sobice videval ljudi, zlasti žene z otroci, ki so se zbirali pred vhodom v Zdravstveni dom. Ta ima malo bolnišnico z 20 posteljami in poseben oddelek za porodnice. Zdaj delujeta tam le dve sestri, naša s. Vida in s. Edit, ki je zdravnica in predstojnica; bila je tu še tretja sestra, pa je bilo z njenimi živci toliko težav, da so jo morali odpoklicati in poslati na zdravljenje. Skupaj z bolniki morejo v Zdravstvenem domu ostati tudi njihovi domači, ki zase in za bolne svoje pripravljajo hrano v posebnem prostoru, določenem v ta namen. Sestram pomagajo 4 dekleta in en moški, ki sta jih sami za to pripravili. Bolniki plačujejo le prav nekaj mallega, saj več nimajo, nekaj prispeva oblast, večino pa morajo preskrbeti misijonarke in misijonar od raznih dobrodelnih ustanov in dobrotnikov v Evropi in Ameriki. Zlasti veliko jim pomaga misijonska organizacija v Nemčiji „Misereor“.

Z Avgustom Horvatom sva maševala v cerkvi ob pol sedmih, po župnikovi šesti maši, pri kateri je bilo precej vernikov. Pri najini maši je bila v začetku le s. Bogdana, kajti s. Vido so nujno potrebovali v bolnici pri neki porodnici, ki je že teden dni pričakovala otroka, pa ni moglo priti do poroda, ker je imel otrok napačno lego. Zato je s. Vida mogla priti šele k povzdigovanju, da si se je maša darovala za njeno pred tedni umrlo mamo. Po končani maši je morala spet hitro k porodnici. Ko smo mi že zajtrkovali, pride s. Vida nazaj, in sicer z očmi, ki so se kopale v solzah veselja: porodnica je končno porodila. Kaka sreča v srcu dobre misijonarke, ki je teden dni sotrpela z mlado mamico, pa ji ni mogla pomagati...!

Ko sem doživljal te sestre, ki daleč od civilizacije žive za „tuje“ ljudi, ki pa so jim v Kristusu bratje in sestre, in ko sem opazoval, kaj vse je en sam človek, tukajšnji misijonar, ustvaril za dušni in telesni blagor teh ljudi s pomočjo misijonskega zaledja, sem spet ugotovil, kako lep je misijonski poklic, kako se splača posvetiti se mu, kako vredno je tudi sodelovanje zaledja, ki misijonarjem na terenu pomaga delati te čudeže krščanske ljubezni! Zelo sem se počutil srečnega, da sem prišel na ta misijon.

Po zajtrku smo šli obiskat Cente de Santé, še malo filmali in slikali. S. Vida si je vzela prosto, da smo bili malo več skupaj, sicer sta pa sestri pripravljali „slavnostni obed“, h kateremu sta mislili povabiti tudi misijonarja. Treba jima je pa bilo pohiteti, kajti zbirati so se začeli temni oblaki in v dežju po tisti poti ne bi mogli nazaj, zato je bilo kosilo že ob pol dvanajstih. Tedaj sem doživel tudi močno in simpatično osebnost tega Baska, ki je dušni pastir tisccev katoličanov na področju, kjer je tudi precej protestantov in še več poganov v teh hribih. Poleg misijonskega apostolata v prid njihovim dušam, je tudi pionir splošnega napredka v kraju. Ne le, da je zgradil in organiziral zdravstveno pomoč, skrbi tudi za ceste, nasaja drevje, pomaga potrebnim v najrazličnejših stiskah, itd. Marsikaj zanimivega smo zvedeli od njega v razgovoru glede razmer v deželi, v kateri je več katoličanov kot protestantov, kjer so ljudje izredno gosto naseljeni kljub goratem ozemlju, saj jih je na kvadratni kilometer povprečno tudi tu 300.

Hvala Bogu, dežja le ni bilo, in ko smo se poslovili od dobre sestre Vide in njene sestre ter župnika, naju je s. Bogdana spet povabila v misijonski Land Rower, in v upanju, da dežja vsaj ta čas ne bo, ko bomo vozili po težki gorski poti, smo se počasi spuščali v dolino. In res, dežja ta čas ni bilo. Ko pa smo prišli bolj v dolino in na asfalt, se je ulilo kot iz škafa. V dežju smo po večurni vožnji le srečno dospeli nazaj v Kigali. Okrog šestih zvečer smo bili že v Mushi, kjer smo bili lepo sprejeti. Pred večerjo smo govorili z italijanskim stavbenikom, ki zida novo cerkev na podružnici misijona. Pri večerji je bila lepa družba: župnik, Slovak Ivan, sestra Sabina, sestra Bogdana, Horvat in jaz. Vsi smo bili dobre volje, ker se je srečanje tako lepo posrečilo. Jaz sem govoril največ po špansko s s. Sabino, ki je bila prav tako polna hvale o obeh naših sestrah. Vso drugo družbo je pa pred vsem s. Bogdana zabavala s svojimi dovtipi. Res posrečena misijonarka!

Drugo jutro sva s Horvatom maševala v kapelici ob navzočnosti obeh usmiljenk. Pri zajtrku so bili spet oni trije Italijani. Potem se je s. Bogdana s pomočjo s. Sabine in Horvata spravila na nakladanje Land Rowerja, da odide z vsem nakupljenim in Augustom nazaj v Rukago. Odkrito povem, da mi je bilo pri slozusu hudo pri sreju kot še zlepa ne. Ne le radi dobrih ljudi, od katerih sem se poslavljal, ampak tudi zato, ker sem se zavedal, da bom moral čakati na tem kraju brez Slovencev še v soboto, nedeljo, ponedeljek in torek. Šele v sredo me bo Slovak Ivan odpeljal na letališče za polet k s. dr. Janji Žužek v Abesinijo. Kaj bom vendar počel sam ves ta čas?!

Pa sem vendarle tudi te štiri dni preživel, in sicer kar lepo, po zaslugi obeh salezijanskih misijonarjev. A preveč bi se razvleklo, če bi hotel še vse to popisovati, čeprav je bilo polno zanimivosti. Ker pa ni bilo obiskovanja slovenskih misijonarjev, ne spada toliko v ta opis. Sredi vsega doživljanja sem bil te dni vendar poln pričakovanja, saj me je čakalo še izredno doživetje rdeče Etiopije – in pa misijonske zdravnice Janje, ki sem jo poznal še kot študenta v Ljubljani. Zda je bova, če Bog da, srečala v Abesiniji, kjer sta dozorela v svetnika lazarista sv. Justin de Jakobis in blaženi Ghebre Mihael; tudi radi njiju sem posebno rad šel v to deželo. Kako bom vstopil vanjo, pa še nisem vedel, saj sem bil brez etiopskega vizuma...

(Sledi.)

MISIJONSKI OPAZOVALEC

V Argentini so misijonski prijatelji doživeli v mesecu oktobru dragocen obisk dveh pomembnih misijonskih delavcev s Koroškega. Obiskovalec in dobrotnik slovenskih misijonarjev VINKO ZALETEL in voditelj misijonskega dela na slovenskem Koroškem JOŽE KOPEINIG sta obiskala rojake v deželi, kjer izhajajo „Katoliški misijoni“ in stoji Baragovo misijonišče v Misijonskim zavodom. Na številnih srečanjih s slovenskimi izseljenci sta jim posredovala tudi svojo misijonsko ljubezen. Dejstvo, da sta dva izmed najodličnejših rojakov na Koroškem ob vsem svojem drugim delu za krščansko slovenstvo tamkaj tako zavzeta tudi za misijonsko sodelovanje, misijonskim prijateljem v Argentini pomeni veliko moralno oporo za vztrajanje v misijonski vnemi.

Julija meseca je v Velikem Buenos Airesu umrl zlatomašnik GREGOR MALI, ki je bila zanj značilna tudi misijonska zavzetost. Ko se je v času vojne in revolucije moral umakniti v Ljubljano, je veliko sodeloval pri oživiljanju in poglobljanju misijonske misli in akcije, ki smo jo tudi v tistih izrednih časih imeli pred očmi. Tako je na primer predaval pri duhovniškem Misijonskem tečaju in je njegovo predavanje izšlo v knjigi, ki je objavila vsa dragocena razpravljavanja tega tečaja pod vodstvom škofa dr. Gregorija Rožmana. Bil je tudi predavatelj na misijonskem tečaju Slovenske misijonske dijaške zveze v Ljubljani pred 40 leti, tej organizaciji je napisal pesem „Zmagala si, Devica slavna“, ki jo je uglasbil Matija Tome in jo je ta misijonska dijaška mladina kot svojo himno pripevala z zanosom na vseh svojih srečanjih. V Argentini se je z veseljem udeleževal misijonskih proslav in drugih prireditev, dokler so mu dovoljevale pojemajoče mu življenjske sile. Bog mu bodi plačnik tudi za njegovo misijonsko zavzetost!

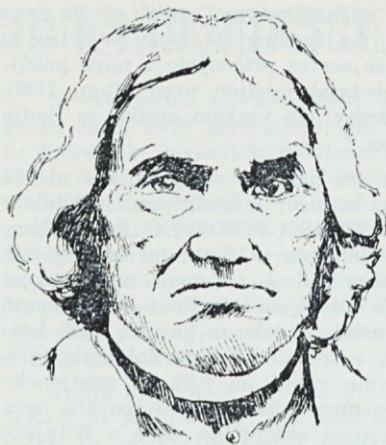
Iz Španije nam je pisala misijonarka S. MOJCA KARNIČNIK, ki se mudi na poglobljanju teološkega znanja na inštitutu Lumen vitae v Belgiji. Njeno pismo nam pove marsikaj zanimivega: „Danes se Vam oglašam iz Javiera, rojstnega kraja sv. Frančiška Ksaverija. Tu se je pričela pred 16 leti moja priprava na misijone. Javier, ta neznata vasica pod Pireneji, je postal v teh letih važno misijonsko središče in žarišče. Dan za dnem prihajajo skupine romarjev, ob nedeljah je pa v poletnih mesecih pravi naval. Ni čudno, da je Javier obiskal tudi sveti oče, ko je bil lani na obisku v Španiji. Tukaj, kjer je matična hiša naše Kongregacije, se vsako leto zberejo na duhovne vaje in na nekaj dnevno študijsko srečanje vse „Misijonarke Jezusa Kristusa“, ki so ravo takrat v Evropi. Tako smo tudi letos skozi 4 dni razpravljale o pomenu in načinu naše prisotnosti v misijonskih deželah. Ugotovile smo, da pozna naša dosedanja misijonska pot nekako tri faze. Najprej smo hotele čim več delati za ljudi, med katere smo bile poslane. V drugi fazi smo si prizadevale za sodelovanje z njimi in za adaptacijo misijonskim razmeram, se pravi: živeti kakor domačini. Trenutno nas pa najbolj prevzema duh univerzalnosti: jaz nisem več, pa tudi ne manj kot drugi; brez dvoma lahko tistim, med katere sem poslana, nekaj nudim, ogromno pa lahko tudi od njih prejmem. Resnična evangelizacija je bolj odvisna od tega, kar sem, kot od tega, kar delam. Seveda se marsikje in marsikdaj

te faze med seboj prepletajo. – V Bruselj se nameravam vrniti po 20. septembru. Drugo leto ob tem času bom pa že, če Bog da, spet v Zairu, v mojem dragem Kole-ju. Prav danes tri naše sestre pričenjajo z novo postojanko v tej škofiji. V tistem kraju je obstajal misijon pred letom 1960, a je bil ukinjen radi pomanjkanja misijonarjev. Ob vsakem obisku so ljudje prosili škofa, naj jim vendar pošlje sester.“

Še druga misijonarka, ki pa ne bo šla več nazaj v misijone, ker ni več tako mlada, se nam je oglasila iz Evrope, in sicer s čestitkami k jubileju „Katoliških misijonov“. To je s. Leonija ali IVANKA POKOVEC, Frančiškanska Marijina Misijonarka, ki je dolga leta delovala v Vietnamu in Malaziji. Takole se spominja, kako so jo KM spremljali na njenem misijonskem popotovanju: „Tudi meni so bili „Katoliški misijoni“ kažipot v samostan in v misijone. Kot 16 letno dekle sem list dobila v roke in ga zelo rada brala. Nekaj imen se mi je neizbrisno vtisnilo v spomin: Kerec, Zalaznik, Pirc, Vurnik... to so bili svetli ideali, ki so me vabili na njihovo misijonsko pot. Ko je potem prišel še Kerec na Jesenice, kjer sem službovala, sem smela nesti njegov kovček, v katerem je imel skioptične slike s Kitajske za predavanja v Krekovem domu. Takrat je tudi moj poklic dozorel, za kar sem neizmerno hvaležna Bogu in „Katoliškim misijonom“. Ko sem po začasnih obljubah odpotovala v Vietnam, ste me Vi, g. Lenček, odkrili, še danes ne vem kako, in takoj navezali stik z menoj ter pošiljali „Katoliške misijone“. To je bilo edino slovensko čtivo zame in mi je vsakokrat prineslo veliko veselja in poguma, pogosto pa tudi gmotno pomoč. Leta 1942 je bil stik prekinjen za vrsto let, a se je pred 15 leti znova vzpostavil. Lahko Vam rečem, da se mi ob prebiranju Katoliških misijonov vsakokrat stoži in bi šla kljub svojim letom še pomagat „na teren“, če bi sama odločala. Zato iz srca želim, da bi KM še naprej izpolnjevali veliko poslanstvo, širiti misijonsko zavest med ljudstvom, in Bog daj, da bi bili še mnogim kažipot in spodbuda, da se odzovejo božjemu klicu! Posebej še prosim, da bi KM kmalu zopet našli pot v domovino. Naj bo Bog plačnik vsem, ki so sodelovali pri „Katoliških misijoinh“!“

Lep primer zavzetosti za misijonski list je avstralski naročnik **Franc Šveb**, ki nam je poslal 60 dolarjev s temile besedami: „Ker je letos 60 letnica „Katoliških misijonov“, sem se vas spomnil tudi jaz in vam prilagam ček za 60 dolarjev v tiskovni sklad, v pomoč vzdrževanju lista, ki ima veliko vlogo v misijonih, saj nas in misijonarje povezuje v skupnem prizadevanju za rast Cerkve, pri čemer moramo sodelovati vsak na svoj način.“ Darovalec se izrazi, da se nas „tudi on“ spomni. No, naj ve, da je eden prvih, ki so se jubileja „Katoliških misijonov“ spomnili s kakim darom. Zato mu gre še večja hvala! Njegov dar se pa more postoteriti, če bo našel med ostalimi naročniki kaj posnemovalcev, kar Bog daj!

Ob zaključku lista nam je iz Kanade prišla žalostna vest, da je v začetku novembra v Torontu umrl lazarist **Janez Jeretina**, ki je najprej dolga leta deloval v argentinskem Lujanu, potem pa šel na pomoč k slovenskim sobratom in rojakom v Kanado. Pokojni sicer ni sodeloval direktno pri misijonskem delu lazaristov, bil pa je za to delovanje silno zavzet in ga je na vse načine podpiral. Naj v težki bolezni zelo strpljeni sobrat zdaj pri Ljubem Bogu ves srečen počiva vekomaj!

BARAGO NA OLTAR!

OB BARAGOVEM JUBILEJU LEPA PROSLAVA V LJUBLJANI

Iz „Družine“, štev. 33, 1983

Letošnji „Baragov dan“ je bil v nedeljo, 28. avgusta, v cerkvi sv. Trojice v Ljubljani. Slavesno bogoslužje je vodil nadškof Alojzij Šuštar; z njim so somaševali tudi drugi slovenski škofje: mariborski škof Franc Kramberger, ameriški škof msgr. Curtis, ljubljanska pomožna škofa Stanislav Lenič in Jožef Kvas. Semaševalo je tudi več drugih duhovnikov iz ljubljanske nadškofije, tudi dva kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja, prelat Vilko Fajdiga in Melhior Gelob. Osrednji duhovni pogovor med mašo je imel nadškof šuštar, uvodno razmišljanje v drugi del proslave pa dekan ljubljanske teološke fakultete Franc Perko. Akademik Primož Ramcvič je na orglah izvedel svoj „Simfonični portret“, posvečen Baragi, zbor „Anton Foerster“ je pod vodstvom Jcžeta Trošta sodeloval pri bogoslužju z latinsko mašo, proslavo pa sklenil s koncertom skladb iz vzhodnega bogoslužja. Petje je bilo v vsakem pogledu dovršeno.

V teku cerkvenega leta se vrstijo različni prazniki ter z njimi cerkvene slovesnosti. Sleharna želi biti poziv k odgovornemu krščanskemu življenju. „Baragov dan“ nas vsekakor zavezuje še s posebno prošnjo k Bogu, da bi ga Cerkev sprejela med svoje svete.

Baragov odbor, ki mu predseduje prelat dr. Vilko Fajdiga, posebej skrbi, da bi življenje in delo Friderika Baraga tudi spoznali. Letos so tik pred Baragovo proslavo izšla v obsežni knjigi „Baragova misijonska pisma“ na 258 straneh. V spremni besedi poudarja nadškof šuštar med drugim: „Prepričan sem, da nam bo naš veliki misijonar po svojih pismih, ki jih je pisal pred približno 150 leti večinoma iz daljnih krajev Severne Amerike, časovno in v prostoru, predvsem pa človeško in duhovno prišel veliko bliže. Vse bolj nas bo začela zanimati ne samo njegova izredna osebnost, ampak tudi njegovo veliko misijonsko, kulturno in socialno delo med Indijanci. Iz

tega pa bo raslo prizadevanje, da vedno bolj spoznavamo našega izrednega rojaka, njegovo duhovnost in njegovo poslanstvo. “

Vsakoletna srečanja ob „Baragovih dnevih“ poživljajo misel na velikega rojaka, ki je izšel iz našega rodu. „Hvaliti hočem vrle može... Njihovo ime živi iz roda v rod,“ je začel z uvodno besedo v mašno daritev mariborski škof Kramberger. V davnih stoletjih – je škof nadaljeval svojo misel – sta bila tu sveta brata Ciril in Metod, v preteklem pa prav tako sveta brata po svojem gorečem oznanjevanju Kristusove blagovesti, Slomšek in Baraga. Ko se jih družno spominjamo in proslavljamo, izpričujemo medsebojno sožitje, edinost, bratsko sodelovanje.

Sporočilo dveh Baragovih jubilejev je odstiral v mašnem nagovoru nadškof Šuštar. Letos namreč mineva 160 let od Baragove nove maše in 130 let, kar je bil posvečen v škofa. „Hvaležni smo Bogu,“ je dejal nadškof, „da je Barago po duhovniškem in škofovskem posvečenju naredil za posebno orodje v svojih rokah. Naša skupna prošnja pa je, da bi Bog tudi danes tako posegel vmes in da bi danes klical mlade ljudi, bodisi že v mladosti ali pa po izrednih potih, tako da bi prišli do duhovniškega posvečenja in bili na nov način orodje v božjih rokah. Sicer danes poudarjamo, da smo vsi Cerkev, da so krst, birma, evharistija in zakon prav tako podlaga za sodelovanje v Cerkvi. To je res... Vendar ljudje in Bog potrebujejo še posebno orodje, in to so ravno posvečeni duhovniki in škofje, ki lahko naredijo izredno veliko dobrega. Zato je naše slavlje misijonarja Baraga hkrati iskrena prošnja, da bi imeli pri nas, drugod po svetu in v misijonih dovolj duhovnikov, škofov, ki bi bili dobro in izredno orodje v božjih rokah. Naša prošnja je torej: Duhovnikov, misijonarjev nam daj, Gospod!“ Baraga je sledil božjim nagibom, ponižno in predano, zato ga je Bog povišal v domovini in med indijanci, v zgodovini in prihodnjih dneh. Ali smo tudi mi pripravljeni dati, ne da bi računali na povračilo? Škof Baraga ni računal s povračilom, nasprotno: dajal je! „Ali smo ga tudi mi pripravljene posnemati? Ali smo pripravljene zapustiti kramarsko, trgovsko in računalniško mišljenje pred Bogom in med ljudmi? Ali smo pripravljene dajati Bogu in ljudem brez pričakovanja povračila, v zavesti, da s tem dajemo Bogu in da bomo nekoč od njega prejeli vse? Ali smo pripravljene in dovolj pogumni, da smo kristjani drugačni kot ljudje, tudi če smo v očeh ljudi nespametni? Kajti v tem obstaja krščanstvo, kar nam dokazuje Baraga, da smo in hočemo biti kristjani.“

Svetniki so vidna znamenja skrivnostnega božjega delovanja. Dekan dr. Perko je kratko govoril o tistih skrivnih, notranjih silnicah, ki vzdržujejo svet in narod, pa o najgloblji moči, ki vodi usodo narodov, troedinemu Bogu. Teološka znanost posega v ta temelj vsega bivajočega, v skrivnostno božje delovanje v človeku in sleherni družbi. Središče človeške zgodovine je odrešenje. Baraga je globlje razumeval to največjo vrednoto za človeka, odrešenjsko dogajanje v svetu. To spoznanje je hotel ponesti tudi indijanskim rodovom. „Dandanašnji pa smo priče upadanja vernosti,“ je dejal dr. Perko. „Kaj to pomeni? Ljudje sicer verujejo, ne sprejemajo pa največje božje ponudbe – odrešenja... Upad cerkvene vernosti nas vsekakor mora pretresti, Sklicujemo se sicer na različne okolnosti, v katerih živimo... Vsi na neki način nosimo krivdo. Osebnost se moramo čim bolj približati svetniškemu škofu Baragi, k njegovi zavesti o odrešenju. Samo tako se bomo najlepše oddolžili spominu velikega rojaka.“

PO MISIJSKEM SVETU

DAMOKLEJEV MEČ NAD HONGKONGOM. Prvi so postali nervozni gospodarstveniki. Leta 1997 poteče pogodba med Kitajsko in Anglijo, ki je dala Hongkongu izjemen položaj. Kaj se bo zgodilo potem? Za nas ni toliko vprašanje kapitalističnega gospodarstva, ki utegne biti prizadeto, zanima nas bolj vprašanje svobode, ki jo danes uživa Cerkev v Hongkongu. Kolonija je natrpana beguncev, misijonsko delo cvete. Od tod se navezujejo stiki s podtalno katoliško Cerkvijo na celini, tu živi upanje, da se bodo vrata nekoč odprla. A vendarle ostane vprašanje, kaj bo leta 1997. Politiki in gospodarstveniki obeh strani razpravljajo že mesece dolgo o tem vprašanju. Cerkev dela naprej in upa. Šla je skozi stoletja stiske, tudi na to je pripravljena. Kar je božjega, bo ostalo.

BOGOSLOVJE V ZGORNJI VOLTI obhaja petdesetletnico. Ustanovljeno je bilo leta 1933. Ni dolga doba, a uspeh odličen. To semenišče je dalo dva kardinala, 21 škofov, več sto duhovnikov. Je delo belih očetov in sad misijonskih prijateljev. Trenutno je v njem 120 bogoslovcev iz petih afriških držav. Med nekdanjimi gojenci je najbolj ugleden kardinal Zoungnano iz družbe belih očetov.

RAZUMEVANJE MED MUSLIMANI IN KRISTJANI, to je bila zelo sodobna in edinstvena razstava, ki jo je priredila katoliška založba „Clairafrique“. Pokrovitelja razstave sta bila nekdanji senegalski predsednik in kardinal Thiandoum. Razstava je

namreč bila v Dakarju (Senegalija). Glavno geslo je bilo: Kristjani in muslimani, verniki in bratje. Razstavljenih je bilo okoli 1.500 knjig, ki iz raznih vidikov obravnavajo obe verstvi: islam in krščanstvo. V Senegaliji je prizadevanje za lepo sožitje iskreno. Nasprotje tega, kar se dogaja v Libiji in Iranu.

KO JE MATI TEREZIJA v Bejrutu sredi ruševin in bombardiranja reševala defektne otroke, je ponavljala: „Kako je to mogoče? Tega ne razumem.“ Svojo grozo je sporočila tudi svetem očetu in ta je pri nedeljskem nagovoru dejal: „Ko upamo, da bo končno zavladal mir, ne moremo pozabiti številnih trpečih nedolžnih žrtev, ki jih je povzročil tako krvav spopad. Mati Terezija, ki je nesla v Bejrut pričevanje Kristusove ljubezni med uboge in trpeče, mi je te dni poslala boleč odmev o uničenju in pomanjkanju, ki vlada tam. Tolikšno gorje naj bo opomin vsem ljudem dobre volje, da bodo gradili mir. Rotim vas, pridružite se mi v molitvi, da bi Bog še naprej razsvetljeval tiste, ki morajo s svojimi odločitvami utrditi to konkretno upanje za mir.“ Kakšno je bilo razdejanje, najboljšee priča upravnik ameriške katoliške dobrodelne ustanove Catholic Relief Service Robert Crollo: „Takšnega razdejanja še nisem videl, spominja me na bombardiranje Nemčije med drugo svetovno vojno.“

KAJ BO Z JAPONSKO? Tako vprašanje si zastavljajo mnogi. Gospodarsko bo kmalu prva dežela na svetu.

Za nas katoličane pa je vprašanje: ali se bo misijonsko delo na Japonkem premaknilo z mrtve točke. Še vedno je delo le posredno: šole in karitativno delo. Spreobrnjenj je malo. Danes šteje Janponska 117 milijonov prebivalcev, katoličanov pa le 411.450. Zanje skrbi razmeroma veliko misijonskega osebja. Škofijskih duhovnikov je 5.998, redovnih duhovnikov 1.013, redovnic pa 5.998. Cerkev ima dvanajst univerz, 110 srednjih šol, 145 osnovnih šol in 598 otroških vrtcev. Čeprav se notranje mnogi Japonci smatrajo za kristjane in so tudi povedali ob državnem šteju, je vendarle katoliška Cerkev s svojimi krščenimi verniki kakor kaplja v morju. Od simpatij do polnega včlanjenja v Cerkev je za Japonca dolga pot.

V JUŽNI KOREJI je prišlo vsaj do delnega olajšanja. Ostri režim je 15. avgusta pomilostil 1.286 političnih zapornikov. Za pomilostitev je ob priliki 337-letnice neodvisnosti poslala komisija „za pravičnost in mir“, ki jo je ustanovila korejska škofovska konferenca. Njeno prizadevanje je doseglo sicer le delni uspeh, a vendarle so škofje in verniki tega uspeha veseli.

BUTAN je bil dolgo popolnoma zaprt za misijonarje. Prav tako sosednja država Nepal, obe pod himalajskim pogorjem. Pred dvemi desetletji se je začelo prav počasi odpirati. Oče sedanjega kralja je leta 1965 poklical nekatere misijonarje, a le za dvojno delo: šolstvo in karitas. Ninkakor pa ni bilo dovoljeno direktno spreobračanje ali evangeliziranje. Tako so se med drugimi naselili jezuiti in salezijanci. Letos pa je vlada izgnala devet salezijancev, ki so vodili šolo za tristo otrok v mestu Puncoling. Razlog naj bi bil ta, da so nasilno krščevali ljudi.

MUSLIMANI se v nekaterih zapadnih državah veliko hitreje množijo

kot pa kristjani v muslimanskih. Ob priliki letošnjega ramadana – muslimanskega postnega časa, so mnogi časopisi opozarjali na to dejstvo. Samo v Franciji živi okoli dva milijona in pol muslimanov. To so večidel priseljeni delavci. Največ je Alžircev, kar je razumljivo, ker je Alžir bil nekdanj francoska kolonija. Kar 850 tisoč jih je. Iz Maroka naj bi jih bilo 460.000 in iz Tunisa 200.000. Da so v Nemčiji in Franciji tudi delavci iz Jugoslavije predvsem bosanski muslimani, je znano. Tajništvo za ne-kristjane je v imenu Cerkve ob tej priložnosti čestitalo muslimanom vsega sveta.

BELCI – ljudje bele rase predstavljajo med kristjani manjšino, to je 47 odstotkov. Torej je med kristjani 53 odstotkov pripadnikov drugih ras. V začetku 16. stoletja je bila med kristjani skoraj le bela rasa, to je 63 odstotkov. Potem pa se je razmerje začelo spreminjati in se bo v bodoče še bolj, ker se Cerkev „pomika“ na južno poloblo ki jo tvorijo večino nebelci.

PAKISTAN je ena najtrših misijonskih ledin. Prebivalcev je 75 milijonov, katoličanov le 600.000. Država je muslimanska, zato so tudi katoličani le „tujci“, čeprav iz Indije. Torej je bolj kot kje drugod Cerkev za to veliko muslimansko državo tuje telo. V Karačiju, glavnem mestu Pakistana, je edino semenišče za vzgojo domačih duhovnikov. Letos praznuje 25-letnico obstoja. Če upoštevamo vse okoliščine, moramo reči, da je uspeh velik. V tem času je iz zavoda prišlo 120 duhovnikov. Če pa mislimo na cel Pakistan, je seveda ta številka porazna.

ŠKOFOM V MOZAMBIKU je ob priliki njihovega obiska v Rimu (šli so ad limina) Janez Pavel II. izrazil svoje veselje nad njihovo vztrajnostjo

in vitalnostjo. Njihov težek položaj pozna in prizna, vendar jih vzpodbuja, naj gredo naprej in naj ustvarjajo „civilizacije ljubezni“. Vsa moderna tehnika ne bo rešila problem človeka, ki trpi. Kolikor je v njihovi moči, naj preprečujejo sovražstvo, nasilje in zatiranje. Istočasno je izrazil veliko upanje, ki ga ima v afriško Cerkev.

OTOK SV. MAVRICIJA v bližini Madagaskarja je danes redko omenjen v misijonskih revijah. Vendar ima svojo lepo zgodovino. Danes je na njem 270.000 katoličanov. Glavno zaslugo za pokristjanje tega otoka ima o. Laval iz družbe sv. Duha. Prosto-voljno se je javil, da gre na pomoč škofu Colleiru. V glavnem mestu otoka Port Louisu je imel na skrbi 80 tisoč zamercev. Šest let je bil sam. Potem je dobil pomoč. V 23 letih dela na otoku je pridobil za Cerkev 63.000 domačinov. Takoj po smrti so ga imenovali kratko: svetnik. In za takega je bil proglašen leta 1979.

V RAZGOVORU S ŠKOFI IZ ZIM-BABWE, ki je šele tretje leto svobodna dežela, je Janez Pavel II. naglasil troje. V iskanju odnosa s civilnimi oblastmi naj škofje pazijo, da Cerkev ne izgubi svoje identitete. Ko so škofje sami načeli vprašanje inkulturacije, jim je rekel, da Cerkev prinaša vero, ne kulturo. Kot logična posledica tega pa je njegova tretja izjava: afriška kultura mora pomagati, da bo evangelij tako čist in močen, da bodo v mladi Cerkvi lahko rasli svetniki. To je glavni cilj evangelizacije, četudi papež znova poudarja, da preko del ljubezni misijonarji izpovedujejo svoje krščanstvo. A se ne smejo ustaviti pri tem.

AFRIŠKI ENOTNI JEZIK je problem zase. Saj je morda kar tisoč različnih jezikov in narečij. Informacijsko glasilo tanzanijskih škofov „News Bulletin“ je predlagal, naj bi

bil za vso črno Afriko skupni jezik „svahili“, ki ga govore predvsem v Zairu, Mozambiku, Angoli in še kje. Škofje se oslanjajo tudi na dejstvo, da je prav ta jezik UNESCO v Keniji in Tanzaniji, pa tudi v Ugandi, pred dvema letoma priznal za uradni jezik, ki ga zdaj uporablja in študira kakih dvajset afriških držav. Uvedba skupnega afriškega jezika bi bila pač za misijonarje prihodnosti velika clajšava. A kako bo do tega prišlo?

MISIJONARKE PREDRAGOCENE KRVI so bile ustanovljene v Durbanu v Južni Afriki. Ustanovil jih je opat Francis Pfanner, marianhillski misijonar. Njegova ideja je bila, da je potrebna družba, ki bi zrasla na črn-skih tleh, da bo mogla živeti sredi kulture, v kateri raste črnska žena, za katero naj bi predvsem delale te misijonarke. Drugo leto bo ta ustanova obhajala stoletnico obstoja. Trenutno ima družba 1.200 sester.

BELE SESTRE, s polnim imenom: Misijonarke naše Gospe iz Afrike, je pravzaprav ženska veja belih očetov. Zato je tudi njihov apostolat predvsem v Afriki in to v glavnem med muslimani. Zamisel je bila kardinala Lavigerieja. Sester je trenutno blizu 1.800. Delujejo skoraj v vseh državah Severne, Vzhodne in Centralne Afrike. Noviciate imajo v Evropi in Ameriki. Samo kanadskih belih sester je 275.

PAPEŠKI SVET ZA KULTURO je imel januarja lani prvo sejo. Važna je ugotovitev Janeza Pavla II., ki je sprejel odbor v posebno avdienco. On trdi: dialog med Cerkvijo in kulturo je življenjskega pomena. Ta pogovor s kulturami Cerkev vzpostavlja predvsem spricho misijonov. Zato je treba misijonsko dejavnost krepiti in razvijati. Od različnih kultur krščanstvo mnogo prejema. Povdaryl pa je

Dva katoliška duhovnika ob cerkvenem stolpiču nekje
v Mali Aziji.

tudi, da je treba imeti izostren čut za razločevanje med dobrim in slabim. In še to: Cerkev se vedno zanimala za napredek kulture, za dialog in za srečanje sveta z evangelijem.

SODELAVCI MATERE TEREZIJE v Kanadi so zgled, kako se da z nekaj dobre volje storiti veliko dobrega. Geslo Matere Terezije: „napravim nekaj lepega za Boga“ je njihovo geslo. V 2 letih je ta organizacija poslala v postojanke Matere Terezije 3.000 paketov hrane in obleke. Ker so mnoge dobrotelne organizacije, zlasti na državni ravni, veliko ljudi razočarale, ljudje toliko bolj radi sodelujejo pri tej ustanovi. Mnogo darov je šlo namreč v roke bogatih, namesto da bi jih dobili revni. Ti darovi za Mater Terezijo pa brez izjeme pridejo v roke njenim sestram in po njihovih rokah najbolj ubogim in zapuščenim.

ZA SVOBODO NAMIBIJE, ki so jo zasedle južnoafriške čete, se potegujejo misijonarji. Med njimi je na prvem mestu škof Denis Hurley. Protestiral je tudi proti temu, ker je vlada prepovedala objaviti protestno noto za svobodo Namibije. Med drugim pravi nadškof: „Imamo pravico povedati svoje mnenje o pomembnih нравnih in družbenih zadevah.“

V VIETNAMSKIH TABORIŠČIH je 130 vietnamskih duhovnikov. Vsi ostali, ki so še kolikor toliko svobodni v dušnopastirskem delu, morajo prenašati mnogotere neprijetnosti. Zelo je ovirana Cerkev pri vzgoji naraščaja. Toliko zaprek stavlja vlada, da je mlademu fantu res skoraj nemogoče priti do posvečenja. A kljub temu mnogi vztrajajo.

V ETIOPIJI je lansko leto velika suša ogrožala življenje ljudi, posebno otrok. Ker je po revoluciji leta 1973 Etiopija postala sovjetski satelit, je v težkem položaju, kar prizna tudi

vlada. Abesinija sama si ne more pomagati, zapadne države ji nečejo. Rusijo jo zalaga le z orožjem, Kuba z vojaki, hrano jim – seveda v daleč nezadostni meri – nudijo katoliške organizacije.

KAKO NAJ ZALEDJE VEČ POMA-GA misijonom, o tem so razmišljali na lanskem plenarnem zasedanju Kongregacije za evangelizacijo. Udeležilo se ga je 36 kardinalov in okoli sto škofov. Kardinal Suenens je poudaril potrebo po karizmatičnih gibanjih, dominikanec Moya je poudaril, kako novi zakonik poudarja misijonskega duha Cerkve, nadškof Poupard je govoril o kulturi in evangelizaciji, papež pa je prosil, naj se obnovi misijonska zavest, misijonsko pa usmerjajo tudi moderna prenovitvena gibanja, ker prav misijonski duh bo znamenje, da so ta gibanja res zavzeta za Cerkev in njeno delo. Le iz duhovno globokih občestev bodo prihajali odbri misijonarji, ki jih Cerkev tako potrebuje.

VIETNAMSKI BEGUNCI so še vedno v nevarnosti na morju. Veliko jih je do zdaj rešila nemška ladja „Cap Anamur“. Iz južnokitajskih valov je rešila 9.500 vietnamskih beguncev. Zdaj je s tem prenehala, ker nemška vlada noče več dajati zavetja vietnamcem. Začas vsaj so priskočili na pomoč Francozi. Vsaj nekaj mesecev delo opravlja njihova ladja „Le Goele“. Upati pa je, da se bo zganila še kakšna evropska država.

NAJVEČ POKLICEV ženskih redovnih družb je bilo zadnji čas v Indoneziji na otokih Bali in Lombok. Glede na število katoličanov namreč. Vstopilo je končno le 60 deklet v redovne družbe, ki tam delujejo. A na teh otokih, kje živi 90 odstotkov hindujcev, je malo katoličanov. Pač pa je procent novink največji.

Naši misijonarji pišejo

Iz Lusake nam je v začetku septembra pisal o. LOVRO TOMAŽIN, jezuit:

„Jaz sem sedaj že scelega v novem delokrogu, ki je dokaj slikovit: Obiskal sem že večino župnij v škofiji Lusaka, ob nedeljah maševal, pridigal, imel predavanje o dvojni tematiki: pomembnost duhovnih vaj in Marija, oboje kot sredstvo za poglobitev vere ter rasti v duhovnem življenju. Stopil sem v stik z duhovščino, redovnimi skupnostmi, župnijskimi sveti preko okrožnic, izdal in razposlal posebno „Marijansko pismo“. V sklopu Marijanskega odbora organiziramo škofijsko romanje 13. avgusta k naši Mariji Fatimski. Glavna tema romana in predhodne devetdnevnice, s katero jutri začnemo, bodo duhovni poklici. Treba je bilo pripraviti temo za vsak dan devetdnevnice in pa podobico z molitvijo za poklice v dveh jezikih, besedilo posvetitve Mariji in še plakat, ki vabi vernike na romanje... Kaže, da mi bo pisanje v prihodnje lepo sredstvo apostolata... zato si bom skušal organizirati malo tiskarnico, pa si bom tam pri Tebi, ko pridem v kratkem v Argentino, ogledal, kako vse to gre. Za duhovne vaje je med verniki zanimanje; tako imam ta mesec kar dvojne in eno rekolekcijo...“

KENYA

Od br. ŠTEFANA BURJA SDB imamo tri pisma iz zadnjega časa, v katerih med drugim poroča tudi, kako

so bili na njegovem misijonu oropani. Najprej, koncem marca, je o tem poročal svojim domačim v Argentino:

„Ne vem, koliko je sedaj ura, kajti na misijonu smo ostali brez ur. Včeraj zvečer smo imeli namreč zanimiv obisk: tatove! Ob pol enajstih zvečer smo bili vsak v svoji sobi. Kar začujemo brnjenje avtomobila, Land Rover. V njem vidimo policiste. Približamo se jim, da jih pozdravimo. Glavni od njih nam kratko reče, naj se spravimo v župnijsko pisarno. Tam nas vprašajo, če imamo revolverje ali kako drugo orožje in pa če imamo tudi varnostno blagajno. Odgovorili smo jim, da ne enega ne drugega. To jim ni bilo všeč. Začno vpiti in razgrajati ter terjati od nas denar. Jaz jim rečem, naj gredo z menoj, češ da je pri meni v sobi kaj, kar bi jih zanimalo. Tam vse obrnejo narobe, mi vzamejo aparat za snemanje, fotoaparati, stroj za britje, poberejo srajce, čevlje, jopiče in še marsikaj drugega. Med tem sta bila moja dva sobrata v pisarni zvezana. Končno zvežejo še mene in me pahnejo po tleh ter gredo v njune sobe in še tam vse premečejo in poberejo med drugim tudi 8 mm kinoprojektor. Nato pa oddidejo. Kajpada niso bili policisti, ampak samo tako napravljeni; navadni tatovi.“

Dobro je bilo, da smo jim odprli hišo in sobe ter izročili vse, kar smo imeli, tudi denar. Sicer bi nam še kaj naredili. Koliko misijonarjev je že izgubilo življenje, ko so se takim nepridipravom upirali. No, meni

vsaj tistih dolarjev, ki sem jih prinesel iz Argentine, niso mogli vzeti, kajti imel sem jih skrite v spodnjih hlačah, in te so mi pustili.

Kajpada smo napad ovadili na policiji in ta je prišla naslednji dan iz glavnega pokrajinskega mesta Embuja. Tako smo doživeli začetek Velikega tedna. Od ljudi smo prejeli veliko dokazov sočutja, kar nam je bilo v tolažbo.

Dela imam sedaj več kot preje. Med drugim grem vsako soboto popoldne na kako zunanjo postajo in ostanem z otroci ter se z njimi igram, potem jim pa posredujemo nekaj krščanskega nauka, jim damo kako sladkarijo... Kako so vsi otroci veseli! Verjetno je za mnoge prvikrat, da so videli žogo in okusili bombonček.“

V naslednjem pismu uredniku KM z dne 4. julija se zahvaljuje za opis urednikovega obiska pri misijonarju in pravi, da mu je bilo ob branju, kot da bi vse še enkrat doživel. Potem pa še tole pove:

„Naš ravnatelj Dario se je vrnil s počitnic, ki jih je preživel doma. Kakih 7 km pred Embujem bomo začeli z drugo salezijansko misijonsko postajo v deželi, in sicer bo to obrtna šola. Veliko se je v ta namen že zgradilo, le škoda, da ne morejo priti do vode, čeprav je vladna vrtalna naprava izvrtala v globino že 120 m...“

TOGO

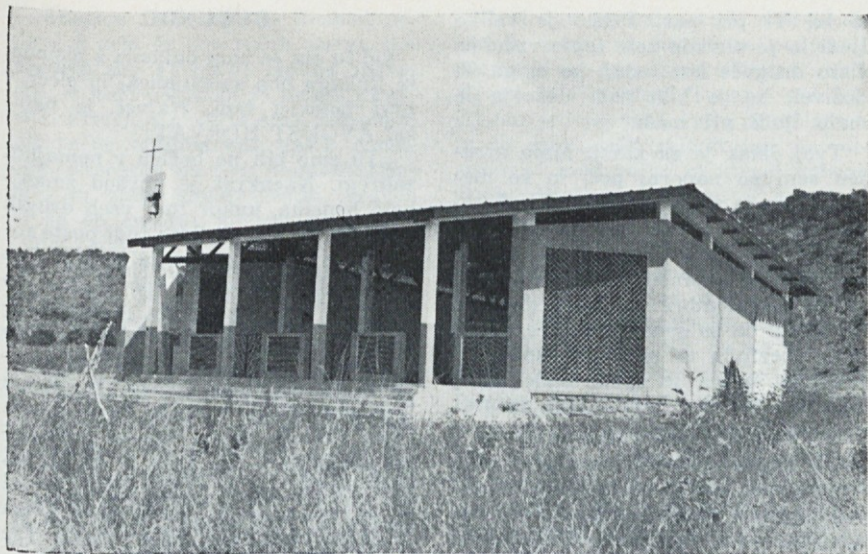
Iz Toga se je uredniku KM, obiskovalcu slovenskih misijonarjev, oglasil eden od misijonarjev-frančiškanov, katere je kot zadnje obiskal v Afriki, MILAN KADUNC: pismo je pisal 29. julija, le nekaj dni zatem, kar so se z obiskovalcem ločili:

„Slovenski pregovor pravi, da obljuba dela dolg, tako se Ti kar kmalu oglasim.

Naj Ti najprej popišem, kako je potekalo naše potovanje nazaj na sever, potem ko smo se od Tebe v Lome poslovili. Zelo utrudljivo je bilo. Kot si videl, je bil p. Evgena Ketiša poltovornjak dodobra naložen, poleg tega sva vzela seboj še tisto vračajočo se sestro in direktorja misijonskih šol v škofiji, ki jih je 25; oba sta želela tudi čim preje priti nazaj v Kante, potem ko sta se vrnila iz Evrope.

Lome smo zapustili kar kmalu po vrnitvi z letališča, okoli pol sedme ure zjutraj. V začetku je šlo kar dobro naprej. P. Evgen ni bil najboljšje razpoložen, morda malo utrujen, malo pa nezadovoljen, ker ni našel zaželenih novih gum za avto, čeprav jih je v Lomeju iskal. Tako smo se vračali z zelo izrabljenimi gumami. Dvakrat nam je razneslo gumo in zato smo iz Lomeja do Kanteja, se pravi za 450 km vožnje, porabili celih 11 ur, pa je p. Ketiš naposled le moral kupiti gume, ki niso bile čisto po njegovi želji, ker sicer bi ostali na sredi poti. V Kanteju smo se ob 6 zvečer poslovili drug od drugega kar v dobrem razpoloženju, po pravilu, konec dober, vse dobro. Sam sem z direktorjem nadaljeval pot še dobrih 200 km do škofije, kjer sem odložil direktorja in se ob 9. uri zvečer precej utrujen vrnil na svoj misijon v Bogou.

V nedeljo sem se kljub utrujenosti podal na podružnico vrh tistega skalnega hriba, ki si ga fotografiral dan pred odhodom. Prišlo je veliko ljudi misleč, da boš z menoj tudi Ti. Razložil sem jim, da si že odpotoval, pač pa da vse lepo pozdravljaš in tudi da si že precej v letih in ne bi zmožl dve uri peš hoje v take hribe in vzpenjanja po skalah, kar vse je še za mlade noge naporno. Tudi v fari pri dopoldanski službi božji je bilo to nedeljo vse drugače kot prejšnjo, ko

Cerkev pri o. Milanu Kaduncu na misijonu Rogou v Togu. Spodaj vsi trije slovenski frančiškanski misijonarji, ki delujejo v Togu: p. Evgen Ketiš, p. Hugo Delčnjak in p. Milan Kadunc.

BURUNDI

si bil Ti pri nas. Prišlo je veliko ljudi in je vladalo zelo toplo vzdušje, čisto drugače kot tedaj, ko si ga Ti doživel, ko je bila radi deževja le malo ljudi pri maši.

Tvoj obisk je za nami. Malo utrujen sem po naporni poti in še malarija me je malo potipala. Kljub temu pa sem se spravil na zbiranje gradiva za duhovne vaje, za katere me je škof zaprosil, da jih vodim v začetku septembra škofijski mladini. Še sreča, da so sedaj počitnice in nimam številnih ur pouka po šolah na misijonu in da je sploh malo manj dela med tednom; tako upam, da pravočasno vse pripravim.

Ob mojem povratku me je razžalostila vest, da je eden, ki je že nekaj mesecev odlagal cerkveno poroko, zdaj vzel še drugo ženo. Verjetno se zato s prvo ni hotel cerkveno poročiti, a zdaj se hoče z drugo, a bi obenem rad ohranil tudi prvo. Jaz mu dam na izbiro eno ali drugo; ker sta obe še poganki, mu je možna ta izbira, čeprav je že preje s prvo živel. Takih in podobnih primerov je vse polno in upam, da bom o težavah, ki se stavijo radi tega misijonskemu delu, še kaj napisal za KM.

Zanimivo je, kako se hoče tu vse šolati in kako vlada to stremljenje podpira in šolstvo pospešuje, čeprav včasih v zelo mizernih in nepopolnih okoliščinah. Tudi poljedelstvo se v deželi razvija ob glavnih središčih. Na deželi in v hribih pa je seveda še vse v začetkih in zelo primitivno. Če bi Ti malo dalj časa ostal in obiskal družnice, bi šele mogel odnesti točen vtis o revščini in težavah misijonskega dela. Mi smo v glavnem s Teboj obiskali le središča, ki so kolikor toliko razvita in ob cestah, kjer so ljudje oblečeni, na malo boljšem v pogledu gmotnega stanja in kjer je čarovništvo s poganskimi običaji že precej zamrlo.“

Od tu sta se nam oglasila s pismom iz Rukaga oba salezijanca, in sicer v prvi polovici lani. Največ je napisal AVGUST HORVAT:

„Tu smo bili po božiču v nemajhnih zadregi. Naenkrat je povsod zmanjkalo bencina, kakor tudi vseh drugih naftinih derivatov. Zato tudi pošte niso razvažali iz glavnega mesta. Vse je obstalo. Ko je šel kdo od nas po opravkih v glavno mesto, je tam dvignil na pošti, kar je bilo za pošto centralo v Ngozi, kjer tudi mi dobivamo in oddajamo pošto, in potem šele smo mogli tudi do naših pisem priti. Seveda je šlo vse to z velikimi zamudami. No, zdaj je že boljše, tudi bencin se že lažje dobi. Govori se pa vse mogoče. Ekonomska kriza je zajela tudi našo malo državo. Vse je strašno drago.

Mi smo zdaj sredi priprav za Veliko noč. Neprestano se obhajajo duhovne obnove, zato vse drugo duhovno delo počiva. Jože Mlinarič se pripravlja, da bo nekaj spet gradil, potem je pa tudi zanj na vrsti dopust.

Vso našo hišo smo prepleskali. Zdaj zgleda kot nova. Počasi le napredujemo. Pred in po Božiču je tu razsajala nalezljiva bolezen, neke vrste desinterija, ki je na veliko pobirala ljudi. Zdaj se je malo umirila, vsaj tu pri nas.“

Pismu je tudi JOŽE MLINARIČ pripisal nekaj ljubeznivih vrstic, v katerih med drugim tudi pravi, da imajo 300 katehumenov, ki se pripravljajo na krst, in da se farani lepo udeležujejo duhovnih obnov, ki jim jih misijonarji organizirajo na podružnicah.

JUŽNA AFRIKA

Od tu imamo tri pisma. V mesecu marcu lani je najprej pisala s ELIZABETA POGORELC iz Port Nollotha, ki med drugim tole poroča:

„Koncem februarja je Gospod poklical k sebi še eno naših sester, domačinko pri 47 letih; izguba je velika, le novi poklic bi jo mogel izravnati. Preteklo nedeljo smo res obhajali večne obljube ene naših domačink, istočasno pa tudi diamantni jubilej in zlati jubilej šestih, zraven pa še en srebrni jubilej; to je bilo v Matyeskloofu, kjer ste me Vi obiskali. Lani, 11. septembra sem pa jaz praznovala 50 letnico svetega poklica, česar Vam tedaj nisem omenila, pa Vas sedaj prosim, da malo pomolite zame. Priporočam Vam v molitev tudi mojo rodno sestro Angelo, ki je 72-letna odšla k Gospodu. Živela in umrla je kot oblatinja. V naš red je vstopila, napravila novicijat, a je bila vedno bolehnna. Pred večnimi obljubami so jo predstojniki po nasvetu zdravnika oprostili vseh predpisov. Zdravje se ji ni nikdar utrdilo. Umrla je letos sedmega februarja v Domu počitka Tišje pri Litiji.“

Njena redovna sosestra MARIJA VINCENCIJA NOVAK nam je pisala iz Heirachabisa 14 dni kasneje in v pismu tudi tole pove:

„Pošiljam Vam sliko našega misijona. Kar lepo izgleda, kajne! O da bi bil tudi duhovno tako lep in bogat! Je res kot oaza v puščavi. Kadar grem na hrib, kjer sem se tudi dala slikati (glej prejšnjo številko, str. 289), vedno občudujem, kako je ljubi Bog za svoj tukajšnji misijon ustvaril tako lep kraj, vse naokrog pa sama puščoba. Ko so prišli semkaj naši patri in oblatinje, od česar bo čez 4 leta že 100 let, tu ni bilo še ničesar, niti vode ne. Da bi prišli do dobrega vreca vode, so se misijonarji tedaj trikrat na teden postili. In glej, po nekaj tednih težkega posta je iz skale čisto blizu misijon začela pritekati voda, ki je najboljša, kar jih poznam v Južni Afriki. Še danes prav tako teče, kot je pritekla pred 69 leti.

Še druga zanimivost: V naši obednici je miza, na kateri so podpisali premirje oziroma konec triletne vojne Nemci in Hotentoti. Tedanji naš misijonar je imel velik vpliv pri oblasteh in so zato prišli sklenit mir na misijon, ki med vojno ni utrpel nobene škode. Misijonarji in sestre so negovali ranjence, kuhale hrano tudi za zdrave vojake in prale ter čistile oblačila. Bog lepo blagoslovja ta misijon in imamo še vedno veliko sprebrnjenj. Le za dež moramo stalno prositi. Človek ima vtis, da se bo skalovje okrog nas kar vžgalo od silne pripeke močnega sonca.“

V Južni Afriki delujejo tudi štirje misijonarji iz družbe Comboni, bi rekli, kombonijanci. (Preje Misijonarji Presvetnega Srca). Najstarejši je brat VALENTIN POZNIČ, ki se nam je oglasil iz Glen-Covieja z dvema pismoma: Zadnjega maja se zahvaljuje za denar, ki smo ga zanj poslali p. Kladniku iz iste družbe, in pravi, da bo pomoč porabil deloma za zdravlila, ostalo bo pa prepustil p. Kladniku, ker on še več porabi za zdravljenje svoje težke bolezni. (P. Kladnik je kajpada tudi prejel še večji delež.) Potem pa pravi:

„Dne 27. maja je bila tu pri nas velika nevihta s točo, debelo kot lešniki, kar je nekaj izrednega za ta mesec maj.“

V kasnejšem pismu nam pa piše:

„Tukaj smo imeli zelo malo dežja to poletje, komaj polovico tega, kar sicer pade. Kaj bo v zimskem času, res ne vemo, ker je voda marsikje že zdaj usahnila. Pa dobri Oče nebeški nam bo že pomagal, da bomo kako zimo preživeli.

Jaz sem kar zdrav in srečen. Sem tudi zadovoljen, ker dobim tudi pokojnino, da tako dobi predstojnik nekaj za moje vzdrževanje, saj ne morem več kaj dosti delati.

Število katehumenov se vedno veča, tako da je ob nedeljah naša cerkev vedno polna.“

MADAGASKAR

Od tu imamo najprej pismo od lazarista IVANA ŠTANTA, ki deluje na italijanskem misijonu v Ihosy, malo bolj severno od področja ostalih slovenskih lazaristov na otoku. Piše nam 18. aprila sledeče:

„Iz Pariza so mi sporočili, da ste zame izročili lep dar. Srčna Vam hvala!

Ko človek dolgo živi v enem in istem kraju, ne vidi več posebnosti, o katerih bi pisal drugim. Vendar Vam bom v naslednjem skušal kaj povedati.

Pretekli mesec sem „videl Abrahama“. Tako so trdili drugi, čeprav ga jaz še v sanjah nisem opazil. Res je pa, da mi je čas odnesel pol stoletja.

Prav tedaj me je mučila mrzlica (malarija). Prav zanič sem bil. S težavo sem opravljal redne obveznosti. Vedno sem komaj čakal, da sem se vrnil v vodoravni položaj. To je trajalo skoraj mesec dni. Kar sem na teži pridobil, ko sem bil na dopustu doma, sem izgubil v postnem času in ob Veliki noči, čeprav si take pokore nisem želel za ta sveti čas. Sedaj je težava mimo.

Od slovenskih sobratov me loči slaba pot: jaz ne morem k njim in oni k meni tudi ne. Helikopterjev pa v misijonih še ni na razpolago.

Pri apostolatu težav ne manjka, uspehov pa se ne opazi. Že krščeni ljudje se trdovratno drže navad prednikov. Krščanska vizija življenja in večnosti si le s težavo utira pot spričo navezanosti na prednike. Ti jim zadostujejo, mislijo, da bodo tudi oni nekoč predniki, in s tem so zadovoljni. Otroke dajo krstiti bolj radi tega, da bodo bolj imenitni, kakor pa iz verskih razlogov. Se učijo krščanskih

resnic in jih tudi poznajo, a navada je močnejša od znanja.

Ko sem se vrnil iz Evrope, sem z veseljem in upanjem prinesel s seboj Zeffirellijev film „Jezus iz Nazareta“. Pri širjenju vere se držim metode audio-vizuala, ki je še najbolj učinkovita, vsaj v naših krajih. A za spreminjenje v ljudstvu zasidrane mentalitete in običajev je treba veliko časa...

Tukajšnji škof namerava zidati malo semenišče v Ihosy. Če bo dobil iz Evrope sredstva, bo začel z delom že letos. Sedaj imajo sedem semeniščnikov v filozofiji in bogoslovju, v Farafangani pa 28 v malem semenišču. Koliko od teh jih bo prišlo do cilja? Mnogi se na pragu mašniškega posvečenja odločijo za drugo pot. Prosimo Svetega Duha, da razsvetljuje duše in jih ogreva za službo v Cerkvi.“

Iz središča slovenskega misijona v Vangaindrano smo prejeli več pisem. Naj najprej objavimo pismo tamkajšnjega župnika PETRA OPEKA CM, ki je pisal koncem meseca junija:

„Pri nas smo imeli blagoslovitve cerkvice Srca Jezusovega v Ankarefo. Prišlo je kar veliko kristjanov iz vseh naših postojank, posebno iz Vangaindrana in Ranomene. Lepo je bilo videti toliko ljudi romati peš v oddaljeni kraj. Slavja so se udeležili tudi ostali misijonarji: Rok, Janko Slabe, Rado in Janko Erjavec in kajpada škof Charles Remy. Kraj je majhen, kristjanov še zelo malo, saj smo jih krstili na dan blagoslovitve 25. Vsako nedeljo jih pride k službi božji kakih 100. In ti kristjani so skozi dva dni gostili okrog 350 gostov. Veliko so žrtvovali. Zanje je bil ta dan resnični praznik. Pozneje Vam bom poslal kako sliko s tega slavja. Cerkvico smo gradili skozi tri leta. Tak je naš tempo dela tukaj.

Sedaj se bomo pa pripravljali na gradnjo nove vangaindranske cerkve.

Farafanganski škof Charles Remy,
ki zelo rad prihaja na postojanke svojih slovenskih misijonarjev.

Na vse strani pišemo pisma s prošnjami ustanovam za pomoč. Zaenkrat še nimamo nikakega zagotovila od nikoder. Zaupam, da nam bo „Cerkev v stiski“ priskočila na pomoč. Od njih sem že dobil odgovor, v katerem pravijo, da se jim zdi proračun previsok. Vendar upam, da bodo vsaj delno pomagali. Zato bomo iskali še druge vire. Vsekakor smo odločeni začeti z gradnjo. Kristjani oduševljeni čakajo, kdaj začno z delom.

V naši župniji smo prišli tudi do zaključka, da se je treba mladini bližati preko športa. Imamo v župniji 6 mladinskih organizacij. Ko mladi pridejo v dobo pubertete, jih skoraj večina izgine, da jih ni več blizu; mnogi se predajo pijači in mamilom. Samo cerkvene organizacije jih ne zmorejo zadržati, da bi se ne oddaljili. Zato smo začeli s športom. Tako imamo močno nogometno ekipo, ki šteje 50 igralcev. Že doslej so se izkazali. Zelo so zavzeti in disciplinirani. Letos so dobili v Vangaindranu prvenstvo. To je bilo zanje velika pobuda. Zdaj bodo morali igrati z drugimi moštvi dežele za državno prvenstvo. Ti fantje poleg športa radi prihajajo v Cerkev in so aktivni člani raznih župnijskih organizacij.

Tudi dekleta so se vključila v šport naše župnije. Navdušena so pred vsem za košarko. Janko Erjavec se lepo uveljavlja kot trener. Tako so naši mladi v župniji duhovno in telesno lepo vpreženi. Tudi v šoli jim gre v glavnem bolje, ker imajo več volje. Veliko smo žrtvovali za to mladino in uspehi se počasi javljajo: navezanost na župnijo, večje sodedovanje pri liturgiji, več samozavesti je v njih in ponosni so, da so katoličani. Bog daj, da bi v tem vzdušju nadaljevali. Vse, kar delamo, delamo Njemu v čast in mladini v odrešenje.

Sedaj se začenjajo pri nas počitnice, ki trajajo v mesecih julij, avgust

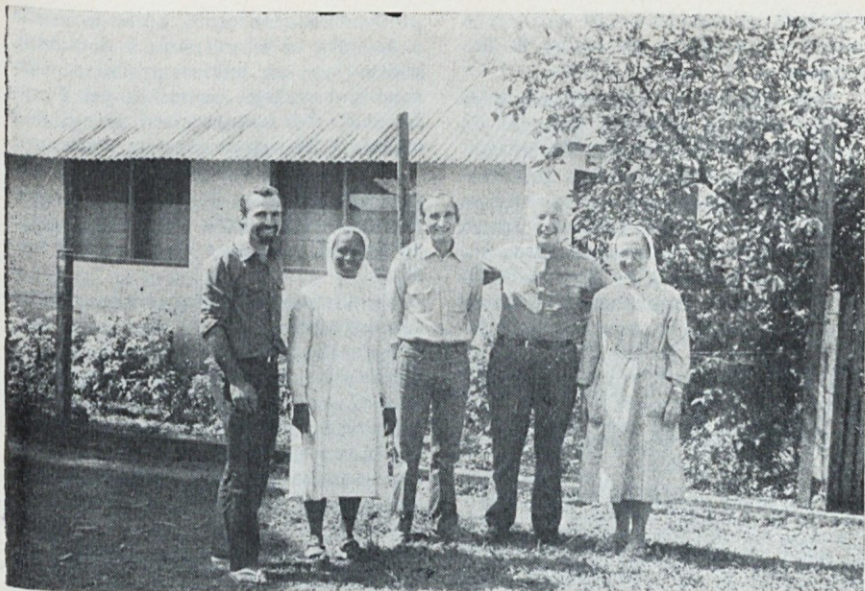
in september. Za nas bo to prilika, da mladino zbiramo na razne vzgojne sestanke: tečaj za poglobitev liturgije, tečaj za reševanje mladinskih problemov; potem imamo taborenje ob morju, kjer poglobljamo krščansko zavest, potem taborenje, na katerem pa z mladimi delamo; tako smo na primer lani popravljali ceste in nekatere mostove proti Ranomeni in sadili manioko. Vse to se je precej dobro obneslo. Fantje so bili za delo zavzeti.

V počitniškem času, koncem julija bom moral spet v Fort-Dauphin na provincijalni zbor lazaristov južnega dela Madagaskarja, kamor pride tudi France Buh. Po počitnicah se bo pa treba vreči na izboljšanje pouka krščanskega nauka v šoli. Razveseljivo je, da imamo za to delo precej lepo skupino sester in laikov, ki poučujejo katekizem. Že danes smo imeli sestanek, in sicer za zaključek pouka katekizma v tem letu. Katekizem se nam zdi tudi za to še posebno važen, ker to pomaga staršem, da se tudi oni zavedo svoje krščanske dolžnosti do otrok.

RADO SUŠNIK CM, ki sodeluje s Petrom Opeko na osrednji župniji Vangaindrano, je pa pisal svojim domačim v Argentini v mesecu juliju lani. Iz njegovega pisma objavljam o tele vesti, ki nas vse zanimajo:

„Kar težko se spravim k pisanju. Poleg rednega dela pride vedno tudi kaj izrednega. Tako smo bili prejšnji teden kar ves čas v kraju Sevakidy, kjer smo postavili kuhinjo in stranišče, seveda vse leseno, da bo malo bolj udobno, kadar pridemo tja med kristjane. Dosedaj je sestra kuhala kar na prostem, če je zunaj deževalo, pa kar v cerkvi, kar pa seveda ni najbolj primerno.

V dneh od 24. do 25. maja smo imeli tukaj v Vangaindrano sestanek vseh duhovnikov škofije, bilo nas je 18.

Tale slika je še od obiska našega urednika pri malgaških misijonarjih. Od leve na desno stoje: Rado Sušnik, domača usmiljenka, Rok Gajšek, obiskovalec in s. Marija Pavlič, ki je zdaj v Vangaindranu, dočim je bila tedaj v Ranomeni, kjer je bilo to slikano in kjer deluje Rok Gajšek.

Tak sestanek oziroma zborovanje imamo v škofiji vsaka dva meseca, a do sedaj je bilo to vedno v Farafangani, ker drugod ni toliko prostora. Tokrat je pa bilo precej misijonarjev na dopustu, nekateri so bili zaposleni z drugimi nujnimi posli, in tako smo sestanek organizirali tu pri nas. Ob tej priliki je bilo tudi imenovanje novega superiorja slovenskih lazaristov, in to je postal Peter Opeka za čas treh let.

Z odhodom Janka Kosmača na dopust, ki vse kaže, da se ne vrne več, sva s Petrom dobila v upravo tudi področje Ankarana, ki ima 15 podružnic. Tako sedaj hodim tudi tja vsak prvi teden v mesecu. Pa to bo verjetno le prehodno delo. Ankarana je od tukaj 50 km oddaljena ob poti v Fara-

fangano. K sreči je 37 km ceste asfaltirane, tako da se pride do tja brez težav z avtom ali z motorjem. Vse kaj drugega je na področju Ranomena Midongy. Rok Gajšek je tam v dveh tednih naredil 160 km. peš. Najprej je šel na podružnico, ki je od Ranomene oddaljena 30 km, ko se je vrnil, je šel v Midongy, 50 km od Ranomene. V Midongy sicer vodi cesta, pa je tako zdelana, da kvečjemu kak močan kamion more tja, sicer je treba iti peš.

Za Binkošti smo nove zvonove dvignili v zasilen lesen zvonik, kajti cementa ni nikjer dobiti. Zdaj zvonovi že zvonijo, vendar se še ne slišijo prav daleč. Zaradi pomanjkanja cementa tudi z gradnjo cerkve v Vangaindrano kajpada še nismo začeli.“

Tudi ROG GAJŠEK CM se nam je oglasil s pismom z 10. marca iz Ranomene:

„Zahvaljujem se vsem dobrotnikom za vso skrb in žrtve iz ljubezni do misijonov! Povejte vsem, da misijonarji mislimo nanje in smo jim hvaležni. Nekateri izmed nas gredo na dopust. To so Janez Puhar, Janko Kosmač (upam, da se le še vrne, čeprav se noče izdati) in Klemen Štoller. Tako bom ostal nekaj mesecev sam v Ranomeni in upal, da se Klemen vrne, dasi je res, da gre na zdravniške preglede, zaradi išjasa, ki ga že precej časa muči.“

Tudi misijonarke, usmiljenke so nam vse štiri pisale.

S. MARJETA MRHAR nam je pisala še z dopusta, in sicer 15. oktobra 1982, pa še nismo objavili. A med tem je ona že spet na svojem delokrogu v Tangainony pri vodstvu pomembnega dispanzerja. Piše takole:

„Že se mi bliža konec dopusta in rada se vrnem med moje bolnike in reveže, da zopet z njimi delim revščino in jim pomagam po skromnih močeh.“

Na dopustu mi je bilo kajpada lepo. Hvala Bogu, v domovini še vedno živi in se razvija misijonska misel. Predavala sem na raznih župnijah, nabrala sem si novih moči, duhovnih in materialnih. Naredila sem tudi okrog 30 paketov za naše uboge. Bog daj, da bi vsi srečno prišli na cilj, četudi počasi.

Iz Slovenije odpotujem 29. oktobra, avión za Madagaskar iz Pariza pa imam 15. novembra. V času do odleta bom obiskala še naše dobrotnike na severu Francije. Priporočam se Vam v molitev, da bi srečno dopotovala, brez večjih sitnosti na mejah.“

Z sestro Mrhar je dolgo vrsto let delovala v Tangainony v dispanzerju s TEREZIJA PAVLIČ, ki je bila pa

pred poldrugim letom, ko se je vrnila z dopusta in zdravljenja v domovini, postavljena za sestro prednico velikega gobavskega zavetišča pri Farafangani. Od tam se nam je oglasila nazadnje 23. marca s temile vrsticami:

„Vaše pismo me je našlo v postelji z veliko vročino, ki se je cel mesec nisem znebila. Prac lepa Vam hvala za pomoč, poslano v Pariz za naš misijon!“

Vprašujete me, kako sem mogla poravnati tisto vsoto, ki smo jo tu morali vrniti. S pomočjo misijonarjev in dobrotnikov je uspelo, da sem spravila skupaj nekaj manj kot 5 milijonov malgaških frankov. Pri vsakem franku, ki sem ga izdala, sem molila, da bi kmalu prišel drugi. In je prišel. Tako dozdej moji bolniki in njih družine še nismo trpeli velikega pomanjkanja; seveda so pri vsem tem le tudi neprespane noči, ko človek premišljuje, kako bo mogel zadostiti tej ali oni potrebi, kako bo jutri.“

V središču slovenskega misijonskega področja v Vangaindrano deluje tudi več usmiljenih sester v obsežni misijonski postojanki; sestra prednica jim je Slovenka s. MARIJA PAVLIŠIČ. Njen misijon je zadela nesreča: požar, o čemer nam poroča v pismu z dne 15. maja in še o marsičem drugem:

„Naj Vam in vsem dobrotnikom Gospod bogato poplača vso pomoč, ki nam jo radi nudite! Denar sem porabila za nakup mlečnega prahu za otroke in pa za zdravila ljudem, ki pridejo iskat zdravja v naš dispanzer. Od decembra 1982 do aprila 1983 smo samo za mleko otrokom izdali 6.500 francoskih frankov (skoraj 1.000 dolarjev), za zdravila pa več kot 10.000.“

Novembra 1981 nam je zgorela obednica in vse, kar je bilo spravljeno v njej. Sestre drugih postojank so nam priskočile na pomoč, ena s krožniki, druge s priborom in podobno.

Obednico smo si preuredile v govorilnici, a skušali smo čim prej spraviti skupaj material, da se postavi nov prostor. Letos v februarju šele je naš župnik Peter Opeka začel z gradnjo, a žal cementa ni dovolj in ne moremo končati.

V dispanzerju smo imele poletne mesece, posebno v decembru, januarju, februarju in marcu zelo veliko dela, saj je prihajalo dan za dnem od 300 do 400 bolnikov na pomoč. Najprej je razsajala neka epidemija (diareja in disenterija), ki je pobrala veliko otrok in odraslih. Potem so prišle ošpice in oslovski kašelj, zaradi podhranjenosti pa razne komplikacije. Mnogo ljudi boluje tudi na jetiki. gobavosti. Še vedno vpisujemo nove bolnike, ki jih preje ni bilo k nam.

Živimo v 20. stoletju, v dobi napredka, civilizacije. Ko osvajamo zvezde in luno, gre napredek pač v daljavo in ne vidi brata, ki umira od gladu. Med tem ko eni premišlujejo, kakšno najnovejšo znamko avtomobila bi si kupili, kakšno poletno hišico pri morju ali kje v planinah bi si postavili, se istočasno drugi borijo za goli obstanek, živče v za človeka neprimer- nih življenjskih okoliščinah. A čim bolj grem med ljudi, bolj jih spoznavam in vzljubim. Morda mi bo kdo rekel: Delaj bolj z glavo kot s srcem... Naš ata je večkrat dejal: Siti težko verjamejo lačnemu... A Jožef in Marija tudi danes trkata na vrata. Ali jih znamo odpreti? Ali gledam v bolnih in ubogih Kristusa, ki se mi v njih predstavi do stokrat dnevno...?!

V šoli imamo 830 otrok, okrog 150 v otroškem vrtcu, ostali pa v petih razredih osnovne šole. Ravnateljica je sestra Francozinja, pomaga ji pa še druga sestra kot učiteljica. Še ena sestra je pri vodstvu otroškega vrtea. Seveda sodelujejo z nami domače učiteljice. Ena od sester je zadolžena za katehezo v šoli in župniji in skrbi za

razne katoliške mladinske organizacije. V letošnjem šolskem letu imamo še dve sestri na praksi, ki se pripravljata na samostojno vodstvo šole na raznih postojankah, na katere bosta nastavljeni ob koncu šolskega leta.

Sestra Amanda Potočnik je tudi z nami; ona se zdaj odpravlja na dopust. Iz Vangaindrana odpotuje 2. junija, iz Tananarive pa 7. junija. Nekaj dni se bo ustavila v Parizu v materni hiši, potem gre pa v Slovenijo.“

Ta sestra AMANDA POTOČNIK nam je tudi pisala, in sicer iz Vangaindrana dne 16. maja.

„Iskrena Vam hvala za pomoč, bodisi duhovno bodisi gmotno. Obojega smo potrebni.

Tu postaja zdaj malo hladneje. Ljudje ~~že~~ gledajo po svojih rižnih poljih, kako uspeva. Pravijo, da bo letos riž lepo obrodil, a kaj, ko se je pa pojavilo zelo veliko podgan, ki ga uničujejo, ljudje pa nimajo sredstev proti tej golazni.

Letos so odšli domov na dopust že trije misijonarji, jaz pa tudi grem v mesecu juniju. Od tam se Vam bom kaj oglasila.“

Kakor smo poročali v prejšnji številki, se je naš urednik znašel z njo v Parizu, prav slučajno, preden je odpotoval še zadnjič v Afriko. Potem se je s. Amanda „Katoliškim misijonom“ oglasila iz domovine in poslala pozdrave misijonskim prijateljem. Po nekaj kratkih mesecih se je spet vrnila v Paris, da od tam odleti nazaj med svoje drage Malgaše, in nam je pred odletom pisala, kako zelo hrepeni, spet stpiti na „rdeči otok“... Kako mnogi misijonarji tesno zažive z ljudmi, med katerimi delajo!

**MISIJONSKI PRIJATELJI!
DARUJTE ZA SLOVENSKE
MISIJONARJE!**

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

MISIJONSKA PROSLAVA V BUENOS AIRESU

Letošnja misijonska nedelja med Slovenci je sovpadala z 160-letnico duhovniškega in 130-letnico škofovskega posvečenja našega svetniškega kandidata Baraga, ki je slovenski misijonski akciji pač največji vzornik in priprošnjik.

V domovini so imeli ob teh jubilejih lepo cerkveno slovesnost v Ljubljani ob navzočnosti škofov in številnega ljudstva. V Argentini smo pa Baragovo proslavo združili s proslavo letošnje Misijonske nedelje.

23. oktobra je bila najprej v polni cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši koncelebrirana sveta maša, pri kateri je pridigal mons. Orehar o misijonski dolžnosti. Nato se je v veliki dvorani razvijal sledeči spored:

Glavni misijonski sodelavec Marijan Loboda je najprej pozdravil vse navzoče, posebno starše in sorodnike naših misijonarjev, se pravi, tistih, ki so odšli v misijone iz argentinskega izseljenstva: Opekove, Tomažinove, Sušnikove in Žuškeve. V nadaljnjih izvajanjih je citiral med drugim pomembna mesta iz misijonskih člankov dr. Ignacija Lenčka, zdaj že deset let pokojnega. Spomnil se je tudi letošnje 40 letnice ustanovitve Misijonske dijaške zveze.

Nato je povabil na oder, ob katerem je bil ustoličen krasni Baragov doprnski kip, ki ga je pred 30 leti izdelal akad. kipar France Ahčin, superiorja Ladislava Lenčka CM. Ta je v svojem govoru lepo povezal Baraga in misijonsko delo, kar je bilo pač lahko, saj je Baraga večino življenja žrtvoval širjenju Cerkve v misijonih.

Za njim je nastopil predsednik Južnoameriške Baragove zveze dr. Filip Žakelj, ki je v klenih besedah ob obeh Baragovih obletnicah spomnil še na druge obletnice raznih baragovcev in podal zraven tudi sliko današnjega stanja procesa za Baragovo beatifikacijo, ki moremo gledati nanj kar optimistično.

Za govorom dr. Žaklja je vodja proslave napovedoval in razložil enourni zvočni film „Sledovi“, ki ga je s sodelovanjem Jožeta Osane v Kanadi skrbno izdelal lazarist Tone Zrnc, tudi veliki pospeševalec Baragove zadeve v Kanadi. Film pove in pokaže izredno veliko o Baragu, njegovem življenju in delovanju ter o krajih in ljudeh oziroma njihovih potomcih, med katerimi je Baraga delal. Lahko rečemo, da gledalci, takorekoč po Baragovih sledovih stopajoč, zažive z njim in njegovim misijonskim delom.

Misijonski prijatelji, ki so vsi tudi Baragovi častilci, so bili tako s filmom kot s celotno proslavo nad vse zadovoljnji, pred vsem pa so se vrnili v vsakdanje življenje še bolj zavzeti za misijonsko sodelovanje in za Baragovo beatifikacijo.

RAZDELITEV SKLADA „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ ZA LETO 1982

Ko smo v lanski številki za mesec november poročali o razdelitvi sklada KM za leto 1981, smo se precej na široko razpisali, od kod vse se zbirajo darovi v ta sklad in kakšna so načela, ki nas vodijo pri razdeljevanju. Smo pa tedaj izrazili tole željo: „Z združenimi močmi poskrbimo, da se v sklad KM 1982 ne nabere manj, kvečjem več kot v letu 1981.“ Žal se ta želja ni izpolnila: Dočim se je v sklad 1981 nabralo z vseh strani kar 41.637 dolarjev, moremo o nabranem v sklad 1982 sporočiti, da se je za razdelitev nabralo le 36.580 dolarjev, ki smo jih razdelili med 71 misijonarjev takole:

1.400 dolarjev je prejel Lovro Tomažin, 1.100 dolarjev Terezija Pavlič, po 900 dolarjev so prejeli Jože Cukale, Jože Grošelj, Peter Opeka, Janko Slabe, Rado Sušnik, Miha Drevenšek, Ernest Benko, Evgen Ketiš in Milan Kadunc. 800 dolarjev je dobila Bogdana Kavčič, 755 Vladimir Kos, po 600 sta dobila Frančiška Novak in Ivan Štanta, po 500 dolarjev so pa prejeli Ksaverija Pirc, Emil Čuk, Avgust Horvat, Jože Mlinarič, Stanko Rozman, Radko Rudež, Janez Mujdrica, Franc Rebol, Franc Buh, Rok Gajšek, Janko Kosmač, Janez Puhanc, Klemen Štolcer, Pavel Bernik, Ivan Bajec, Albin Kladnik, Franc Bratina, Janez Mlakar, Jože Rovtar, Hugo Delčnjak, Tone Pačnik in Mirko Tružnjak. 475 dolarjev je prejel dr. Janez Janež, po 400 so dobili Anica Miklavčič, Vincencija Novak, Vida Gerkman, Marija Pavlišič, Amanda Potočnik, Marjeta Mrhar, Cecilija Rode, Emanuela Fras, Anica Starman, Bernarda Jurkovič, Deodeta Hočevar, Magdalena Kajnc, Terezija Medvešček, Leopold Vidmar, Zdravko Kravos, Joško Kramar, Marcel Kerševan, Štefan Burja, Ivan Kešpret in Ludvik Zabret. Po 300 dolarjev so prejeli Janko Erjavec, Janja Žužek, Valentin Poznič, Štefana Sever, Mojca Karničnik, Alojzija Šteh, Benigna Šteh, Elizabeta Pogorelec, Konradina Resnik, Rozalija Brilej, Barbara Rous in Zora Škerlj. Končno je Kristina Mlakar prejela 150 dolarjev.

Domala vse vsote so bile misijonarjem in misijonarkam že oddane oziroma odposlane, le nekaj malega imamo še odposlati.

Vsem darovalcem se v imenu obdarovanih misijonarjev ponovno zahvaljujejo „Katoliški misijoni“. Naj jim Bog povrne žrtve njih misijonske ljubezni!

ORGANIZIRANO MISIJSKO DELO MED ROJAKI V ZDA RODI BOGATE SADOVE

Iz „Misijonska srečanja in pomenki v Ameriški domovini“ od januarja do avgusta 1983.

Povdariti je treba, da so lepi misijonski dosežki med rojaki v ZDA pred vsem sad zvestega sodelovanja odsekov takozvane Misijonske znamkarske akcije pod inicijativnim in duhovnim vodstvom Karla Wolbanga CM, ki mu zgoraj navedena rubrika v petkovih številkah najbolj razširjenega slovenskega lista v ZDA pomeni učinkovito sredstvo misijonskega obveščanja in vplivanja ne le na sodelavce v odsekih, ampak na celotno tamkajšnjo slovensko javnost sploh.

To misijonsko zaglavje v AD, ki je do pisanja tega zapisa izšlo že točno šestotisočkrat, prinaša od tedna do tedna kaj raznoliko misijonsko vsebino: Misijonske duhovne misli, poročila slovenskih misijonarjev, vesti o

delu posameznih odsekov, novice o prispevkih za akcijo vzdrževanja domačih bogoslovcev v misijonih, in drugo. Skratka, lahko rečemo, da so „Misijonska srečanja in pomenki“ nekaki „Katoliški misijoni“ za severno Ameriko s kajpada povsem izvirnim gradivom.

V našem listu od časa do časa objavljamo iz tega misijonskega zaglavja v AD vsaj glavne podatke o prireditvah te akcije v pomoč slovenskim misijonarjem. Iz časa od januarja do avgusta leta 1983 objavljamo naslednje:

V **Clevelandu** so priredili 9. januarja misijonsko božičnico in zbrali pri njej 400 dolarjev. – Še preje, 26. septembra 1982, so imeli v **New Yorku** misijonsko prireditev, kjer je bilo v celoti dohodkov 1.170 dolarjev. – Odsek v **Chicagu** je objavil poročilo blagajnika Antona Gabra za leto 1982, iz katerega je razvidno, da je bilo dohodkov 4.679 dolarjev, kar je bilo razdeljeno med razne misijonarje, zlasti v pomoč o. Ketišu, ki se je na dopustu nekaj dni zadržal tudi med njimi.

V **Clevelandu** je odsek MZA pod predsedstvom Marice Lavriša organiziral „Misijonsko kosilo“, ki je dalo čistega za misijonarje 3.593 dolarjev. – V **Jolietu** so 27. marca 1983 pripravili takozvani Bake Sale, ki je donesel misijonarjem nad 800 dolarjev. – Podobno prireditev so izvedli tudi v **Chicagu** z dohodkom 300 dolarjev.

„Misijonska srečanja in pomenki“ z dne 22. in 29. julija poročajo o uspešnem pikniku v **Clevelandu**. Z misijonskimi darovi vred in nekaj za vzdrževalnine je bilo dohodkov 7.174 dolarjev, potem ko so poravnali preje vse stroške.

599. misijonsko zaglavje AD je podalo tudi zanimivo in razveseljivo število:

V 13 letih (ne všteti letošnje) je MZA razdelila med slovenske misijonarje 265.529 dolarjev pomoči, kakor poroča glavni blagajnik MZA Rudi Knez.

Ne le vsi misijonarji, ki so bili te pomoči deležni, ampak tudi vsi misijonski prijatelji (kar smo prav za prav vsi slovenski katoličani...) se veselijo tega lepega dosežka rojakov v Združenih državah Severne Amerike (in deloma tudi Kanade). Misijonska zavzetost bivšega kitajskega misijonarja lazarista Karla Wolbanga je povzročila ta čudež izseljenske misijonske ljubezni.

Isti gospod v junijski številki „Misijonskih srečanj in pomenkov“ opozoril bralce tudi na 60-letnico „Katoliških misijonov“ s temile besedami:

„Katoliški misijoni“ praznujejo letos 60-letnico izhajanja. Iz skromnih početkov so se razvijali skozi leta preizkušenj in težav ter postali res slovenski predstavnik misijonske miselnosti in dejavnosti ter močna vez med zaledjem in terenom, na katerem se često osamljeni borijo naši misijonarji in misijonarke za neumrjoče duše. Našim čestitkam se pridružujejo dnevno naše molitve za njihovo rast in utrditev. Obenem ne smemo pozabiti, da KM potrebujejo našo gmotno pomoč, pred vsem v obnavljanju naših naročnin in pridobivanju novih naročnikov. Zvesti naročniki so najmočnejša stalna opora rednemu izhajanju mesečnika. V časih finančnih kriz, kot jih doživljamo ta leta tudi na področju tiskane besede, bo naša zvestoba pomagala hraniti KM in jim pomagala do vedno večje uspešnosti v posredovanju misijonske ideje. Molimo tudi za dan, ko bo svoboda vere v domovini spet omogočila tiskanje lista doma.“

SREČANJE MISIJONARJEV V STIČNI

Iz „Družine“, štev. 33, 1983

Medškofijski misijonski svet je 2. avgusta v Stični prvič pripravil enodnevno srečanje misijonarjev na oddihu in animatorjev misijonskega dela pri nas.

Začeli smo s premišljevanjem in z molitvijo. Profesor dr. Anton Strle je v meditaciji omenil misel škofa Baraga: „Misijonski poklic je največji božji dar.“ Govoril je o misijonarjih, ki so sodelavci pri Kristusovem odrešilnem delu, zgled pa jim je dala Marija.

Misijonarji vedo, kako si narodi Afrike in Azije želijo odrešenja in kako jim najrazličnejši preroki obljublajo osvoboditev. Posebno zapeljivi so glasovi materialističnih in brezbožnih ideologij, ki človeka končno pustijo samega, praznega, v mraku in bedi, kot so bili ljudje iz Camusovega romana Kuga. Filozof Heidegger je prišel do spoznanja: „Samo Bog nas more rešiti,“ in dodal, „če hoče“. Misijonarji vedo, da hoče. Zato se vključujejo v Kristusovo odrešilno delo in bi morali v vsakem človeku gledati posvečeno posodo in jo sprejemati z velikem spoštovanjem.

(Op. ur. V naslednjem objavljamo le besede o resničnih misijonarjih.)

Madagaskar

Misijonarji so se sprostiti v prijetnem pogovoru. Trije so bili z Madagaskarja: duhovnika Puhan in Štolcer ter Amanda Potočnikova.

Puhan je živo orisal gospodarsko krizo, v kateri se je znašel „rdeči otok“ v Afriki. Materialistična ideologija pospešuje razkroj nekdanje družbe, vzbuja v mladih upornost proti avtoriteti in peha državo v veliko gospodarsko krizo. Mnogi prebivalci otoka vidijo v Cerkvi rešiteljico. Cerkvi lahko verjamejo. Ni se omadeževala z lažjo in korupcijo, ampak služi ljudstvu v šolah, bolnišnicah, organizacijah in v oznanjevanju nauka Kristusovega odrešenja.

Burundi

Mlinarič je govoril o svojem Burundiju. Katoličanov je tam več kot 60 odstotkov. Zelo so delavne razne ločine, ki pridobivajo člane s strogostjo življenja (zahtevajo naprimer odpoved tobaku in alkoholu) in s tem, da ozdravljajo bolnike z molitvijo in polaganjem rok.

Delo misijonarjev je predvsem posvečeno poglobljanju vere. V Mlinaričevi župniji živi 30.000 vernikov. V enem letu krstijo več kot tristo odraslih. Priprava za krst traja štiri leta. Misijonarji skrbijo za dopolnilno šolsko izobrazbo. (Le deset odstotkov otrok hodi v šolo.) Vlada veri ni naklonjena, povezana je s Kitajsko, Severno Korejo in Romunijo. Pred nekaj leti je predsednik izgnal sedemdeset misijonarjev iz države. Zdaj je nekoliko bolje, čeprav se oblast huduje, ko vidi, kako se katoličani zbirajo k sestankom, na katerih se sprašujejo o pravičnosti, o človekovih pravicah in se osveščajo. Predsednik je ukinil verske radijske oddaje.

Togo

Slovenski frančiškani so se posvetili Togu v Zahodni Afriki. P. Delčnjak nam je predstavil državo. V južnem delu je Cerkev že razvita in ima 105 domačih duhovnikov, v severnem delu pa se je evangelizacija začela šele po

drugi svetovni vojni. Govoril je o mnogoženstvu. Pripravljali so državni zakon, ki naj bi poligamijo prepovedal. Žene pa so šle na ulice in tak zakon onemogočile. „Kdo bo skrbel za nas?“ so spraševale.

V tradicionalni Afriki opazamo veliko podobnosti z življenjem v stari staveži. Tudi med Izraelci je bilo razširjeno mnogoženstvo. Poligamisti so bili – kot v Afriki – predvsem premožnejši in uglednejši ljudje.

Bocvana

Uršulinka Škerljeva živi v drugačnih razmerah. Bocvana je oaza miru med afriškimi državami. Le 4 odstotke prebivalcev je katoličanov. Več je članov protestantskih Cerkva in raznih sekt. Govorila je o nevarnosti teh sekt, ki nimajo posluha za ekumenizem. Samo v njenem kraju Serowe je šestnajst takšnih verskih ločin.

Tunizija

Delo med muslimani je posebno zahtevno. Sestra Sirmikova je delala v Tuniziji. Pripovedovala nam je o spoštovanju, ki ga muslimani čutijo do Marije.

Ker je muslimanstvo državna vera, tam ni prave verske svobode. Krščevanje ni dovoljeno. Sestra je omenila zgled fanta, ki je postal frančiškan, družina pa se mu je odrekla in ga izključila iz družinske skupnosti.

Z vseh strani sveta

Razen že omenjenih misijonarjev so bili z nami še drugi. Jezuitski brat Vidmar že od 1935 živi v Indiji. Laiška misijonarka Barica Rous devet let dela v bolnišnicah v Zambiji kot medicinska sestra.

Leopold Vidmar se je v imenu slovenskih misijonarjev zahvalil Cerkvi na Slovenskem za molitve. „Vse drugo še nekako zmoremo,“ je dejal. „Molitev in delo sta rodila v Indiji moderno Cerkve z mnogimi duhovnimi poklici. Naša vera ima izreden vpliv tudi na hinduiste.“

Tudi Zora Škerljeva je poudarila molitveno povezavo med misijonarji in zaledjem. Želi, da imamo čimveč misijonskih srečanj, skupnih maš za misijone in da bi poživili razna misijonska občestva.

Klemen Štolcer je opozoril na prijateljstvo bolnikov, na vrednost molitev in žrtev, ki jih darujejo bolniki.

Misijonarji so posebej naglasili, da prihajajo k misijonskim narodom z željo, da bi pomagali k „pretakanju dobrin med različnimi kulturami“ (Škerlj) in „da bi se vživeli v njihov družbeni sistem in njihov svet idej“ (Delčnjak).

Tako se nadalujeta učlovečenje in odrešenje.

KOROŠKI „MISIJONSKI LIST“, JULIJA 1983

Slikovita naslovna stran objavlja sliko kipa sv. Krištofa, ki nosi Jezuščka, ta pa drži v roki zemeljsko oblo. Zraven slike je napis: **Dan cestnega prometa, 24. julij 1983: Krištofova nedelja. Daruj, prosim, za vsak kilometer, ki si ga prevozil brez nesreče, 1 groš za misijonski avto.** To je menda inicijativa MIVE, organizacije, ki preskrbuje misijonarje s prometnimi sredstvi.

Ta številka je spet pretežno posvečena vzdrževanju domačih duhovnih poklicev; pri tem je poudarjeno, da je v zadnjih 30 letih že 650 teologov in

redovnikov ter redovnic dobilo s Koroškega podporo. Nato pa objavlja razpravo urednika Jožeta Kopeiniga, v kateri najprej opozarja na nekatere nove misijonske poglede in prijeme. To Kopeinigovo razpravljanje je med tem že bral tudi misijonar o. Vladimir Kos SJ. na Japonskem (list mu očitno pošiljajo iz Celovca, kar je hvalevredno!), in ta misijonar je napisal članek z naslovom: „Apologija pro misionario. Ali Zagovor misijonarja kot misijonarja“, ki jo objavljamo v tej številki na začetnem delu našega lista, v razčiščenju pogledov.

Kot rečeno, je ta številka Misijonskega lista pred vsem poročilo o novih dobrotnikih in njih vzdrževancih, o katerih objavlja tudi fotografije, ki smo jih našli kar 58. Beremo pa tudi zelo vzpodbuden podatek: „Ob Katoliškem shodu in ob papeževem obisku na Dunaju so naši misijonski prijatelji prevzeli za 30 novih bogoslovcev iz misijonskih dežel duhovno in finančno pomoč.“

Številko zaključuje poročilo o obisku bivšega laičnega misijonarja na Madagaskarju Markota Vilfana in o novem koroškem laičnem misijonarju, ki odhaja na delo tjakaj, objavlja pa tudi obsežno poročilo o delu na Madagaskarju, ki ga je napisal Marko Vilfan pod naslovom: Ni mi žal, da sem šel na Madagaskar, ki smo ga ponatisnili v prejšnji številki našega lista.

„URBANIANA“

Pred seboj imamo 8 števil mesečnika, ki ga izdaja papeška misijonska univerza Urbaniana v Rimu in mu je odgovorni urednik mons. dr. Maksimilijan Jezernik.

Številka za april-maj 1982 objavlja članek ob srebrnem mašniškem jubileju rektorja „Urbaniane“ Jožefa Saraiva Martinsa. Spominja se 90. letnice ukrajinskega kardinala Jožefa Slipyja. Poroča o romanju univerze v Sveto Deželo pod organizacijskim vodstvom mons. Jezernika.

Novemberska številka v letu 1982 obsega osem strani in vsebuje med drugim tudi tele važnejše sestavke: Poročilo o življenju univerze v letih 1981-1982. – Krščanski pogled na svetovno ekonomijo naproti marksizmu. – 25 letnica bogoslovja Kristusa Kralja v Karačiju.

Decemberska številka istega leta, celo na 10 straneh, objavlja razpravo o II. Vatikanskem cerkvenem zboru ob njega dvajsetletnici. Tretji del te razprave govori o tem, kako je koncil osvetlil in poglobil v bistvenih potezah nauk o Cerkvi; sestavek je delo profesorja Urbaniane mons. Janeza Vodopivca. Objavljeno je tudi poročilo ukrajinskega papeškega zavoda Sv. Jozafata.

Januarska številka za leto 1983 na 4 straneh prinaša fotografijo odkritja in blagoslovitve kipa papeža Pavla VI na področju Urbaniane. Objavlja tudi članek prefekta Kongregacije za evangelizacijo narodov, kardinala Angela Rossija ob petletnici „Doma Pavla VI.“ Ista številka poroča o proslavi, ki jo je Urbaniana privedila v čast slovanskih apostolov sv. bratov Cirila in Metoda, na kateri je govoril mons. Janez Vodopivec.

V številki za februar 1983, tudi na 4 straneh, se poroča o novih kardinalih, ki so študirali na Urbaniani, med njimi tudi o prvem siamskem kardinalu Mitchai Kitbunchu, katerega sliko in članek naše misijonarke s. Frančiške Novak smo objavili v prejšnji številki našega lista.

Številka za mesec marec istega leta, spet na 4 straneh, poroča najprej o tečaju za spoznavanje novega cerkvenega zakonika. Poroča tudi o okrogli mizi, ki je razpravljala o Ateizmu, in o prvi podelitvi diplom v Velikem semenišču države Rwanda.

Za april-maj 1983 je izšlo na 4 straneh sledeče: „Madonna“ v Newmannovem življenju – Kronika potovanja v Sveto Deželo – „Koncilnska akademija“ je bila v letih 1671-1756 gost Kolegija Urbana VIII.

Za mesece od vključno junija do vključno septembra v rimskem počitniškem času je izšla le ena številka na 4 straneh in ta poroča o pokojnem kardinalu James Robert Knox-u, in sicer objavlja govor svetega očeta o njem pri pogrebu. Poroča o obisku kardinala Petra Parente na Urbaniani in objavlja njegovo fotografijo ob rektorju univerze in našem mons. Jezerniku. Poroča tudi o Institutu za misijonsko katehezo na Urbaniani.

„RADOSNA VIJEST“

O tem misijonskem mesečniku, ki izhaja v hrvaškem jeziku v Sarajevu, smo že poročali in včasih objavimo vsebino številke, ki nas dosežejo.

Od zadnje objave smo prejeli 12 številke, ki so vse tiskane v črno-rdeči barvi, le zadnja, za letošnjo misijonsko nedeljo, je tiskana štiribarvno in na gladkem papirju. Številke, ki smo jih prejeli, so od številke 5 iz leta 1982 do številke 10 v letu 1983; kot se razvidi, nas nekatere niso dosegle.

Domala vse številke objavljajo pisma raznih hrvaških misijonarjev, prinašajo duhovne misli ob misijonskem mesečnem molitvenem namenu, poročajo o misijonskem gibanju po hrvaških škofijah, objavljajo misijonske darove, itd. Posebne strani so namenjene „Mladim misijonarjem“ in objavi mašnih obrazcev z misijonsko vsebino. List je poln fotografij, ki jih pošiljajo misijonarji, in idejno misijonskih. Urejevan je bolj kot misijonski časnik, ne toliko kot misijonska revija, kar mu verjetno pripomore k večji razširjenosti.

Objavljamo naslove nekaterih pomembnejših misijonskih člankov v omenjenih številkah lista: Marijin papež Mater Cerkev – Duhovni sestavki Matere Terezije (12. nadaljevanje) – Misijonski dan bolnikov – 150-letnica nemške misijonske centrale – Devet dni v Tunisi – 1 mali dar za 15 velikih darov – Iz pism Matere Terezije – Sveta Terezija Velika in misijoni – Potreba po pospeševanju misijonstva in po okrepitvi papeških misijonskih družb – Gibanje laičnih misijonarjev – Mučenec ljubezni Maksimilijan Kolbe – Afrika v številkah – Afriški pregovori – Kristusova kri je bila za vse prelita – Naši škofijski misijonarji „Fidet donum“ – Vstali nas združuje – Misijonstvo v novem cerkvenem zakoniku – Bogoslovja v misijonih – Dva nova blaženca-misijonarja – Katoliške medicinske organizacije – Pogrebni obredi plemena Baoulé – Mnogoženstvo na afriški način – Svetovni misijonski dan, izraz bratstva. Itd.

Med to povsem misijonsko gradivo včasih vključi list tudi kaj ne tipično misijonskega, a večinsko je posvečen misijonstvu, pač, kako se po svetu širi „radostna vest“, blagovest o odrešenju.

Skoraj zavidamo bratom Hrvatom, da so si upali začeti izdajati v sedanjih okoliščinah misijonski list, med tem ko si ga v Sloveniji še ne upajo...

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD KM ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

Argentina (v arg. pesih): Žun Micka, 20; N. N., 5; Klemenc Marta, 100; N. N., 200; N. N., za gobavce, 21; Kovač Angela, 18.

Avstrija: Koroški rojaki, 10.000 a. pesov; žpk. Vinko Zaletel, 150 USA dol. in 500 nemških mark.

Kanada: Jožef Kmetič, 500 kan. dolarjev.

Venezuela: namesto venca na grob Vovk Mihaele, družina Jakoš, 500 bolivarjev.

Avstralija: Maria Zai, 100 dolarjev.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za **Klemena Štolcerja** na Madagaskarju, prijatelji 600 kan. dolarjev; za **s. Pavlič Terezijo** pri gobavcih, N. N., Tucquegnieux, 1.500 francoskih frankov; za **s. Bogdano Kavčič** v Burundiju, Stanko Šubic, Avstralija, 80 dolarjev; za **Franca Buha** na Madagaskarju, Valentin Lavriša, 100 kan. dolarjev (dobitek, ki ga je zadel na mis. tomboli v Torontu); za **Vangaindranske zvonove**: Durčič, 50, Opekovi, 100 arg. pesov; za o. **Jožeta Cukala S.J.** v Indiji, dr. Vladimir Pezdirc, 10 dolarjev.

ZA MISIJONE

Bartol Ciril, 200 boliv.; duhovnik **Grile Janez**, 20 bolivarjev; oba v Venezueli.

ZA MISIJONSKI ZAVOD

Po Francu Sodju CM v Torontu: **Tone Ferkulj**, 250 kan. dol.: družina **Krmelj**, 100 kan. dol.; **Angelca Potočnik**, 70 kan. dol.; **Peter Markež**, 50 kan. dolarjev in isti za laične misijonarje Misijonskega zavoda, 50 kan. dol.

TISKOVNI SKLAD „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ OB 60-LETNICI

Duhovnik **Ivan Lavrih**, ZDA, 60 dol.; N. N., Avstralija, 5 dolarjev; **Jože Šterbene**, Avstralija, 10 dol.; **Ivan Marn**, Toronto, 5 kan. dol.; **Bara Remec**, Argentina, 50 USA dol.; **Ivan Prezelj**, 60 kan. dol.; prof. **Joško Hutter**, Avstrija, 1.500 šilingov; **Jakob Sušnik**, Slovenska vas, 20 a. pesov; **Bartol Ciril**, Venezuela, 67 bolivarjev in **Franc šveb**, Avstralija, 60 dolarjev.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

VSI ARGENTINSKI ROJAKI,

posebno naročniki in bralci „Katoliških misijonov“
že zdaj prav lepo vabljeni, da požrtvovalno sodelujete
pri naši vsakoletni prireditvi v pomoč misijonarjem!

33. MISIJONSKA VELETOMBOLA

BO V NEDELJO, 8. JANUARJA 1984

V SOVENSKI VASI!

Vodil jo bo naš misijonar o. **Lovro Tomažin S.J.**

Pred vstopom v sedmo desetletje

60. letnik „Katoliških misijonov“ je končan. Naša srca so polna Hvale večnemu Bogu, da smo mogli spet eno leto izdajati ta naš dragi misijonski list!

Hvaležni smo tudi slovenskim misijonarjem, ki polnijo strani lista z besedo in sliko, in vsem drugim sodelavcem, ki pišejo vanj.

Izdajatelj „Baragovo misijonišče“ je pa še posebno hvaležen vsem naročnikom, ki list z nemajhno žrtvijo naročnine vzdržujejo, posebno še tistim, ki za list kaj darujejo. Le z njihovim sodelovanjem more list izhajati tak kot je, v tujini. Hvaležnost smo jim ob šestdesetletnici skušali izraziti tudi s tem, da smo list polepšali z večbarvno naslovno stranjo.

Ob šestdesetletnem jubileju je list prejel nekaj čestitk in voščil, pred vsem od slovenskih misijonarjev, bivših in sedanjih. Nekateri bralci mu poklonili jubilejni dar. Vsem se iskreno zahvaljujemo za to pozornost in pomoč!

Mnogi so v svojih čestitkah izražali željo, ki je tudi naša: da bi list čim prej spet začel izhajati v domovini in tako v polnosti vršiti svoje poslanstvo. Slovenski lazaristi, ki smo bili začetniki in smo 60-letni izdajatelji lista, smo pripravljene list prepustiti v roke slovenskemu medškofijskemu misijonskemu vodstvu; edini pogoj je, da list ohrani svojo indentiteto, služiti celotno slovenski misijonski akciji, in da njega dosedanji dosmrtni naročniki prejemaajo list še naprej ves čas svojega življenja.

Ko je nadškof dr. Alojzij Šuštar obiskal rojake v Argentini in prišel tudi v Baragovo misijonišče, je v razgovoru izjavil, da bo dal listu svoj blagoslov, kakor hitro se izkaže, da bi bil list pri slovenskem božjem ljudstvu lepo sprejet.

Dotedaj bodo „Katoliški misijoni“ pač še izhajali, če Bog da, v Argentini. Slovensko provincialno predstojništvo Misijonske družbe, ki je odgovorno tudi za Baragovo misijonišče v Argentini, je uradno izjavilo, da bo poskrbeo za nadaljnje misijonsko delovanje Baragovega misijonišča v Argentini in tudi za izdajanje „Katoliških misijonov“, dokler bo za pospeševanje slovenskega misijonskega dela to potrebno.

Tako začenjajo „Katoliški misijoni“ svoje sedmo desetletje, v živi veri, da so slovenskemu misijonstvu še potrebni, v trdnem upanju, da ga bodo misijonarji z vsebino, rojaki pa z naročnino in pomočjo podpirali, in z isto veliko ljubeznijo, ki je že doslej v teku burnih 60 let premagovala vse ovire in jih bo premagovala tudi poslej.

Tako vsebina kot zunanja oblika lista bosta v glavnem ostali isti, z nemajhno žrtvijo bomo tudi nadaljevali z drago večbarvno naslovno

stranjo, dokler boste naročniki in dobrotniki vsaj toliko z nami sodelovali kot doslej. Naročnina bo ostala kot preteklo leto.

Ob vstopu v sedmo desetletje prosimo zlasti vse misijonarje in misijonarke, da ostanete zvesti sodelavci! Prosimo Vas pa posebej še za tole uslugo: Kadar prihajate domov na dopust, izrabite vse prilike in možnosti, da tako vodilne cerkvene kroge kot vse verno ljudstvo pridobivate za načrt, čimprej začeti izdajati „Katoliške misijone“ v Sloveniji, ki je njih rojstni kraj in kjer imajo pred vsem domovinsko pravico.

Z doma izdajanimi „Katoliškimi misijoni“ bo slovenski misijonski akciji in Vam, misijonarji, zagotovljeno še bolj cvetoče delovanje v prihodnjih letih!

„Katoliški misijoni“
Baragovo misijonišča

„KATOLIŠKI MISIJONI“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“. Izdaja ga „Baragovo misijonišče“. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska „Editorial Baraga del Centro Misional Baraga“, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1983 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 25 dolarjev). Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več! V Argentini 1.400.000 pesov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada M1N 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 44119 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6; Za Winnipeg in okolico: rev. Letonja C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Mon. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Eskimska deklica s svojim zvestim prijateljem

Registro de Prop. Int. N° 231147
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
1826 Remedios de Escalada (B)

Correo
Argentino
Suc. Lanús (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612